

selwer a Fro ze stellen, nämlech hir Fäegkeet, exklusiv kënne Kollektivverträg ze verhandelen. Dat ass déi éischt an allerwichtigst Attack, déi d'Regierung eesäiteg an ouni Zwang vu bausse gefouert huet, fir de Sozialmodell Lëtzebuerg a Fro ze stellen. An et ass just duerch den Drock, duerch déi Dausende vu Leit, déi op der Strooss waren, datt d'Regierung elo erëm zrëckruddert. Ech hoffen, datt dat och esou bleift!

Ech hoffen och, datt de Premierminister bei senge Kollege vun der Chambre de Commerce, déi en dann elo warscheinlech enttäusche muss, andeem en awer zrëckruddert, net herno wéi den Zauberleerling do steet, deem d'Täche, déi en hält, weesentlech ze grouss gëtt.

Déi zweet grouss Attack, déi gefuer ginn ass, an dat hu mer an der Travaillskommissioun erlieft ... An der alleréischter Sëtzung, wéi de Koalitiounsprogramm presentéiert ginn ass, nodeems d'Regierung gesot huet, Aarmut wier eng ganz grouss Prioritéit, hunn ech den Aarbechtsminister da gefrot, jo, wéi et da géif ausgesi mat de Working Poor zu Lëtzebuerg, wéi et da géif ausgesinn, wat d'Iddie wiere vun der Regierung, fir géint dee Phenomeen vun de Working Poor virzegoen.

Den Aarbechtsminister, an dat ka jiddwereen um Tounband nach eng Kéier lauschteren, äntwert mer: „Här Baum, datt et an der Aarbechtswelt net nëmme Gewënner gëtt, dat ass eeben esou.“ Dat ass pueren Zynismus vun enger Regierung, déi behaupt, se wëilt géint d'Aarmut virgoen, wëilt de Phenomeen vun der Aarmut bekämpfen! Wou een dann einfach seet: „Mee dat ass esou! Jo, et gëtt eeben net nëmme Gewënner.“

An an där selwechter Logik gëtt eng europäesch Direktiv, d'Mindestloundirektiv, eeben net ëmgesat! Et besteet keen Interêt drun, d'Konditiounen vun deene Leit, déi hei zu Lëtzebuerg schaffen, déi eise Rächstum erwirtschaften, ze verbesseren. An dat ass de Grond, firwat och Dausende vu Leit op d'Strooss ginn.

Ouni Zwang an ouni eng grouss gesellschaftlech Demande gëtt och eppes a Fro gestallt, wat awer zu Lëtzebuerg ëmmer en Aquis war, nämlech datt sondes net primär e Konsumdag ass, datt owes net primär d'Geschäfte op sinn!

Une voix | Très bien!

M. Marc Baum (déi Lénk) | A wësst Der, wann ech als Lénke vu kleng Geschäfteleit kontaktéiert ginn, déi mech froen, ob dat géif goen, datt se hire Leit an hirem Geschäft géifen erlaben, op d'Manif ze goen, mee da weess een dach: Dir schwätzt net an Dir handelt net am Interêt vun de Geschäfteleit, Dir handelt just am Interêt vun deene grouse Chäinen! An dat ass d'Essenz vun deem heite Gesetz!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Baum (déi Lénk) | An d'Leit wësse ganz genau, d'Geschäfteleit wësse ganz genau, datt Dir net hir Interessie verriet, a kengem Punkt, a scho guer net an deem grouse Punkt, nämlech der Pensiounsreform.

Am Koalitiounsaccord steet eppes ganz Evasives, just eeben, datt Der Äre Kollegen aus der Chambre de Commerce e bëssen d'Privatpensiounen méi schmackhaft wëllt maachen. Et steet och näischt an de Walprogrammer dovunner, weeder vun der DP nach vun der CSV, d'Liewensarbeitszäit ze verlängeren!

An da kënnt eng Propos heihinner am État de la nation, wou jiddwereen heibanne méi oder manner consternéiert dorobber reagéiert huet, an och déi besteet just doranner, d'Konditiounen vun deene Leit, déi schaffen, net ze verbesseren. An dat ass dee Risevirkorf, deen ech dëser Regierung maachen!

An ech géif Iech duerfir opfuere, wann Der Courage hutt, Här Premierminister, wann Der Courage hutt: Stellt Är Proposen, wéi et an enger Demokratie néideg a würdeg ass, stellt Är Proposen an Är Virstellung vu Gesellschaft de Leit! Dir hutt et am Oktober 2023 net gemaach. Dir hutt elo d'Méiglechkeet, dat eng Kéier nozehuelen. Hutt de Courage a frot d'Leit no Walen, frot d'Leit, datt d'Leit wierklech kënnen hir Meenung soen zu där doter Politick, déi Dir virundreift!

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Domat wär dann d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

Wëllt d'Regierung nach eng Kéier dorop reagieren?

(*Négation*)

Dat ass net de Fall.

Da si mer um Schluss vun eiser Diskussioun vun haut de Moien ukomm an d'Chamber kënnt de Mëtten nees um 14.00 Auer zesummen.

D'Sëtzung ass domat opgehewen.

(*La séance publique est levée à 10.46 heures.*)

96e séance

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président

p. 36

2. 8477 – Débat d'orientation sur le rapport de la Commission spéciale « Caritas »

Rapport de la Commission spéciale « Caritas » : Mme Taina Bofferding

Débat : M. Charles Weiler (dépôt de la motion 1) | Mme Carole Hartmann | M. Franz Fayot (interventions de Mme Carole Hartmann, M. Charles Weiler, M. Laurent Mosar et M. Georges Engel) | M. Tom Weidig (intervention de M. Franz Fayot) | Mme Djuna Bernard (intervention de Mme Corinne Cahen) | M. Sven Clement | M. Marc Baum | Mme Taina Bofferding (dépôt de la motion 2 et de la résolution 1)

Prises de position du Gouvernement : M. Luc Frieden, Premier ministre | Mme Djuna Bernard (parole après ministre) | M. Max Hahn, Ministre de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble et de l'Accueil | M. Marc Baum (parole après ministre) | M. le Premier ministre Luc Frieden | M. Franz Fayot (parole après ministre) | M. le Premier ministre Luc Frieden | M. le Ministre Max Hahn | M. Xavier Bettel, Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire

p. 36

Motion 1 : Mme Carole Hartmann | Mme Taina Bofferding | Mme Djuna Bernard | M. Marc Baum (intervention de M. Georges Engel) | M. Sven Clement | M. Tom Weidig

Vote sur la motion 1 (adoptée)

Motion 2 : M. Marc Baum (intervention de M. Sven Clement) | Mme Djuna Bernard

Vote sur la motion 2 (intervention de M. Tom Weidig) (rejetée)

Résolution 1 : M. Marc Baum (interventions de M. Claude Haagen) | M. Sven Clement | Mme Djuna Bernard | Mme Taina Bofferding | Mme Djuna Bernard

Vote sur la résolution 1 modifiée (adoptée)

3. Discours de M. le Président

p. 61

M. Claude Wiseler, Président | Mme Elisabeth Margue, Ministre déléguée auprès du Premier ministre, chargée des Relations avec le Parlement

Présidence : M. Claude Wiseler, Président ; M. Fernand Etgen, Vice-Président

Au banc du Gouvernement : M. Luc Frieden, Premier ministre ; M. Xavier Bettel, Vice-Premier ministre ; M. Lex Delles, M. Max Hahn, M. Gilles Roth, Mme Martine Deprez, Mme Elisabeth Margue, Ministres

(*La séance publique est ouverte à 14.01 heures.*)

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président | Ech maachen d'Sëtzung op.

2. 8477 – Débat d'orientation sur le rapport de la Commission spéciale « Caritas »

D'Chamber féiert de Mëtten eng Orientéierungsdebatt iwwert de Rapport vun der Spezialkommissioun

„Caritas“. D'Riedezäit ass nom Modell 3 festgeluecht an deemno folgendermoossen opgedeelt: D'Rapportrice huet 40 Minutten, d'CSV 62, d'DP 48, d'LSAP 44, d'ADR 30, déi gréng 20, d'Piraten 15, déi Lénk 15 an d'Regierung duerno 40. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Charel Weiler, d'Madamm

Carole Hartmann, den Här Franz Fayot, den Här Tom Weidig, d'Madamm Djuna Bernard, den Här Sven Clement an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vun der Spezialkommissioun „Caritas“, déi dës Orientéierungsdebat ugefrot huet, déi honorabel Madamm Taina Bofferding, Madamm Bofferding, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission spéciale « Caritas »

Mme Taina Bofferding (LSAP), rapportrice | Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, no – jo, wéi soll ech soen? – néng intensive Méint hunn ech dann elo déi grouss Éier, Iech duerfen de finale Rapport vun der Caritas-Spezialkommissioun virzestellen.

Am Oktober 2024 huet d'Chamber iwwer eng Resolution der Spezialkommissioun d'Aufgab ginn, d'Caritas-Affär ze analyséieren an duerno e Bilan vun de parlamentareschen Aarbechten ze dresséieren, mat Konklusiounen, déi wichteg sinn, fir eise Sozialsecteur ze stäerken an eeben och ze versichen, souwäit et geet, änlech Fäll an Zukunft ze vermeiden. Et geet virun allem drëms, Léieren ze zéien aus deem, wat geschitt ass. Dëse Bilan mat eise parteiwwergräifende Konklusiounen a Recommendatiounen hutt Der mat deem Rapport elo virun Iech leien.

Wat Der net virleien hutt, dat ass dat, wat de Suivi vun der Spezialkommissioun fir déi eenzel Parteien um Niveau vun der politescher Bewäertung erginn huet, wéi etwa: Huet d'Regierung richtig gehandelt? Goufe Feeler gemaach? Ass d'Regierung hirer Verantwortung gerecht ginn? Huet se genuch gemaach oder hätt se méi aktiv misse ginn? All dës Froen sinn esou elo net am Rapport beäntwert, well d'Meenungen, wéi Der Iech kéint virstellen, natierlech hei ausernee-ginn a well hei eebe kee Konsens konnt fonnt ginn. Mee sidd verséichert, de Mëtze wäert deen een oder aneren nach op dës Froen Äntwerte ginn.

D'Spezialkommissioun, an et ass mer och ganz wichteg, dat nach eng Kéier ze ënnersträichen, ass weeder Police nach Geriicht. An dofir prononcéiert sech d'Spezialkommissioun net doriwuer, wie si fir verdächtig hält. Et gouf och keng Enquête gemaach an et gouf och kee schëlleg Gespräch.

De Rapport bitt en Iwwerbléck iwwert déi eenzel Sätzungen an och déi eenzel Echangingen, déi mer mat eisen Invitéen haten. A fir de ganz genauen Detail vun de jeeweilegen Echangingen a Sitzunge verweisen ech op d'PVen, déi um Site vun der Chamber alleguerten effentlech zougänglech sinn.

D'Spezialkommissioun huet sech virun allem dofir interesséiert, ënner wéi enge konkrete Konditiounen d'Fraude bei der Caritas entdeckt gouf a wat dës iwwerhaupt erméiglecht huet. Fir d'Chamber war et wichteg, d'Zesammenhäng kënnen ze verstoen, fir, wéi gesot, aus de Feeler Léiere kënnen ze zéien. An dëse Rapport ass dofir e ganz wichteg Dokument, fir eise Sozialsecteur fir d'Zukunft ze stäerken. An am Rapport gouf och festgehalen, wat d'Politick elo, also ee Joer nodeems de Skandal opgefoll ass, nach alles ze maachen huet.

Zu den Aarbechten an der Kommissioun muss ee soen, dass eise Start – wéi soll ech soen? – e bësse méi schwierig war. Dräimol hu mer missen e President wielen, fir sécherzestellen, dass et kee Conflict d'intérêts géif ginn.

Och gouf d'Legitimitéit vun eiser Spezialkommissioun a Fro gestallt, souguer vun der Caritas selwer, a mer hunn eis misse verteidegen, dass d'Chamber duerchaus am Recht ass an duerchaus d'Kompetenz huet, sech mam Dossier Caritas auserneezenetzen, an eeben och d'Recht huet, Leit an d'Kommissioun ze invitéieren.

Wat de Rapport elo selwer betrëfft, sou sinn eis Aarbechte mat jeeweils Recommendatiounen a ganz genau siwen Theemebléck ënnergliddert, siwe Kapitelen hu mer dorauer geholl. Dat sinn éischters d'Entdeckung vun der Fraude, zweetens d'Krisegestioun, drëttens d'Léisung nom Krisenzoustand, also d'Iwwernam vun den Aktivitéite vun der ASBL „Hëllef um Terrain“, da véiertens d'Iwwernam vum Personal vu Caritas duerch HUT, fënneftens d'Relatioun tëschent dem Staat an den Acteuren vum soziale Secteur, sechstens d'Preventioun an d'Stärkung vum Sozialsecteur a siwentens – domadder dat lescht Kapitel – d'Justiz an d'Kontrollautoritéiten.

Fänke mer mam éischte Kapitel un: Wéini a wéi ass de Bedruch opgefoll? Verschidde Persounen, déi vun der Kommissioun gehéiert goufen, hu confirméiert, dat de 16. Juli 2024 den Direkter vun der Caritas verdächtig Iwwerweisung festgestallt huet, dat tëschent Februar a Juli 2024 ronn 61 Milliounen Euro verontreit goufen. Den Direkter huet direkt duerno eng Plainte gemaach an d'Justiz huet hir Enquête gestart.

D'Kommissioun huet sech domadder befaasst, wat d'Fraude iwwerhaupt erméiglecht huet a firwat et och esou laang gedauert huet, bis se iwwerhaupt konnt opgedeckt ginn. Eis war et wichteg, där Fro nozegoen, wéi gesot, fir eventuell strukturell Schwächte kënnen festzestellen. Well d'Tatsaach, dass eng Fraude fënnf Méint onbemierkt konnt geschéien, huet d'Membere vun der Spezialkommissioun staark interpelléiert.

D'Vertrauen an d'Sech-net-weider-Amëschen, dat si ganz weesentlech Elementer, déi eng grouss Roll gespilt hunn. Dofir huet och kee reagéiert um Niveau vun der interner Finanzadministratioun vun der Caritas. Et gouf zwar de Sechs-Ae-Prinzip, mee et gouf sech awer blann vertraut.

Et huet och kee reagéiert um Niveau vun de Banken. Hei war och d'Vertrauen an de Client an an deem seng Behauptungen an Explikatiounen enorm grouss.

Um Niveau vun der Direktioun vu Caritas war och e ganz grouss Vertrauen an d'Kontabilitéit an an d'Finanzdirektesch. An et gouf och kee Beweis, dass ee vun deenen anere Membere vun der Direktioun – ausser eeben der Finanzdirektesch – déi finanziell Situatioun vu Caritas virum 16. Juli 2024 iwwerkuckt huet.

Et gouf och net reagéiert um Niveau vum Verwaltungsrout vun der Caritas. Och hei e grouss Vertrauen an d'Direktioun. D'Administrateuren hate weeder en direkten Zougang zu de Finanzen nach Interessi gewisen, fir se onofhängeg ze kontrolléieren.

An och um Niveau vum Staat: Hei muss ee soen, et gouf keng global Vue. Et gétt kee groussen Iwwerbléck, wou alleguerten d'Sue respektiv alleguerten déi Paiementer, déi de Staat un d'Caritas ginn huet ... Hei gouf et keen Iwwerbléck, deen dat alles retracéiere konnt.

Wien hei wéi eng Feeler gemaach huet a wie Schold drun dréit, dass de Bedruch iwwer Méint net opgefoll ass, ass net un der Chamber ze bewäerten, mee dat ass, wéi gesot, Aufgab vun der Police an der Justiz.

Besonnenesch ervirzehiewen ass awer d'Reaktioun vun de Banken. An der Regel ass et nämlech esou, dass bei verdächtige Bewegungen d'Clientsdaten nach eng Kéier iwwerpréift ginn. Ech mengen, deen een oder aneren dierft dat och aus dem Private kennen. Am Fall vun der Caritas hunn d'Banken ugin, si hätten an esou Fäll normalerweis mat der Finanzdirektesch Kontakt opgeholl, fir d'Iwwerweisungen nach emol kënnen confirméieren ze loosser.

Allerdéngs ware mer an der Kommissioun net an der Lag ze iwwerpräieren, ob dat systematesch geschitt ass, well dat am Beräich vun der Justizenquête läit. Eng Bank huet eis awer erkläert, dat de Fakt, dat d'Bezielungen iwwer méi Méint verdeelt waren, de Verdacht op Bedruch verréngert huet, well Fraudefall meeschtens kuerz an intensiv optrieden.

D'Caritas huet deklaréiert, an dat ass de sprangende Punkt, dat hire Reviseur Onreegelméissegkeeten dem Finanzdepartement gemellt huet, awer a sengem Schlussrapport näischt, keen ee Saz, dozou formuléiert huet. Well de Reviseur refuséiert huet, bei eis an d'Kommissioun ze kommen, konnte mer dëse Punkt och net weider ënnersichen. An der Kommissioun ware ganz vill Membere, déi rosen doriwuer ware respektiv bedauert hunn, dass Leit einfach eis Invitatioun konnte refuséieren, ouni dass eppes geschitt. Esou vill zum Respekt vis-à-vis vun der Chamber.

Wären eisen Aarbechten ass och eng Enquête vun der CSSF gelaf, där hir Konklusioun nach net ofgeschloss ass. Allerdéngs huet d'CSSF eis géigeniwwer gesot, dass si géif kee Besoin gesinn, d'gesetzlech Reegelingen ze verschäerfen.

Konklusiounen kann awer d'Chamber aus deem zéien, wat geschitt ass, an dat mécht se jo och mat de Recommendatiounen.

Esou fuerdere mer ënner anerem eng Sensibiliséierung fir d'Vermeide vu „Fraudes au président“. Et besteet ganz kloer Oplärungsbedarf zu deem Phänomeen.

Och soll de Staat méi transparent mat senger Paiementer am Kader vun de Konventiounen ëmgoen a méi Previsibilitéit bidden, fir dass de Secteur net esou oft op Kreditter zeréckgräife muss an d'Banken dat Argument och net méi ouni Kontroll unhuelen.

De Staat misst eng méi global Vue vun de Suen hunn, déi en Acteur, also eng Struktur, am Ganzen/am Total kritt, an eeben net just pro Konventioun, wéi et aktuell gereegelt ass. Dat kéint iwwer d'Finanzinspektioun geschéien. Gegebenefalls misst si gestärkt ginn, mee et ass wichteg, och am Interêt eebe vum Staat, wéi mer gesinn hunn, dass een hei eng global Vue huet.

Zweet Kapitel: d'Krisegestioun. Nodeems de Bedruch mat ronn 61 Milliounen Euro opgedeckt gouf, war kloer, dass d'Caritas an enger extremer Ausnahmesituatioun gestach huet an huet misse ganz séier op de Krisemodus ëmswitchen. An deem Kapitel gétt belicht, wéi déi eenzel Acteuren involvéiert ware respektiv wéi se versicht hunn, duerch d'Kris ze kommen.

Involvéiert waren d'Caritas mat hirem Verwaltungsrout an hirem Comité de crise, PwC, d'Ministèren an hire Comité de suivi, d'Regierungsmembere, de Bistum. D'Direktioun vun der Caritas war un der Krisegestioun just ganz am Ufank bedeelegt, duerno ware se alleguerten am Krankeschäin. De President vu Caritas Accueil et Solidarité – dat war deemools de Vizepräsident vu Caritas –, deen huet sech och relativ séier zeréckgezunn, well hien duerch seng Aufgaben am Justizministère e Conflict d'intérêts hat. Sou war hien och bei verschidde Sitzungen net dobäi, well eebe seng Ministesch present war.

D'Kris selwer, déi kann an zwou Phasen agedeelt ginn. Déi éischt Phas ass vum 16. bis de 24. Juli 2024. Hei schwätze mer vun der akuter Reaktioun. An dann déi zweete Phas vum 25. Juli bis den 1. Oktober 2024. Hei geet et ëm dat strukturellt Gestionskonzept.

D'Fro koum op, ob de Staat respektiv d'Regierung schonns am Virfeld informéiert war, well eeben de President vu Caritas Accueil et Solidarité jo och am

Justizministère schafft. D'Justizministesch an och déi betraffe Persoun hu confirméiert, dass si de 16. Juli gewuer gi sinn, dass et e Problem bei der Caritas géif ginn. An de Premierminister selwer gouf offiziell informéiert duerch e perséinlecht Gespréich mat der Caritas-Präsidentin de 17. Juli am Moien an dee selwechten Dag huet hien nach d'Regierung doriwwer a Kenntnis gesat.

En Datum, deen ëmmer nees an de Gespréicher opgetaucht ass, ass dee vum 24. Juli, wou Regierungsvertrieder dem Verwaltungsrot zougeschalt goufen. Et schéngt en decisiven Dag gewiescht ze sinn, wou d'Richtung ageschlooe gouf. Mir haten och gefrot, fir hei de PV vun dëser Sitzung ze kréien, wat eis awer refuséiert gouf. D'Caritas huet eis an engem offizielle Bréif matgedeelt, dass si eis deen net kéinten aushännegen, well dës PV Bestanddeel vun der Enquête wär.

Op alle Fall huet de Verwaltungsrot vun der Caritas d'Direktioun duerno op Distanz gehalen, woubäi d'Direktionsmemberen direkt duerno an de Krankeschäi gaange sinn. Duerno koum och d'Iddi op, en externe Krisenmanager ze beoptragen. Mee wie wien wat gesot, geroden huet respektiv wie wéi eng Decisioun geholl huet, konnte mer bis haut net wierklech retracéieren. Mir waren zum Deel och mat ganz kontroverse respektiv divergenten Aussoe konfrontéiert.

Déi zweet Phas, nodeems Membere vun der Direktioun ab dem 25. Juli 2024 am Krankeschäi waren, huet de Verwaltungsrot selwer d'Kontroll iwwerholl an de Comité de crise gouf agesat. Eng bedeitend Roll huet dobäi PwC gespillt, also en Acteur aus der Privatwirtschaft, fir déi operationell Hëllef ze assuréieren. Et gouf matgedeelt, dass all Decisioun vu PwC vum Verwaltungsrot vun der Caritas begleet a validéiert gouf. Allerdéngs konnte mer an der Kommissioun d'Roll vu PwC net 100 % kloerstellen, well mer och hei mat widderspréichlechen Aussoen a widderspréichlechen Interpretatiounen konfrontéiert waren.

Eng extreem passiv Roll huet de Bistum ageholl. Klenge Reminder: De Bistum ass de Grënner vun der Caritas, deen och Membere vum Verwaltungsrot approvouéiert an och selwer e Representant am Verwaltungsrot sëtzen huet. Déi passiv Roll erkläert sech haaptsächlech doduerch, dass d'Caritas an de Bistum getrennt fonctionéieren. D'Kierchevertrieder méischt sech also net an d'Gestioun an an der Reegel hu si och nëmmen e puer Kontakter d'Joer. Och no der Fraude huet de Bistum genee wéi de Staat sech net aktiv matagebonne bei der Krisegestioun an och net bei der Sich no enger Léisung. Et gouf integral alles dem Krisekomitee a PwC iwwerlooss. Weeder de Staat nach de Bistum wollte bekannterweis Suen enger neier Caritas garantéieren. Esou huet de Krisekomitee sech no anere Geldquelle missen ëmsichen an esou gouf finalement HUT gegrënnt.

Wat d'Haltung vun der Regierung betrëfft an der Krisegestioun, war och dës bewosst passiv, well si net fonnt huet, dass si d'Recht hätt, sech an d'Affäre vun engem net staatlechen Acteur anzeméschen. D'Regierung wollt leedeglech während der Kris informéiert bleiwen an d'Koordinatioun tëschent de Ministèree verbesseren. Dozou gouf den informelle „Comité de suivi“ gegrënnt. Dës Komitee huet awer net ëmmer déi aktuellsten Informatiounen gehat, well si hunn eis matgedeelt, dass si zum Beispill iwwert d'Press gewuer gi sinn, dass HUT sollt gegrënnt ginn. Wann ee weess, dass dës Komitee eebe grad déi weesentlech Informatioun iwwert d'Press gewuer gétt, da seet dat ganz vill iwwert d'Qualitéit vun dësen Infoe respektiv de Seriö vun dëser Approche aus.

Och wann d'Regierung sech net an d'Decisiounen vum Verwaltungsrot agemëscht huet, mussen mer feststellen, dass si awer en indirekten Afloss hat, zum Beispill duerch d'Notifikatioun vum Ofriede vun de Fongen, also d'Cession de créance, vun de Banken, wou d'Regierung decidéiert huet, d'Bezuelung un d'Caritas ze stoppen, bis d'Situatioun kloer fir si wär. Dës Decisioun baséiert op zwee juristeschen Avisen an engem Projet d'avis, déi der Kommissioun op Nofro zur Verfügung gestallt goufen.

Zu kengem Moment huet d'Kommissioun constatéiert, dass sech zesummen an den Dësch gesat gouf. Net emol d'Iddi koum op. Déi eenzel Acteuren hunn zwar matenee geschwat, allerdéngs waren dat ëmmer eenzel Kontakter. Et gouf vu kenger Säit sech beméit, eebe sech zesummen un en Dësch ze sëtzen, nodeems d'Fraude opgefoll ass an een an de Krisemodus huet missen eriwweergoen.

Dat ass e Punkt, wou d'Meenungen an der Kommissioun wäit ausenanergaange sinn. E puer Memberen aus der Kommissioun hunn an deem Kontext betount, dass sech awer hätt missen un en Dësch gesat ginn, dat heescht d'Regierung zesumme mam Bistum, mat der Caritas, och mat de Banken, fir eeben ze kucken: Wat sinn déi méiglech Optiounen? Wat kéinte méiglech Léisunge sinn? A wéi kann hei een an deen aneren eng Verantwortung iwwerhuelen?

An der Kommissioun gouf et och divergent Vuen iwwert d'Roll vun der Regierung während der Kris. Déi eng hunn d'Zréckhalung vun der Regierung gelueft, déi aner hätt sech hei e méi poséierte Leadership erwaart. Sécherlech wäert dat och nach herno an der Debatte e groussen Diskussiounspunkt ginn.

Trotzdem weist et awer, wéi wichteg Kommunikatioun an och Dokumentatioun an esou kruziale Momenter sinn. Mir konnten net all d'Ofleef retracéieren, well keng Schrëftstécker virleien an déi Betraffe sech net ëmmer un alles ganz genau kënnen erënneren. Dofir recommandéiert d'Kommissioun ganz staark eng kritesch Evaluatioun vun der Kommunikatioun, déi d'Regierung an der Kris gemaach huet. Virun allem brauch et eng besser Dokumentatioun vun der Krisegestioun op Regierungsniveau, fir de Suivi ze erméigleche mat transparenter Chronologie. An ee Punkt, deen eis och ganz wichteg an der Spezialkommissioun war: Hëllef unhuelen, wa se offréiert gétt. Hei sief nach emol drun erënnert, dass d'FEDAS, also den Daachverband vun de sozialen Träger, hir Expertise offréiert hat an der Krisephase, deem awer keng Suite gi gouf.

Drëtt Kapitel: d'Léisung nom Krisenzoustand, d'Iwwernam vun den Aktivitéiten vun HUT. D'Krisegestioun gétt als ofgeschloss ugesinn, nodeems déi nei Associatioun HUT d'Aktivitéiten vun der Caritas iwwerholl huet. D'Spezialkommissioun huet och déi Zäit no der akuter Kris ënnersicht, wéi déi national Aktivitéiten, wéi gesot, un HUT konnten eriwweergoen, während de Plaidoyer politique net iwwerhollt konnt ginn. Dat war d'Doudeurteil fir déi wichteg kritesch Stëmm aus dem soziale Secteur an och fir déi international Aktivitéiten, déi net vun allen Träger konnt weider iwwerholl ginn.

Konkreet konnten eng 400 Aarbechtsplazen erhale bleiwen an eng 15.000 Beneficiairen hunn och weiderhin Hëllef kritt. Bis den 1. Oktober 2024 konnt fir déi meescht Auslandsprojete keng Léisung fonnt ginn. Mëttlerweil gouf awer eng Majoritéit vun dësen Projete vun aneren Acteuren iwwerholl an déi meescht Mataarbechter, déi hei am Land un deene Projete bedeelegt waren, hunn och eng nei Plaz fonnt. Fir d'Mataarbechter an d'Beneficiairen am Ausland kann dat awer net an all Fall gesot ginn. Hei si Posten an Hëllefstellungen ouni Ersatz ewechgefall.

Eng Fro, mat där sech d'Kommissioun vill beschäftegt huet, war, wisou esou laang vun zwou neie Caritas-Entitéiten geschwat ginn ass, mee op emol HUT ugekënnegt gouf. De 6. August 2024 huet d'Caritas an engem Communiqué matgedeelt, dass eeben zwou nei Entitéiten, eng fir déi national an eng fir déi international Kooperatioun an humanitär Hëllef, geplangt wäeren. Och de Premierminister huet de 4. September 2024 dës Strategie nach emol ënnerstrach. Allerdéngs gouf eng Woch duerno, den 12. September, HUT annoncéiert. Wat ass also geschitt an där Zäit tëschent der Annonce vun den neie Caritas-Entitéiten, déi nach emol Ufank September confirméiert goufen, an da knapps eng Woch duerno der Annonce vun HUT? Dës Fro konnt bis haut net kloer beäntwert ginn.

Wat awer kloer ass, ass, dass et beim Iwwergang op HUT ganz séier huet misse goen. D'Agremente goufe Caritas kuerzfristeg entzunn an d'Konventiounen goufe gekënnegt, während HUT en urgence nei provisoersch Agremente an nei Konventiounen krut.

Hei ass der Kommissioun opgefall, datt d'ASFT-Gesetz keng Dispositiounen fir e kuerzfristeg Entzéie vun den Agremente virgesinn huet, esou dass d'Gesetz beim Iwwergang vun der Caritas op HUT net konnt agehale ginn um Niveau vun de Mises en demeure.

Den aktuelle legale Kader gesäit vir, dass e Prestataire, éier e säin Agreement entzu kritt, ëmmer als Éischt eng Mise en demeure kritt, also dass en Zäit huet, fir sech ze conforméieren. Just wann nom Oflaf vun där Frist nach ëmmer Problemer bestinn, da gétt den Agreement entzunn.

Am Fall vun der Caritas war awer keng Zäit fir eng Mise en demeure an et war och kloer, dass d'Caritas net méi an der Lag war, sech selwer kënnen ze conforméieren. D'Spezialkommissioun recommandéiert dofir, d'gesetzlech Basis fir de Retrait vum Agreement ze iwwerpräiwen an do, wou Dispositiounen fir esou Noutfall feelen, och konkreet nozebesseren.

Den Iwwergang, deen national assuréiert konnt ginn, konnt leider net fir all déi international Projete séchergestallt ginn. Am Ausland koum et zu ganz kuerzfristeg Réckzich, déi vill Leit mat groussen Existenzsueren zeréckgelooss hunn. De Minister fir Kooperatioun huet eis erkläert, datt hien d'Kommunikatioun mat der Caritas iwwert de Summer ënnerbrach huet, nodeems wichteg Informatiounen ze lues kommuniquéiert gi wieren, esou dass hien d'Kontakter u seng Verwaltung delegéiert hat a sech selwer net méi aktiv abruucht huet.

Och hei ass feststellen, datt d'Verantwortung integral delegéiert ginn ass u Beamten an datt de Minister net am Kriszenario present war, sech deemno net aktiv abruucht huet. Hei recommandéiert d'Kommissioun dofir, eng Strategie ze analyséieren, fir genau an esou Situatiounen, an deene kuerzfristeg Finanzementer ewechfalen, awer en organiséierte Réckzuch ze assuréieren. Hei recommandéiere mer eeben, esou eng Strategie auszeschaffen, an dat zesumme mam Cercle des ONG.

An der Kommissioun gouf och vu ganz ville Membere bedauert, dass de Plaidoyer politique ewechgefall ass, wat definitiv e Verloscht fir déi sozial Debatte hei am Land ass, an dass et wichteg ass, dass de Staat Räum schaaft, fir kritesch Denken an eeben och Debatten zuzeloossen, virun allem fir där wäertvoller Aarbecht vun der Zivilgesellschaft kënnen e Raum ze ginn.

D'Personalgestioun bei HUT respektiv d'Iwwernam vun Personal vu Caritas duerch HUT, dat ass eist véiert Kapitel. D'Modalitéiten, ënnert deenen d'Personal vu Caritas op HUT iwwergeet, goufe mat ganz

vill Spannung suivéiert. Virun allem hu se fir ganz vill öffentlech Opmierksamkeet gesuert, an dofir hu mer eis eeben och als Kommissioun intensiv domadder auserneegesat.

Et hu sech virun allem dräi Haaptkritickpunkten erauskristalliséiert:

Éischtens d'Modalitéite vun der Iwwernam. Hei wäert sech nach d'Gericht domadder beschäftegen, ob dat schlussendlech en Transfert d'entreprise war oder net.

Zweetens d'Émstänn, fir d'Kontrakter bei HUT ze ënnerschreien. Et gouf kritiséiert, dass net genuch Zäit gewiescht wär, fir d'Kontrakter ze kontrolléieren, an d'Salarië sech och net konnte vun engem Gewerkschaftsvertrieeder oder vun engem Conseiller begleeden a berode looslen.

En drëttes Kritikpunkt betrëfft d'Rechter vun den Délégués du personnel. Amplaz bestoend Delegationen ze iwwerhuelen, huet HUT decidéiert, eng nei Delegation wielen ze looslen, wat och op ganz vill Kritik gestouss ass. Och hei steet nach ëmmer de Reproche am Raum, dass d'Sozialwale net korrekt organiséiert goufen, well se net vum Minister, mee vun der ITM ordonéiert goufen. Dat wär net konform zum Gesetz, esou mol zumindest aus dem Eck vun der Personaldelegatioun. Och dat gëllt et nach ze präiwien.

D'Kommissioun war mat rechtlechen, juristeschen Divergenze konfrontéiert. Wéi gesot, hei sinn et d'Gerichter, déi deemnächst Verschiedenes nach mussen klären.

D'Kommissioun stellt awer fest, dass um Terrain e reelle Besoin un aarbechtsrechtlechen Informatiounen besteet an dass et hei um Staat soll sinn, des dem Secteur zur Verfügung ze stellen. D'Urteil zu eeben där Fro, Transfert d'entreprise oder net: Egal wéi d'Urteil ausgeet, wa bis Kloerheet do ass, ass et wichtig, och dem Terrain déi Konsequenzen, dat Urteil, matzedeelen. Och soll analyséiert ginn, inwiefern konventionéiert Acteuren ab enger gewëssener Gréisst e Personaldelegéierten als Observateur am Verwaltungsrot sollen hunn, dat eeben, fir e bessere Lien zum Personal kënnen ze garantéieren.

Fënneft Kapitel: d'Relatiounen tëschent dem Staat an den Acteuren vum soziale Secteur. Hei ass der Kommissioun besonnesch opgefall, dass et keng harmoniséiert Konventiounen a kee richtegen Iwwerbléck gëtt, wéi eng a wéi vill Konventiounen eng Entitéit schlussendlech mam Staat huet. D'Konventiounen sinn net standardiséiert tëschent de Ministèren a weisen net kloer, wéi eng juristesche Schrëtt méiglech sinn, wann et zu Verstéiss kënn. An d'Regierung huet bestätegt, dass d'Texter net optiméiert si respektiv nach mussen optiméiert ginn.

D'FEDAS huet an deem Kontext e Katalog ausgeschafft mat Recommandatiounen. Et sief nach emol drop higewisen, dass an der Tëschenzäit och d'FEDAS an de Staat schonn e Protocole d'entente ënnerschriwwen hunn, fir eeben och hei déi Zesummenaarbecht kënnen ze verstärken.

Wat awer eis parlamentaresch Aarbecht betrëfft, esou recommandéiere mir, d'Gesetzer, déi d'Konventiounen encadréieren, ze iwwerpräiwien a gegebenefalls unzepassen, wéi d'Reegelunge fir Urgencé respektiv keng Cessioun vun de Staatsgelder.

Eng Harmoniséierung tëscht de Ministèren ze erreechen, ass och en Uleies vun der Kommissioun. Hei gëllt et, déi bestoend Commission d'harmonisation auszubauen an d'Konventiounen vun de jeeweilige Ministèren unzegläichen.

D'Memberen an der Kommissioun hu sech och derfir ausgeschwat – an dat läit am Endeffekt jo och an

eiser Kompetenz –, e grësseren Debat ze lancéieren, wéi mer an Zukunft gäre wëllen de Sozialsecteur opstellen, wéi mer e gäre wëllen organiséieren. Virun allem, wat ass d'Verantwortung vum Staat? Soll e weiderhi verschidde Missiounen outsourcen, esou wéi dat haut de Fall ass? Sollen eventuell nach nei Träger derbäikommen? Oder gëtt et Aufgaben, déi erëm zeréck a staatlech Hand solle kommen, fir esou och eng besser Kontroll driwwer ze hunn? Op alle Fall ware mer eis eens an der Kommissioun, dass mer déi Debatt mussen féieren, wéi mer an Zukunft de Sozialsecteur wëllen opstellen a virun allem wéi eng Roll, wéi eng Verantwortung de Staat hei soll hunn.

D'Preventioun an d'Stärkung vum Sozialsecteur waren e groussen Diskussiounspunkt bei eis an der Kommissioun. Domadder kommen ech bei dat sechste Kapitel. Virun allem hu mer eis gefrot: Wéi kann dann an Zukunft evitéiert ginn, dass et nach eng Kéier zu esou engem Skandal bei enger grësserer Entitéit kënn – wuel wëssend, dass een et ni 100 % kann ausschléissen? Trotzdeem, wéi kann een dat evitéieren? Wéi kann een un der Preventioun schaffen, un der Resilienz, fir dass et net méi esou wäit kënn?

An eisen Echangé konnte mer e Manktum u Preventioun an u Kontroll, besonnesch wat déi intern Kontrollmechanisme betrëfft, identifizéieren. An dofir, ech widderhuelen et ganz kloer, ass fir eis d'Konklusioun, d'Resilienz vum Secteur ze stärke.

Dozou gehéiert och d'Engagement vun der Zivilgesellschaft, vun deene ganz ville Benevollen, déi sech all Dag fir hir Matmënschen asetzen, déi sech all Dag engagéieren, dat fräiwëlleg an onbezuelt. Och des Aarbecht gëllt et weiderhin ze valoriséieren, ze ënnersetzen.

An dofir schléit d'Spezialkommissioun vir, eng Offer u Formatiounen ze offréieren: d'Sensibiliséierung zur Gouvernance, Anti-Korruptioun, Deontologie, Assurances, Cybersécherheet, fir just déi Theemeberäicher ze nennen. Et ass wichtig, eeben och deene Leit hei déi Formatioun matzeginn.

Da reegt d'Kommissioun Uni-Formatiounen am Non-profit-Management un, an, wat eis och ganz wichtig ass, dat neit ASBL-Gesetz ze evaluéieren. Hei schloer mer vir, dass spëtstens no fënnf Joer muss eng ëmfangräich Evaluatioun stattfannen, fir ze kucken, ob ee gegebenefalls muss un der Legislatioun nach eng Kéier nobessere gonn.

Ee Punkt, wou mer denken, dass e sécherlech hëllefäräich fir de Secteur wäert sinn, ass d'Kreatioun vun engem Point de contact, am beschte mat der Agence du Bénévolat zesummen. Hei geet et drëms, eeben esou eng Aart Guichet unique fir d'ASBLen, fir d'Entitéiten, ze schafen, déi Froen hunn, déi Support brauchen, eeben eng Ulafstell, wou se sech kënnen mellen.

An e Punkt, dee mir och nach an der Spezialkommissioun zrëckbehalen hunn, well och ganz vill Parteien dat an hire Walprogramm stoen haten, ass de Congé bénévolat, also driwwer nozedenken, des an zeféieren. An och iwwer eng Assurance étatique fir d'Benevole soll nogeduecht ginn.

Bei allem – an dat war eis och wichtig an der Spezialkommissioun –, bei alle Mesüeren, déi solle geholl ginn, ass et wichtig, dat zesumme mam Terrain ze maachen, zesumme mat de Leit, déi all Dag um Terrain aktiv sinn a sech och am beschten an der Matière auskennen.

Da siwens, an domadder dat lescht Kapitel, d'Justiz an d'Kontrollautoritéiten. Hei baséiert sech d'Kommissioun gréisstendeels op dat, wat am Echange mat der Cellule de renseignement financier an och mat dem Procureur d'État beschwat ginn ass.

D'Autoritéiten hu bedauert, dass déi international Enquêtes, wéi eeben hei am Fall vun der Caritas, nach ëmmer ganz problematesch sinn. Déi geklaute Sue gi vu professioneller Bande ganz séier vun engem Land an en anert iwwerwisen an et gi ganz vill ënnerschiddlech Konte fir ganz vill ënnerschiddlech Dote benotzt. Oft kënnen d'Suen dofir net méi erëmfonnt ginn, a wann awer, ass et net einfach, d'Suen enger bestëmmter Fraude zouzeuerdnen, an d'Konten lafe meeschtens iwwer geklaute Identitéiten, wat d'Saach nach ëmsou méi schwierig mécht, fir iwwerhaupt kënnen d'Täter herno ze bestëmmen.

Niewent dem Fait, dass et bekanntlech u spezialiséiertem Personal bei der Justiz feelt, proposéiert d'Spezialkommissioun hei, den Informatiounsaustausch tëschent der CSSF, dem Commissariat aux assurances an der Justiz ze verbesseren. Déi international Zesummenaarbecht bei der Strafverfolgung soll och onbedéngt verdéift ginn an et soll sech och an déi international Gesprécher abruucht ginn iwwer déi virtuell IBAN-Nummeren, fir eeben hire Mëssbrauch kënnen ze verhënneren.

Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, dat heite war – an domadder kommen ech zu mengem Schluss – e wichtige an e gudden Exercicio, och wann d'Kommissioun méi wéi eng Kéier un hir Limitte gestouss ass, wat eigentlech awer an der Natur vun der Saach läit, well viles an deem Dossier läit nämlech an den Hänn vun der Police an an den Hänn vun der Justiz. An dat ass och normal an dat ass och evident an engem Rechtsstaat. An dofir gëtt am véierten a leschte Kapitel dann nach eng Kéier ganz kuerz beliicht, dass d'Kommissioun an hirer Aarbecht, an hirer Recherche net esou weiderkomm ass, wéi mer eis dat heiansdo gewënscht hätten.

An deem Sënn halen d'Membere vun der Spezialkommissioun fest, dass den Outil vun der Spezialkommissioun ze evaluéieren ass, an dat och zesumme mat der Cellule scientifique vun der Chamber. Mir géife si gären dobäi abannen, fir eng kritesch Evaluatioun zum Outil ze maache respektiv ze iwwerpräiwien, wéi eng aner Instrumenter d'Chamber sech ka ginn, wa si an Zukunft nach eng Kéier e Skandal politesch wëll opschaffen, wann – an dat war jo de kruziale Punkt bei eis – eebe parallell Enquêtë lafe respektiv wa mer och, wéi mer et leider erlieft hunn, mat contraires Aussoe respektiv mat Lige konfrontéiert sinn.

Dee Punkt ass an der Press och schonns am Detail beliicht ginn, obwuel dee Punkt – an dat wëll ech awer och ganz kloer soen – net den Haaptmessage vun deem Rapport sollt sinn.

Ofschléissen wëll ech nach emol drop hiweisen, dass d'Chamber sech ouni Spezialkommissioun sécherlech net esou intensiv mam Caritas-Dossier hätt kënnen auserneesetzen.

Eis Missioun war et, den Impakt, d'Repercussione vun engem aussergewéinleche Bedruch am Sozialsecteur ze analyséieren, d'Handelen an d'Decisiounen vun der Regierung an deem Kontext ze retracéieren, ze analyséieren an erauszefannen, wéi de Risiko vun enger änlecher Situatioun an Zukunft reduzéiert ka ginn.

Uni Spezialkommissioun hätte mer kee Rapport mat Recommandatiounen a mir hätten och keng politesch Debatt haut dozou. Dat ass de Meritt vun der Spezialkommissioun. An et läit elo un eis, dass mer deem Ganzen och eng Suite ginn, iwwerpräiwien, ob déi Recommandatiounen, déi Konklusiounen, déi mer hei zéien, och weider verfollegt gi respektiv ëmgesat ginn. Mir schléissen haut d'Aarbechte vun der Spezialkommissioun of, mee eis politesch Verantwortung kënn an deem Dossier domat net op en Enn.

Mir hunn d'Chance, hei zu Lëtzebuerg eng ganz engagéiert Zivillgesellschaft ze hunn. A mir sinn hinnen et schëlleg, hir Efforten esou gutt wéi méiglech ze encadréieren. Leit, déi sech engagéieren, benevoll fir anerer do sinn, hinnen hëllefen, Leit, déi am soziale Secteur schaffen an déi derfir suergen, dass eis Gesellschaft all Dag e Stéck méi solidaresch, méi human gëtt, ben, alleguerten deene si mer et schëlleg, eeben de Secteur ze ënnerstëtzen, hinnen eise grouse Respekt an eis grouss Unerkennung auszedrücken. A virun allem solle mer deenen hëllefen, déi aneren hëllefen.

Domat wier d'Presentatioun vum Rapport ofgeschloss an ech verbleiwe mat e puer Mercien. Virun allem wëll ech de Memberen an der Spezialkommissioun Merci soe fir déi konstruktiv Zesummenaarbecht, déi mer haten. Och wa mol d'Meenungen auserneegaunge sinn, och, wéi Der gläich wäert gesinn, verschidden Interpretatioune koumen, sou war et – an ech mengen, dat ass eng grouss Stärkt vun der Spezialkommissioun, wéi ech scho gesot hunn – esou, dass mer eis konnten op Recommandatioune eenegen an deemno hei déi Léiere konnten zesummen zéien.

Merci dem President fir seng Disponibilitäten. A virun allem och e grouse Merci un den Dan Schmit, de Sekretär vun der Spezialkommissioun, an och un de Rescht vun der Administratioun, déi extreem fläisseg a séier geschafft hunn.

An e grouse Merci och nach menge Mataarbechter/innen aus der LSAP-Fraktioun, virun allem dem Stéphanie Schintgen, fir déi enorm Fläissaarbecht an och – jo, wéi soll ech soen? – seng gutt Berodung. Mir hate Momenter, wou mer eis heiansdo gefrot hunn: „Firwat di mer eis dat doten un?“ Et war schonn e bësse méi speziell, esou e Rapport hei ze erstellen. Et ass eng nei Erfahrung, mee ech mengen, et ass eng wäertvoll Erfahrung, déi eis alleguerte wäert weiderbréngen, déi léierräich ass, sofern mer dat hei elo wierklech notzen an doräuser déi Léieren zéien, wéi mer dat gäre wëlle maachen.

Dofir Tech alleguerten e grouse Merci. An da kënnen mer elo an d'Debatt goen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bofferding, fir Äre schrëftlechen a fir Äre mëndleche Rapport.

Deen éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Charel Weiler. Här Weiler, Dir hutt d'Wuert.

Débat

M. Charles Weiler (CSV) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir hunn et bei deem Dossier, dee mer haut diskutéieren, mat deem gréisste Finanzskandal am soziale Secteur ze dinn, dee mer jeemools hei am Land haten. Esou e Skandal kann an dierf net einfach ignoréiert ginn. Deemno war et och wichteg a richtig, datt mer als Chamber eis Responsabilitéit iwwerholl hunn an datt mer probéiert hunn, mat deene Moyenen, déi eis zur Verfügung stoungen, eis dem Dossier unzehuelen, an opzeschaffen an och Konkusiounen ze zéien.

Ech hat d'Éier, d'Aarbecht vun der Spezialkommissioun, déi d'Chamber agesat huet, als President duerfen ze leeden. An dobäi war et mer besonnesch wichteg, bei esou engem delikaten a komplexe Sujet an Dossier wéi dësem, d'Prinzipie vun Neutralitéit, Transparenz an Objektivitéit zu all Moment ze respektéieren.

Mir hunn eis als Spezialkommissioun eiser Verantwortung gestallt, an dat net, fir mam Fanger op een

ze weisen, mee fir d'Froen opzeschaffen: Wéi konnt et dozou kommen? Wéi konnt en Träger wéi d'Caritas, deen zënter Joerzénge fir säi soziale Bäitrag an dësem Land bekannt an unerkannt ass, an esou eng Situatioun rutschen? A virun allem: Wat léiere mer als Politick doräus? Wat musse mer gegebenefalls änneren, fir datt esou e Skandal sech net widderhëlt?

An ech wëll däitlech soen, dass mat de Mëttele, déi eis zur Verfügung stoungen, d'Kommissioun eng seriö an eng grëndlech Aarbecht geleescht huet. D'Froen, déi mer opgeworf hunn, an d'Pisten, déi mer ausgeschafft hunn, si kohärent a pertinent. Dofir war dës Kommissioun net nëmme derwäert, mee si war e wichteg Stéck politesch Verantwoordungskultur an eiser Demokratie.

Et war och e kloert Zeeche vun eiser Chamber no baussen, datt mer och an esou sensibelen Dossiere wéi deem heiten zesummeschaffe kënnen a konstruktiv Léisungen op Problemer sichen a fanne kënnen.

Dofir wëll ech mech och dem Merci vun der Rapportrice uschléissen. Ech wëll Merci soen de Memberen aus der Kommissioun, der Rapportrice e Merci, an och dem Dan Schmit aus der Chamber, deen eis bei den Aarbechten intensiv begleet huet. An dofir e ganz, ganz éierleche Merci.

Haut komme mer zum parlamentareschen Ofschloss vun dësem Dossier, andeems mer de Rapport hei am Plenum dann diskutéieren an dobäi och déi politesch Dimensioun belichten, déi sech aus dëser Affär ergëtt.

An an deem Kontext wäert ech mech elo am weidere Verlaf vun der Debatt als politesche Spriecher vu menger Fraktioun ausdrécken.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, „Et gëtt nach ëmmer vill Leit, déi mengen, mir wieren d'Caritas.“ Dee Saz sot mir eng Mataarbechterin vun der Épicerie sociale zu Dikrech. E Saz, dee vläicht harmlos kléngt, mee awer zoutreffend ass, well e weist, wat hei wierklech um Spill stoung. Et goug och, mee net nëmme ëm eng Struktur, mee et goug virun allem ëm Vertrauen, ëm Verlässlechkeet a Seriositéit.

Wéi ech meng Ried vun haut preparéiert hunn, wollt ech mer selwer e Bild dovunner maachen, wéi d'Situatioun haut um Terrain ass, wéi d'Mënsche sech fillen a wéi se schaffen, well virun engem Joer alles un d'Wackelen an un d'Schleidere komm ass. Dowéinst sinn ech op Dikrech an d'Épicerie sociale gaangen. Dohin, wou d'Hëllef sech all Dag nei bewiese muss. Do, wou keng Froe gestallt ginn, mee do, wou geschafft a wou gehandelt gëtt.

D'Épicerie sociale ass net d'Plaz vun de grouse Rieden. D'Leit kommen dohinner, well se net genuch hunn, fir en dezent Liewen ze féieren, fir net ze soe fir ze iwwerliewen. Se kommen dohinner, well se Angscht ëm hir Existenz hunn. A si kréien do dat, wat se am néidegste brauchen: Liewensmëttel, Kleeder, Hygienesartikelen an och en oppent Ouer vun deene Leit, déi do schaffen.

D'Mataarbechter hu mer erzielt, wat de Caritas-Skandal mat hinne gemaach huet. Et war e Summer voller Ongewëssheet. E Summer gepräägt vun Existenzängscht. E kale Summer, virun allem mënschlech. D'Leit haten Angscht. Angscht ëm hir Aarbecht, ëm hir Familjen, ëm hir Zukunft. Se wossten net, ob se bleiwe kéinten, ob se am September nach e Patron hätten.

A wat hu se gemaach? Si hu weidergeschafft, ouni Paus, ouni Garantie, well se wossten, wat um Spill géing stoen: d'Hëllef fir d'Mënschen, déi et néideg hunn an déi op hir Aarbecht ugewise sinn. A fir dësen

Asaz a grousser Onsécherheet schëllege mer hinnen dee gréisste Respekt an déi déifsten Dankbarkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Charles Weiler (CSV) | „Hëllef um Terrain ass komm, fir eis ze retten.“ Och déi Ausso war kee Pathos, mee se war éierlech, well Hëllef um Terrain huet zu engem Zäitpunkt iwwerholl, wou näischt méi sécher war. An et huet funktionéiert: Kee Buttek huet zougemaach, kee Mënsch stoung virun zouenen Dieren an d'Aarbeitsplaz goufen erhalen.

D'Realitéit ass, dass vill Betroffener d'Kris iwwerhapt net matkritt hunn. D'Leit, notamment d'Beneficiairen, hunn net matkritt, wat gelaf ass, dass d'Hëllef um Terrain, déi vun der Caritas assuméiert ginn ass, virum Aus stoung. Si hu sech keng Froe gestallt, well et fir si ëm eppes aneres gaang ass: dat alldeeglecht Iwwerliewen. An och haut denken nach Verschiddener, dass d'Struktur, an déi se ginn, d'Caritas ass. An dat, well d'Hëllef weidergelaf ass, well d'Hëllef ni ideologesch war, mee ëmmer mënschlech bliwwen ass.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, 190 Stéit kommen all Woch an d'Épicerie sociale zu Dikrech. Dat sinn 190 Familjen, 190 Existenzen. Ouni dës Strukturen hätte se net genuch fir ze iwwerliewen. An ech preziséieren: „net genuch fir ze iwwerliewen“, well dat war an ass d'Realitéit.

An der Caritas-Affär goug et an éischer Linn net ëm krimineller, net ëm Gerichtsprozesser, net ëm d'Banken an och net ëm de Bistum oder d'Regierung. Et goug ëm Brout, ëm Mëllech, ëm Kanner, déi owes net mat engem eidele Mo an d'Bett ginn. Et goug ëm Mënschen, déi all Dag all Cent zweemol mussen ëmdréien.

Si konnten trotz Skandal weider vun der Hëllef an de Servicer profitéieren. An dat war déi politesch Prioritéit an der Krisegestioun, gradesou wéi et eng Prioritéit war, dass d'Mataarbechter hir Aarbeitsplaz net verléieren. Och dat konnt garantéiert ginn. A mir sinn der Meenung, dass dat déi wichtegst Erkenntnis an dësem Dossier ass.

Här President, an de vergaangene Méint gouf der Regierung ëmmer erëm eng ongeschéckt Kommunikatioun am Caritas-Dossier virgeworf. Am Zentrum vun dëser Kritik steet e Saz vun Premier: „Mir iwwerweise keen Euro méi un d'Caritas.“ Jo, dat war eng kloer Uso. An et war e Saz, dee konnt polariséieren. Mee war e falsch? War e wierklech falsch? Fir eng Äntwert heirop ze ginn, muss een awer e kuerze Réckbléck op d'Situatioun deemools maachen.

Et ass Juli 2024. D'Situatioun ass chaotesch an oniwiersichtlech. E méigleche Milliounbedruch steet am Raum. Rieds geet vun ëm déi 60 Milliounen, déi fort sinn, déi geklaut goufen, an dat bei enger Organisatioun, där joerzéngetelaang vertraut ginn ass. A genau dëst Vertraue gouf zu dësem Zäitpunkt zerstiört. Déi privat Spender goufen effentlech vum Direkter vun der Caritas dozou opgeruff, hir Ënnerstëtzung anzustellen. An dat war, ier de Premier gesot huet, dass d'Caritas keen Euro méi géing kréien. De Message, keng Sue méi ze iwwerweisen, koum deemno als Éischt vun der Organisatioun selwer, well d'Situatioun esou onduerchsichteg, esou chaotesch war a kee wosst, wat genau geschitt war. D'Gouvernance vun der Caritas war de facto handlungsonfäeg.

Dozou kënn den entscheidende Punkt: d'Vetrauen an d'Caritas war méi wéi ugeschloen. Souwuel bei de Spender wéi och bei de Partner war eng déif Veronsécherung. An den Numm „Caritas“ stoung hei am Land op eemol fir „Skandal“ an net méi fir „Solidaritéit“. Ënnert deenen Ëmstänn war et onméiglech, esou weiderzefuere wéi bis elo.

Et muss een den enormen Zäitdruck verstoen, ènnert deem d'Regierung stoung. Entscheidungen hu séier a mat klore Kapp misse geholl ginn a si hu misse gräifen. Virun allem hu se misse gräifen. Wien dat haut ignoréiert, dee verkennt déi exceptionnel Situation vum Juli 2024.

Dat ass de Kontext, an deem d'Ausso vum Premier ze setzen ass. Et war keng spontan Reaktioun, mee eng bewusst Entscheidung.

Well wat wier d'Alternativ gewiescht? Hätt d'Regierung solle Geld an eng Struktur pompelen, nodeem esou e Skandal opgefloss ass? Kuerz nodeem bekannt gouf, dass 61 Milliounen – 61 Milliounen! – geklaut goufen, a kee wosst, wou se hi wieren? Wou iwwer Méint Milliounesommen u kriminell Banden iwwerwise gi sinn? Wou kee wosst an nach haut weess, wéi et genau zu deem Bedruch komme konnt, wien d'Drotzéier heivu waren, wie gegebenefalls mat an d'Affär verstréckt ass? Eiser Meenung no konnt dat keng verantwortungsvoll Optioun sinn.

An enger ugespaanter Situatioun huet de Premier e Saz formuléiert, dee vläicht sec eriwwerkomm ass, mee et war déi richteg Entscheidung.

Déi kruzial Fro, déi sech gestallt huet, war: Wéi suerge mer derfir, dass déi onentbierlech Aarbecht vun der Caritas weiderlafe kann, trotz Skandal, trotz Chaos, trotz Vertrauensbroch? An hei huet d'Regierung hir Responsabilitéit iwwerholl: De Premier an déi zoustänneg Ressortministeren hunn hiert Méiglechsch gemaaht, fir dat hir politesch Prioritéiten zum Droe kéimen: éischtens, fir sécherzestellen, dass d'Aktivitéiten um Terrain weiderlafe kënnen an dass déi Leit, déi et am dréngendste brauchen, weider vun de Servicer profitéiere kënnen; zweetens, dass déi puer Honnert Aarbechtsplazen, déi um Spill stoungen, geséichert ginn, dass d'Leit hir Aarbecht net verléieren an net an de Chômage falen; an drëtzens, dass d'ëffentlech Gelder geschützt ginn an net an déi falsch Hänn geroden.

Et kann een, réckbléckend gekuckt, der Regierung vläicht de Reproche maachen, net zurzäit a vläicht net genuch iwwer hir Initiative kommunizéiert ze hunn. Dat kann een esou gesinn, dat muss een awer net. Mee wat ass de Constat haut? Déi national Aktivitéit si weidergelaf an déi 15.000 Beneficiairé konnte weider gehollef kréien. E puer Honnert Aarbechtsplaze si bis op e puer Ausnamen integral iwwerholl ginn. Kee Cent vun ëffentleche Gelder ass a falsch Hänn geroden. An dat ass dat, wat zielt. Dat ass dat, wat déi 15.000 Beneficiairen an déi puer Honnert Leit um Terrain interesséiert, a soss guer nääscht.

D'Prioritéiten, déi d'Regierung gesat huet, sinn erfëllt ginn an an d'Realitéit ëmgesat ginn, wat gutt a richtig ass.

Här President, da gouf ëmmer erëm de Virwurf gemaach, dass d'Regierung d'Caritas fale gelooss hätt, dat nach haut de Moien, an och ausblude gelooss hätt. An an deem Kontext gouf ëmmer erëm vum berüchtigten „Emer mat de Lächer“ geschwat. Et gouf gefuerdert, et hätt ee solle Waasser noschëdden. Et hätt een d'Suen an d'Hand sollen huelen an d'Caritas domadder retten. Dat wär aus eiser Siicht awer de falsche Wee gewiescht, well et vill ze vill Onkloerheete gouf, ènner anerem wéinst de Kreditlinnen an och de Cessions de créance, déi et goufen.

D'Kreditlinnen, déi bei zwou Banken opgeholl goufen, waren ofgeséichert duerch Cessioun vum zukünfte Staatsgelder. Eengersäits huet d'BGL der Fondatioun eng Kreditlinn vun am Ganzen 21 Milliounen Euro accordéiert, ofgeséichert duerch d'Cessioun vu Participatioun vum Staat. Anerersäits huet d'Spuerkeess en Dispo vun 10 Milliounen

Euro zur Verfügung gestallt, dat garantéiert duerch zwou Cessioun vum zukünfte Gelder vum Ausseministère an dem Familljeministère. Déi Cessioun sinn dem Staat och jeeeweils notifizéiert ginn.

Mee wat heescht dat konkret? D'Banken haten eng Garantie, déi virgesinn huet, dass all Euro, deem de Staat un d'Caritas iwwerweist, direkt un d'Banke geet, an dat esou laang, bis d'Caritas hir Scholden, summa summarum 31 Milliounen, zrëckbezuelt hätt.

Elo gëtt déi juristesche Validitéit vun de Cessions de créance vu Verschiddenen a Fro gestallt, mat der Konsequenz, dass d'Banken net berechtigt gewiescht wieren, d'Suen, déi de Staat bezuelt hätt, an Usproch ze huelen an ze reklaméieren. Bon, dat ass eng juristesche Fro, déi och actuellement vu Gerichtsprozedure gekläert wäert ginn.

Mee wichteg ass, hei ze soen, dass et kee Schwaarz oder Wäiss gëtt, ouni dass e Gericht heiriwwer befonnt huet. Dat hu par ailleurs d'Avis-juridiquen, déi mer consultéiere konnten am Kader vun eisen Aarbechten, och esou gesot.

A grad wéinst dëser juristescher Onkloerheet wier et irresponsabel an net ze rechtfertigt gewiescht, wann de Staat trotzdem Suen un d'Caritas iwwerweisen hätt, ouni dass juristesche voll a ganz garantéiert ass, dass dës Gelder tatsächlech bei de Betreffenen an de Servicer ukommen an net direkt duerch d'Wierkung vun de Cessiounen un d'Banke gaange wieren.

Mir schwätzen hei net vu Privatfongen. Mir schwätzen hei vu Steiergelder. An et ass d'Kärverantwortung vun enger Regierung, mat ëffentleche Mëttel mat maximaler Virsicht an Transparenz ëmzagoen.

Ee vun den Avis-juridiquen, déi mer consultéiere konnte goen, hat 21 Säiten. Dat eleng beweist schon d'Komplexitéit vum Sujet. An ech si formell doranner: Et war déi eenzeg richteg Entscheidung, kee Risiko anzegoen a virsichteg ze sinn.

Fir d'Regierung war et eng Fro vu Verantwortung a vum Schutz vun ëffentleche Mëttel, hei mat gréisster Virsicht a juristesche fundéiert ze handelen. Och hei huet d'Regierung déi richteg Entscheidung getraff.

Här President, fir eis als CSV ass d'Haaptkennntnis, wat de politesche Volet ugeet an déi aus der Aarbecht och vun der Spezialkommissioun ervirgeet, kloer: An där schwieriger a chaotescher Situatioun war e séiert Handeln absolutt verständlech an novollzëibar. Et goung drëms, dass d'Leit hir Aarbecht konnte behalen an dass déi Schwächst an eiser Gesellschaft net eleng gelooss ginn. Dat war schlussendlech dat Allerwichtigst, an dat ass och gelongen.

An all där Zäit war et de Krisekomitee, dee sech zesummesat huet aus Vertrieeder vum Verwaltungsrot vun der Fondatioun, mat un hirer Spëtzt dem Här Billon, deem de Lead hat. Et war dee Komitee, deem d'Entscheidung getraff huet, eng nei Entitéit ze schafen, déi d'Aktivitéiten iwwerhuele soll.

An den Här Billon war formell an der Ausso, dass all aner Optioun duerchliicht an och a Consideratioun geholl gi wier, an hie war gradesou formell, fir ze soen, dass d'Asetze vun enger neier Entitéit déi eenzeg realistesch Optioun war.

Och hei muss een deem enormen Zäitdruck beuechten, ènnert deem d'Acteure stoungen, well gewosst war, dass Enn September keng Sue méi do wieren, fir d'Paie vun de Leit ze bezuelen.

Här President, erlaabt mer, e puer Bemierkungen zur Roll vum Bistum ze maachen. An enger Zäit, wou mat vill Engagement a Seriositéit no Léisunge gesicht gouf, hätt ee sech vum Bistum – als Grënnungsmitglied vum der Caritas – net nëmme gewënscht, mee och

erwart, dass e seng Verantwortung erkennt, eescht hält a sech aktiv an d'Diskussiounen mat abréngt.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Charles Weiler (CSV) | Leider muss mer feststellen, dass dat net de Fall war. De Bistum huet sech bewusst zrëckgehalen, sech net positionéiert a keng konkret Bereitschaft gewisen, fir zu enger Léisung vun der Kris bäizetroen. Dat ass net nëmme enttäuschend, mee steet och am Widdersproch zu der Verantwortung, déi se vis-à-vis vun der Caritas an hirem soziale Mandat haten.

Et kann ee verstoen, dass de Bistum vläicht net déi finanziell Moyenen hat, fir deem Desaster ze stemme bei esou enger Envergure. Mee hir Stëmm, hir Präsenz an hiert Engagement hätten e staarkt Zeeche kënnen setzen – vis-à-vis vun de concernéierte Mataarbechter, de Partner, der Zivilgesellschaft an och vis-à-vis vun der Æffentlechkeet. Déi passiv Roll vum Bistum an dëser Kris werft Froen op, déi bis haut leider net beäntwert gi sinn.

Här President, et gouf och vill iwwer den Transfer d'entreprise diskutéiert. D'Rapportrice war och scho kuerz drop agaang. Et ass en technesche Sujet, jo, mee awer och e mënschlechen, well et hei ëm Mënsche geet, ëm hir Aarbechtsplaz, ëm hire Liebenswee. An d'Meenungen heizou gounge an der Kommissioun och ausereen.

Fakt ass, dass dës Fro Géigestand vu Gerichtsprozeduren ass an dass déi Fro do vun der Justiz gekläert wäert ginn an et net vill Sënn mécht, sech op dëser Plaz elo doriwwer auszeloossen. Allerdéngs waren déi aarbechtsrechtlech Froen, déi sech gestallt hunn, berechtigt.

Déi allermeescht Mataarbechter vun der Caritas schaffen haut fir Hëllef um Terrain. Si si weider am Asaz, am sozialen Dëngscht an no bei de Mënschen, déi op hir Aarbecht ugewise sinn. Fir si huet sech am Kär, an hirem Alldag nääscht geännert. Nääscht un hiren Aarbechtsbedéngungen, näächt un hiren Karriärsperspektiven, näächt um Stellwäert vun hirer Aarbecht. An dat ass och gutt esou.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wann ee sech de Caritas-Dossier am Detail ukuckt, da muss een éierlech soen: Et ass bal alles schifgelaf, wat nëmme schiflaffe konnt. Eent ass bei d'anert komm, an d'Resultat ass dat, wat mer haut kennen.

Als Haaptursach steet sécherlech déi enorm kriminell Energie am Mëttelpunkt, déi vun engem professionellen an international organiséierte Réseau ausgegangen ass. Dat ass d'Wuerzel u sech vun dëser ganzer Affär. An hei ass d'Justiz gefuerdert, fir d'Verantwortung do, wou se läit, och ze klären.

Gläichzäiteg dierf een awer net déi grav intern Dysfunktionsmerkmale ignoréieren, déi d'Caritas selwer betreffen. D'Gouvernance war, fir et diplomatesch ze formuléieren, alles anescht wéi gutt an effikass. Fir manner diplomatesch ze sinn: Et war eng Katastroph. Et huet un Transparenz an u Kommunikatioun gefeelt, souwuel innerhalb vun der Direktioun wéi och tëscht der Direktioun an dem Verwaltungsrot. Déi eng Hand wosst net, wat déi aner géing maachen. Dat ass och kloer aus eiser Kommissioun erauskomm. Et ass net ze erklären, wéi et méiglech ass, dass iwwer Méint Honnerte vu gréisseren Iwwerweisungen an d'Ausland gemaaht goufen, ouni dass dat intern opgefoll ass oder een et detektiert huet.

Mee och bausent der Organisatioun si Problemer evident ginn. Besonnesch d'Banke spillen hei eng zentral Roll. Et ass schwéier nozvollzéien, wéi d'Kontrollmechanismen net gräife konnten an eng Iwwerweisung no där anerer duerchgewonk gouf.

Och wann déi concernéiert Acteuren an de Kommissiounssätzungen all Feelverhale vu sech gewisen hunn, bleift dese Volet awer e weesentlech Bestanddeel vun der kritescher Analys. D'Konklusiounen vun der CSSF an der Europäescher Zentralbank, wou d'Prozeduren drop an dru sinn, ofgeschloss ze ginn, wäerte méi Opschloss iwwe e méigleche Feelverhale ginn. An hei mussen a wäerten déi néideg Konsequenze gezu ginn.

Fakt ass, et koumen eng Rei Facteuren zesummen: e komplex Ëmfeld mat enger staarker krimineller Energie, intern Dysfunktionementer an extern Kontrollversoen. Dat huet zu deem massive Schued a Verloscht u Vertrauen an de ganze Secteur gefouert. E Secteur mat Strukturen, déi eigentlech do sinn, fir déi Schwächst an eiser Gesellschaft ze schützen. Grad do ass d'Vertrauen e fundamentaalt Kapital. A genee dat ass duerch dës Affär eeschthaft an d'Schleidere komm. Hei gëllt et, peu à peu an a kleng Schrëtt d'Vertrauen erëm hierzestellen. An do gëtt all Hand gebraucht.

D'Enquêt vum eiser Justiz sinn nach amgaangen an et ass dovun auszegoen, datt dës Ermëttlungen nach eng gewëssen Zäit wäerte brauchen. Mir begreissen awer, datt schonn déi éischt Urteeler, quitte datt et iwwe Jugement sur accord ass, déi éischt Resultater och elo kommen. Dat weist, datt d'Justiz op dem richtege Wee ass.

Datt dat Zäit brauch, dat ass normal. Dat ass verständlech. An et ass virun allem néideg. Mir schwätze vun engem Dossier, deen net nëmmen extreem komplex ass, mee deen och grenziwwerschreidend Elementer huet, wou verschidden Acteuren a verschidden Instanzen zesummespille mussen a wäerten. An esou Enquêt feieren net vun haut op muer zu Resultater. Grëndlechkeet an déi juristesche Rigueur mussen hei virgoen. A mir hunn do vollst Vertrauen – ech mengen, do schwätzen ech am Numm vun eis alleguer – an eis Justiz.

Här President, ech wëll nach eng Kéier kuerz op d'Diskussion agoe bezüglech der Daseinsberechtigung vun der Spezialkommissioun an dorop, ob net en aner Format besser gewiescht wier. Fir et nach emol kloer ze soen: D'Spezialkommissioun war déi eenzeg Optioun, déi der Chamber zur Verfügung stoung, fir dësen Dossier seriö opzeschaffen. D'Enquêtékommis-sioun wier, an esou hu mer et och am Rapport festgehalen, dat falscht Instrument hei gewiescht.

Jo, an d'Rapportrice huet et och gesot, mir sinn deelweis un eis Limite gestouss. Eis waren a verschiddene Situatiounen d'Hänn gebonn. A well mer déi eng an aner Kéier déi Limiten do gesinn hunn, hu mer festgehalen, d'Cellule scientifique vun der Chamber mat enger Étude comparative ze beoptragen, fir ze analyséieren, wéi eng Formater et am Ausland gëtt, wéi eng Kompetenzen déi eenzel Kommissiounen am Ausland hunn, a fir doriwwe eng Analys ze kréien.

An op Basis vun där kënne mer kucken, wéi mer eis Instrumenter hei am Land nach optimiséiere kënnen, a mir wäerten evaluéiere kënnen, wat fir Outilen eis wierklech weiderbréngen kënnen a wéi mer eis Moyenen an Zukunft eventuell esou adaptéiere kënnen, datt d'Chamber nach méi effikass an nach méi geziilt an esou Dossiere schaffe kann.

An deem Zesammenhang ass et mer awer och wichteg, d'Roll vun der Press an deem Dossier ervirze-strächen. An do schwätzen ech, mengen ech, am Numm vun eis alleguer. An dat net, fir eidel Komplimenter hei ze verdeelen, mee aus enger Éierlechkeet eraus an am Bewosstsinn, wéi wichteg eng kritesch an onofhängeg Meedielandschaft fir eis Demokratie ass.

(Interruption)

Besonnenesch de Podcast um Radio 100,7, awer och d'Recherchë vun der gesamter Press an deem Dossier hunn dozou bäigedroen, dass gewësse Faiten opgedeckt goufen an d'Effentlechkeet sensibiliséiert gouf. Si hunn d'Komplexitéit vum Dossier fir d'Allegemengheet zougänglech gemaach an domat och eis politesch Aarbecht an der Spezialkommissioun op eng gewëssen Aart a Weis och ergänzt.

Wat elo de Rapport ugeet, enthält dee Konklusiounen op gesetzlech, strukturellem an administrativem Niveau. D'Rapportrice ass schonn an den Detail vun den eenzelne Mesüre gaangen, dofir ginn ech elo net méi dorobber an, well mer eis op deenen eenzelne Punkten eens sinn.

Dat, wat mer an eise Rapport festgehalen hunn, gehéiert och elo op déi politesch Agenda. An deem Sënn erlaben ech mer, Här President, eng Motioun anzerechen, déi vun der DP mat ënnerschriwwen ass.

Motion 1

La Chambre des Députés,

– *considérant que le débat du 10 juillet 2025 marque la fin des travaux parlementaires de la Commission spéciale « Caritas », instituée en octobre 2024 dans le contexte de ladite « affaire Caritas », avec pour objectif de tirer des conclusions claires permettant de mieux guider les décisions politiques dans le cadre d'urgences futures similaires ;*

– *constatant que la Commission spéciale « Caritas » a procédé à des travaux approfondis, comprenant notamment de nombreuses auditions, des analyses documentées ainsi qu'un dialogue soutenu entre les membres de la Commission, et que ces travaux se sont déroulés dans un esprit de collaboration interpartisane ;*

– *rappelant que les conclusions de ces travaux ont mené à l'élaboration d'un rapport final contenant une série de recommandations concrètes visant à prévenir de futurs dysfonctionnements, à renforcer la gouvernance et la transparence des relations entre l'État et les structures bénéficiaires de fonds publics, ainsi qu'à protéger au mieux les bénéficiaires des services sociaux ;*

– *soulignant que ledit rapport a été adopté à l'unanimité par l'ensemble des groupes politiques et sensibilisés représentés à la Chambre, témoignant de la volonté commune de tirer les leçons de cette affaire au-delà des clivages partisans ;*

– *rappelant l'importance de traduire les conclusions issues d'une commission spéciale en actions concrètes afin de renforcer la confiance des citoyennes et citoyens dans l'institution parlementaire,*

invite le Gouvernement

– *à mettre en œuvre dans les meilleurs délais les recommandations contenues dans le précité rapport, plus particulièrement :*

- *à évaluer les pratiques de paiement au profit des acteurs du secteur social, afin de réduire autant que faire se peut d'éventuels retards de paiement,*
- *à examiner des stratégies pour renforcer la transparence des flux financiers publics ainsi que la coordination entre les différents ministères, notamment en consolidant les compétences et le rôle de la commission d'harmonisation, pour disposer d'une vision globale du secteur conventionné,*
- *à évaluer les moyens de communication et les dispositifs déployés dans le contexte de gestion de crise, afin d'améliorer la réponse gouvernementale à une nouvelle situation de crise,*
- *à examiner les moyens visant à renforcer les efforts de documentation des décisions gouvernementales en cas de crise,*

- *à élaborer une stratégie pour gérer les situations d'urgence impliquant des retraits rapides de financements ou d'activités à l'étranger en concertation avec le Cercle de coopération des organisations non gouvernementales de développement du Luxembourg ASBL (« Cercle des ONG »),*

- *à analyser le cadre législatif et réglementaire applicable face à un secteur social qui a fortement évolué, tout comme la loi du 7 août 2023 sur les associations sans but lucratif et les fondations dans un délai de cinq ans,*

- *à évaluer l'opportunité de créer un point de contact pour les ASBL en étroite collaboration avec l'Agence du Bénévolat, dont le rôle et les compétences doivent être renforcés,*

- *à développer l'offre de formation destinée au personnel et aux administrateurs en étroite collaboration avec les acteurs du secteur social,*

- *à rendre compte des résultats des travaux entamés par le Gouvernement avec la Fédération des acteurs du secteur social au Luxembourg ASBL (« FEDAS »),*

- *à renforcer les ressources humaines pour conduire efficacement les enquêtes en matière de criminalité financière,*

- *à améliorer le cadre légal applicable aux mesures de confiscation en concertation avec les autorités judiciaires,*

- *à étudier les moyens pour faciliter les échanges d'information entre les autorités judiciaires, la Commission de surveillance du secteur financier (« CSSF ») et le Commissariat aux assurances.*

(s.) Charles Weiler, Carole Hartmann.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Weiler.

M. Charles Weiler (CSV) | An dëser Motioun ginn déi Haaptpunkten, déi fir eis weesentlech sinn an déi mer am Rapport och festgehalen hunn, iwweholl.

Ech wëll nach kuerz bemierken, dass mer och begreissen, dass déi verschidde Ministère sech mat der FEDAS zesummegesat hunn an am Dialog e Protocole d'entente ënnerschriwwen hunn, fir en Aarbechtsprogramm auszuschaffen, fir eng Rei Mesüeren ëmzesetzen, déi dem Secteur zeguttkomme wäerten. Déi proaktiv Haltung vun der Regierung ass ze begreissen.

Här President, ech kommen zum Schluss. Et ass scho bal symbolesch: Viru quasi genee engem Joer huet ons d'Noriicht vun der Caritas erreecht. D'Organisation, déi fir vill Mënsche jorelaang en Anker war, ass an d'Wanke geroden. Net wéinst engem Mëssverständnis, net wéinst engem Detailfeeler, mee wéinst engem Drama, dat peu à peu säi Laf geholl huet.

61 Milliounen Euro, 15.000 Beneficiairen, e puer Honnert Aarbechtsplazen. Dat si keng abstrakt Zuelen. Dat si Mënschen, dat sinn Existenzen. Wat u sech no enger bëlleger Netflix-Serie kléngt, sinn d'Eckzuele vun enger batterer Realitéit. An trotzdeem – oder genau dowéinst – hu mer reagéiert. D'Politik huet net gezéckt. Et goufe Froe gestallt, Äntwerte gefuerdert, Konsequenze gezunn. Néng Méint laang hu mer den Dossier opgeschafft a mir hunn dobäi ni vergiess, wourëm et eigentlech geet: ëm d'Mënschen.

Wa keng Léisung fonnt gi wier, wär haut viles anescht. Ech stellen haut fest: Fir all déijéineg, fir déi et zielt, huet sech quasi näischt geännert. D'Hëllef kënnit weiderhin un. D'Strukturen halen. Kee steet haut eleng do. An dat, Här President, léif Kolleginnen a Kollegeen, ass eng Léisung. Dowéinst verdéngen all déi, déi Responsabilitéit iwweholl hunn, déi Courage bewisen hunn an déi Léisunge virgeschloen hunn, déi d'Strooss halen, eis Unerkennung an eisen éierleche Merci.

Villmools merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Villmools merci, Här Weiler. Déi nächst ageschriwwen Riednerin ass

d'Madamm Carole Hartmann. Madamm Hartmann, Dir hutt d'Wuert.

Mme Carole Hartmann (DP) | Här President, léif Kollegeinnen a Kollegeen, bal genee ee Joer ass et hier, datt sech wuel de gréisste Bedruchsfall am Lëtzebuerger Sozialsecteur ereegent huet. Kriminellen ass et gelungen, ronn 61 Milliounen Euro ze klauen, an dat vun enger Organisation, déi – an ech mengen, dat kann een esou soen – zanter Joerzéngten zum Réckgrat vun dësem Secteur gehéiert huet.

D'Caritas, déi geschwënn hiert honnertjäregt Jubiläum hätt kënne feieren, existéiert wéinst dëser Fraude haut net méi an där selwechter Form. An net nëmme ass eng bedeitend finanziell Zomm iwwer d'Grenzen an d'Ausland verschwonnen, déi bis haut net recuperéiert gouf a warscheinlech ni ganz recuperéiert wäert ginn.

Et bestoung zudeem déi ganz reell Gefor, datt duerch dëse finanzielle Bedruch a Milliounenhéicht wichteg Projeten an Hëllefsléschungunge fir déi Vulnerabelst an eiser Gesellschaft ewechgefall wäeren. Och d'Aarbechtsplaz vu ronn 400 Salariéë stoungen um Spill.

An dëser héich komplexer, jo dramatescher Situation huet séier, immens séier misse gehandelt ginn an no Léisunge gesicht ginn. Fir d'Regierung gouf et hei zwou absolut Prioritéiten: éischtens, d'Servicer fir déi vulnerabel Leit weider sécherstellen, an zweetens, d'Aarbechtsplaz vu de Salariéë vun der Caritas ze erhalen.

Här President, ech ginn net nach eng kéier op de ganze Verlaf vun der Caritas-Affär an. D'Madamm Bofferding huet dat mat hirem Rapport vun den Aarbechte vun der Spezialkommissioun ganz detailléiert gemaach. Op dëser Plaz wëll ech hir dofir Merci soen, och fir de gudden schréftlechen a mündlechen Rapport.

Kollegeinnen a Kollegeen, Bedruchsfäll sinn natierlech net nei, mee gouf et schonn ëmmer. Ma se schéngen ëmmer méi dreist an ëmmer méi schwéier erkennbar ze ginn. Wou een et soss vläicht nach mat méi offensichtlechen Bedruchsmaschen ze dinn hat, wéi déi bekannten E-Mailen oder Telefone vu Familljemembere, déi Sue brauchen, oder Phishingmaile mat däitlech ze ville Schreiffeeler, sou ass dat haut net méi esou einfach.

D'Bedruchsmasche ginn ëmmer méi sophistiquéiert, mat sougenannten „Deepfakes“, déi et méiglech maachen, Stëmme a souguer Videoe vu Mënschen täuschend echt ze reproduzéieren, gradewéi Iwwersetzungsprozesser, déi esou performant sinn, datt se déi verschiddenste Sproochen extrem gutt kënne erëmginn.

Ob et sech elo hei ëm e sougenannte „Presidentbedruch“ handelt oder ëm eng aner Form vu Fraude, dës Affär weist nach eemol, dass mir eise Justizautoritéiten – hei dem Parquet, awer och der Police – déi néideg technologesch a prozedural Moyene musse ginn, fir och adequat op déi nei Forme vu Kriminalitéit reagéieren ze kënne.

Et ass dohier och net anodin, mee au contraire richteg, dass mir aktuell an der Justizkommissioun iwwer déi eng oder aner Erweiterung vun de Moyene vun eiser Justiz schwätzen. Grad wéi d'Mëttel vun de Kriminellen evoluéieren, musse mir och eise Poursuiteautoritéiten nei Moyene ginn.

Niewent der Repressioun géllt et natierlech och, sech preventiv an den Organisationene selwer Reegelen ze ginn, fir géint Fraudene oder Abusen opgestallt ze sinn. Dobäi kann ee sech duebel oder dräifach ofsécheren, an trotzdem wäert kee System perfekt sinn.

Bei der Caritas – an dat ass an eise Sitzung vum der Spezialkommissioun, awer och am ganz gudden Podcast vum Radio 100,7 kloer ginn – gouf et an deene leschte Joreng eng ganz Rétsch intern Problemer. Net nëmme dass scho gréisser Anomalien am Finanzdepartement an engem Audit téschent Enn 2023 an Ufank 2024 opgeworf goufen, an der Commissioun sinn och seriö Gouvanceproblemer op d'Tapéit komm, dat notament a punkto Kommunikatioun téschent de Membere vun der Direktioun vun der Caritas, awer och mat de Membere vun dem Verwaltungsrot vun der Caritas.

Dës intern hausgemaache Caritas-Problemer waren och net onbekannt, se sinn allerdéngs vun den Haaptresponsabele vun der Caritas net a virun allem net matzäiten ugepaakt ginn. Domat war déi organisationsintern Preventioun bei der Caritas extrem schwach an en fait net gutt genuch opgestallt, fir adequat op e méigleche Bedruch kënne ze reagéieren.

D'Fro ass, wéi mir elo politesch op dëse Caritas-interne Skandal reagéieren. Fir d'Demokratesch Partei ass eent kloer: D'Affär Caritas dierf dem ganzen associatiive Secteur elo net d'Liewe vum Prinzipp hier méi schwéier maachen. Dës Affär hat schonn en Impakt op de gesamte sozialen a karitative Secteur hei am Land. Et gétt duerch déi vill Suen, déi geklaut goufen, awer och duerch d'Revelatioun vum schlechter Gouvance bei der Caritas eng gewësse Mefiance.

Et ass eis als DP – an ech denken, mir sinn eis do zu ganz villen eens – dorunner geleeën, dass dës Mefiance sech séier nees leet an dass déi immens vill an immens engagéiert Associatiounen an ONGen nees dat néidegt Vertrauen hunn, fir hir wichteg Aarbecht um Terrain am Sënn vun der Allgemengheet voll a ganz kënne ze erfëllen.

Une voix | Très bien!

Mme Carole Hartmann (DP) | Duerfir dierf eis politesch Reaktioun och net déi sinn, dass mir eise Clibb an eisen Associatiounen zousätzlech Oplagen operleeën, fir eng Situation wéi déi bei der Caritas ze evitéieren.

Eréischt am August 2023 ass en neit, e méi modernt ASBL-Gesetz gestëmmt ginn, dat notament d'Kontroll vun de Finanze vun de groussen Associatiounen méi contrainant gemaach huet. Dëst Gesetz wäert elo no enger Transitiionsphas am September dëst Joer komplett applikabel sinn an da soll dëseneie Kader emol zum Droe kommen.

Onofhängeg vum legale Kader fir d'ASBLen an d'Fondatiounen hu mir an der Spezialkommissioun awer och iwwer d'Relatiounen téschent dem Staat an den Associatiounen geschwat, notament d'Agrementen, déi ausgestallt ginn, an d'Konventiounen, déi geschloss ginn, an déi d'Basis vun der finanzieller Ënnerstützung vum Staat sinn.

Aus den Erklärungen, déi mir dozou vun den eenzelne Ministère kruten, ass fir eis als DP ervirgaangen, dass de Staat eng Panoplie u Reegelen applizéiert, fir déi néideg Garantien ze hunn, éier en Agreement erstallt gétt, an eng Hellewull u Kontrolle mécht, éier Suen ausbezuelt ginn – iwwregens am Prinzipp och eréischt a posteriori, dat heescht, nodeems e Projet oder eng Aktivitéit realiséiert ass. Hei gétt et deemno haut schonn déi néideg Garde-fouen an eise Prozeduren, wat staatlech Iwwerweisungungen ugeet.

Wat allerdéngs an der Commissioun opkomm ass, awer kee Afloss am Caritas-Skandal hat, dat ass, dass d'Konventiounen, déi vu staatlecher Säit mat de verschiddenen Associatiounen geschloss ginn, vu Ministère zu Ministère, voire souguer innerhalb vun

engem Ministère, kënne ënnerschiddlech sinn. Hei gouf et e grouse Konsens, dass een eng Harmoniséierung vun dëse Konventiounen sollt förderen.

An deem Kader ass et immens begréissenswäert, dass d'Regierung no zwou interministerielle Reuniounen Enn lescht an ugangs dëst Joer elo e Protocole d'entente mat der FEDAS ënnerschriwwen huet. Dëse Protocole d'entente ass d'Basis, ënner anerem, fir a Richtung vun enger Harmoniséierung vun de Konventiounen, déi d'Ministère mam Sozialsecteur ofschléissen, ze goen. Weider Punkten aus dësem Protocole d'entente, wou elo soll an Aarbechtsgruppe weidergeschafft ginn, sinn d'Stärke vun de Gouvanceereegelen, d'Finanzementer an de Contrôle dovunner respektiv d'Weiderbildungsofferen an d'Sensibiliséierung vun de Verwaltungsrotsmembere. Dëse Protocole d'entente ass an eisen Aen eng gutt Basis, fir eng gréisser Resilienz vun dem Sozialsecteur ervirzebréngen.

Kollegeinnen a Kollegeen, eng vun de grouse politesche Froen, déi ëmmer nees a Relatioun mat der Caritas-Affär opkomm ass, ass déi ëm d'Krisegestioun – vun der Regierung, vun der Caritas, vun dem Comité de crise oder vu PwC.

D'Haaptprioritéit vun der Regierung – an dat ass och eng Konklusioon, déi een aus dem Rapport kann zéien –, déi goufen erfëllt. Zum enge war dat d'Erhale vun den Aarbechtsplaz vu de Caritas-Salariéen, zum aneren d'Erhale vun de Servicer fir déi Vulnerabelst aus eiser Gesellschaft. Béid Ziler goufen erreecht, och wann déi international Aktivitéit méi komplex ze reegele waren. Ech kommen op dëse Punkt nach eng kéier zeréck.

D'Caritas, mam Comité de crise, huet PwC engagéiert, fir si ze ënnerstëtzen. An aus eise Commissiounssitzung geet ervir, datt all Optioun um Dësch loung, fir hir Struktur ze erhalen.

Éischt Optioun: d'Weiderbestoe vun der Caritas. D'Caritas hat duerch d'Kreditlinnen eng riseg Schold vis-à-vis vun de Banken an hätt missen a kierzester Zäit Investore fannen, fir net nëmme d'Schold ze begläichen, mee och dat néidegt Startkapital erëm opzebréngen. Investore sinn, trotz enger Rei Kontakter, ënner anerem mam Bistum, net fonnt ginn. A jo, d'Regierung huet sech bewusst dergéint entscheet, selwer der Caritas Suen ze ginn. Dëst, well ënner anerem och zwee Avis-juridiquen explizit recommandéiert hunn, net op dëse Wee ze goen. Ze grouss war de Risiko, datt et net d'Caritas, mee fir d'Éischt d'Banke wieren, déi sech dës Steiergelder froe géifen, fir déi oppe Kreditlinne vu ronn 30 Milliounen ze tilgen, déi d'Caritas am Kader vun der Fraude opgemaach hat.

Zweet Pist: eng nei Caritas. Och eng sougenannte „Caritas Newco“ hätt neit Kapital gebraucht. Aus dem Sozialsecteur oder och der Philanthropie huet sech awer leider kee fonnt, an och de Bistum, deen en direkte Lien mat der Caritas hat – an ech mengen, mäi Virriedner ass do komplett drobber agaangen –, wollt sech net op deem Niveau abréngen, fir eng nei Caritas ze grënnen.

Zudeem gouf nach eng drëtt Pist versicht: d'Caritas an eng besteeënd Struktur, wéi zum Beispill Caritas Jeunes et Familles ze integréieren. Och dëst war Caritas-intern awer net gewollt.

Et sollt schliisslech déi véiert Optioun sinn, fir déi de Comité de crise vun der Caritas optéiert huet. Mat Hëllef um Terrain ass eng nei Entitéit gegrennt ginn. Nëmme esou war et méiglech, de Gros vun den Aarbechtsplazen an déi national Aktivitéiten iwwerhaupt ze erhalen.

Wat d'Aarbechtsplazen ugeet, sinn en plus, ënnert dem Lead vum Educatiounsministère, fir weider Salarieën, déi net vun HUT iwwerholl goufen, relativ séier am soziale Secteur Solutiounen fonnt ginn, méi rezent och fir déi reschtlech Caritas-Mataarbechter vum Plaidoyer politique, déi bei der FEDAS, mat finanzieller Ënnerstëtzung vum Finanzministère an dem Familljeministère, ënnerkomm sinn. Et misst haut, mat der Iwwernam vun HUT an dem Matchingeffort vun der Regierung, keng weider fréier Caritas-Mataarbechter méi ginn, fir déi keng Solutioun fonnt gi wär.

Déi gréissten an och komplexten Erausforderung huet doranner bestanen, déi international Aktivitéite vun der Caritas ze erhalen. Bei HUT war kee Wëllen, fir dës ze iwwerhuelen, an aner Lëtzebuurger Organisationshatten net déi néideg Capacitéiten, souwuel finanziell net wéi och net vun de Kompetenzen hier, an dat virun allem och net esou kuerzfristeg, och well d'Caritas a Regiounen op der Welt aktiv war, wou keng aner Lëtzebuurger ONG vu vergleichbarer Gréisst schonn um Terrain present gewiescht wär.

(M. Fernand Etgen prend la présidence.)

International Projete ginn och op Basis vu geleeschte Prestatiounen finanziéiert, wat d'Iwwernam erschweiert huet, well all Organisatioun, déi eng Struktur am Ausland en place hätt wëlle setzen, fir d'éischt mat finanzielle Constraintë konfrontéiert gewiescht wär. De Kooperationsministère kofinanzéiert déi meescht Projeten, an d'Betounung läit hei eeben op dem „Ko“-Finanzement.

Trotzdeem huet och hei de Kooperationsministère, d'Regierung, et hikriert, dass d'Majoritéit vun dese Projeten iwwerholl gouf. Nëmme e puer Beispiller: Am Südsudan – well d'ëst och ganz vill mediatiséiert gouf – huet zum Beispill den hollänneschen Deel vun der Caritas de Projet vun dräi Centres de santé iwwerholl, dat ënnert der Mediatioun an dem Finanzement vun dem Ministère. Am Laos ass de Projet „Disaster Risk Reduction“ ganz vu LuxDev iwwerholl ginn. Am Kosovo huet den Ausseministère e Finanzement fir e lokalen Acteur op d'Bee gesat, fir do Projeten ze iwwerhuelen.

Hei ass kontinuéierlech, a Rou an hannert de Kulisse geschafft ginn, fir Léisungen ze fannen. An et si finalement och ganz vill international Projete gerett ginn – en Effort, fir deen een der Regierung felicitéiere muss.

Réckbléckend si mir dohier als Demokratesch Partei der Meenung, dass d'Krisegestioun – vun der Regierung, vun der Caritas, vum Comité de crise, jo vu PwC – als Ganzt eng wierklech gutt war.

Une voix | Très bien!

Mme Carole Hartmann (DP) | An deem ganze Prozess sinn natierlech politesch ëmmer nees Decisiounen vun der Regierung a Fro gestallt ginn. Jo, et hätte bestëmmt Saache kënnen anescht lafen. D'Kommunikatioun hätt kënnen besser sinn. Et hätt ee sech och fir all Aktivitéit eng direkt Alternativ an eng direkt Solutioun gewënscht. Jo.

Et muss een awer bedenken, dass een hei an enger absolutter Krisesituatioun war an datt immens séier wichteg Decisiounen ënner Zäitdruck hu misse getrafft ginn. A genee ënnert deem immensen Zäitdruck huet d'Regierung et fäerdegbruecht, nei Konventionen ofzeschléissen an esou, zesumme mat HUT, Aarbechtsplazen an Aktivitéiten ze retten.

Här President, och wann a priori éischt Jugemens sur accord do sinn, ass de Fall Caritas nach net ofgeschloss a vill Froe mussen elo nach vun der Justiz gekläert ginn.

Eist Land huet leschte Summer misse feststellen, dass Krimineller virun näischt zeréckschrecken, och net dovunner, enger Organisatioun Suen aus der Täsch ze zéien, déi sech ëm déi Äermst an eiser Gesellschaft këmmert. Eng Organisatioun ze exploitéieren, wou Honnerten engagéiert Mataarbechter all Dag aneren hëllefen. Et muss een e ganz spezielle Manktum un Empathie hunn, fir grad hei Suen ze klauen.

Et gouf vill no Solutiounen gesicht, mee um Enn war just eng Solutioun méiglech: eng nei Entitéit opmaachen. D'Regierung konnt der Demande vum Comité de crise nokommen a mat HUT nei Konventionen ofschléissen an esou d'Aarbechtsplazen erhalen an d'Servicer fir déi Vulnerabelst hei am Land assureieren.

D'Regierung an notamment d'Ministèren aus der Educatioun, der Famille an der Kooperatioun hunn ënner extreemem Zäitdruck séier an effikass gehandelt. Si hu kee fale gelooss a Responsabilitéit iwwerholl. Deenen, déi dës Rôlen an de Ministère iwwert de leschte Summer iwwerholl hunn, géllt dohier eng grouss Unerkennung.

Dese Fall huet gewisen, wéi wichteg et ass, dass an esou Ausnamesituatiounen all déi concernéiert Acteuren, den Terrain, d'Regierung, déi verschidde Ministèren an d'Chamber, zesummeschaffen. Nëmme esou kënnen Problemer identifiziéiert a Léisunge proposéiert ginn.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolaschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Madamm Hartmann. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Franz Fayot. Här Fayot, Dir hutt d'Wuert.

M. Franz Fayot (LSAP) | Merci fir d'Wuert, Här President. Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir féieren dës Debatt zimmlech genee ee Joer nodeems bekannt ginn ass, dass der Caritas 60 Milliounen Euro geklaut goufen. D'Nouvelle ass deemools ageschloe wéi eng Bomm. Jiddweree wollt verstoen, wat geschitt war a wéi et dozou konnt kommen.

De ganze Sozialsektor stoung och deemools op der Kopp, well fir Lëtzebuerg war d'Caritas net iergendeen Acteur. Si war eng wichteg Stëmm, wann et ëm sozial Ongerechtegkeete goug, well se wouss, wat bei deene Schwächsten am Land lass war: bei de Refugiéen, bei de Mënschen um Rand vun der Gesellschaft. Si war, obwuel se jo aus dem Donschkrees vun der kathoulescher Kierch koum, iwwert d'Borden eraus unerkannt, och als eng Aart schlecht Gewësse vun der Politick. An dofir ass et eng batter Ironie, dass se ausgerechent ënner enger chrëschtlech-sozial gefouwerter Regierung fale gelooss gouf.

Duerch hir laangjäreg Aktivitéit hat d'Caritas Lëtzebuerg en enormt soziaalt Kapital an eng grouss Vertrauensbasis, an dat net just bei eis heiheim, mee och international. Den éischte Reflex am Summer 2024 war dofir, sech ze soen, dass een onbedéngt misst probéieren, d'Caritas, hiert Personal an all d'Beneficiairë vun hiren Hëllefen duerch dës Kris ze begleeden.

Mir wëssen awer, dass et net esou komm ass. Mir hunn all héieren, wéi de Radio 100,7 a sengem excellent recherchéierte Podcast d'Caritas-Affär als „Carambolage“ bezeechent huet, als eng riseg Suite vun Accidenter effektiv, wou alles schifgaangen ass, wat nëmme konnt schifgoen. Mee iwwert de Fait eraus, dass de Bedruch bei der Caritas Stoff geliwert huet fir e spannende Podcast, war de Fall virun allem eppes: eng Tragedie.

Mat hire Projeten huet d'Caritas et deenen Äermsten heiheim an iwwerall an der Welt erlaabt, Mënschlechkeet ze spieren an Dignitéit ze erliewen. Ech hat déi Chance, als Kooperationsminister hir Aarbecht am Ausland méi wéi eng Kéier um Terrain ze gesinn, an ech ka soen, dass dat impressionnant war, wat se do geleescht hunn.

Och hei zu Lëtzebuerg sinn déi negativ Konsequenze vun Ewechbrieche vun der Caritas net ausbliwwen. Fir d'Personal, dat an de betroffenen Entitéite geschafft huet, a fir d'Beneficiairë vun den nationalen Hëllefe war de leschte Summer – an dat ass scho gesot ginn – gepräagt vun Onsécherheet an Angscht. De ganze Sozialsektor huet natierlech och e Vertrauensverloscht erlieft, bei deem et eis och wichteg war, en esou schnell wéi méiglech ze abordéieren. Dofir hu mer och deemools relativ schnell eng Proposition de loi deposéiert iwwert d'Gouvernance am Secteur.

Dat, wat geschitt ass, wäert eis dofir ëmmer fir d'éischt emol als grousst mënschlecht Drama an Erinnerung bleiwen. Mee doriwwer eraus wäert d'Caritas-Affär och nach fir eppes Weideres stoen an eisen Aen, an zwar fir de Manque u Sensibilitéit a sozialem Engagement vun deser Regierung, ...

(Exclamations)

Une voix | Très bien!

M. Franz Fayot (LSAP) | ... well wéi d'Regierung mat deser Kris ëmgaangen ass, seet ganz vill iwwer hir Politick aus.

Vun deem Professionalismus, dee mer 2008 gesinn hunn, wéi d'Banken iwwert de Weekend konnte gerett ginn, well jiddereen zesummegetrommelt ginn ass, fir säin Deel zur Léisung bäizedroen, war an deser Kris näischt ze gesinn. Et goufen zwar grouss Annoncé gemaach, den Dossier ass bekanntermoossen zur Chefsaach erkläert ginn an et ass jo och vun dichtegem Krisenmanagement geschwat ginn. Mee wat huet dës Regierung zugonschte vun der Caritas wierklech gemaach, enger Caritas, déi Affer vun enger organiséierter krimineller Energie gouf? Wat ass do wierklech konstruktives bäigedroe ginn? Mir mengen, net vill.

No der éischter grousser Annonce, dass d'Caritas kee Su méi géif kréien – d'Doudesurteel u sech – ass net méi vill komm. D'Caritas an hir Consultantsfirma goufe mam Krisenmanagement alenggelooss. De Staat hat dann och keng aner Wiel méi, wéi zum Schluss zimmlech iwwerstierzt all d'Agrementen an d'Konventionen mat HUT ze ënnerschreien. D'ASF-Gesetz, dat d'Relatiounen tëscht dem Staat a konventionéierten Organisationsreegelt, gouf iwwert de Koup gehäit. De fait konnt d'Caritas sech net géint d'Annuléierung vun hire Konventionen wieren, an HUT huet hir Konventionen fërmlech nogehäit kritt.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Här Fayot, erlaabt Der, dass d'Madamm Hartmann Iech eng Fro stellt?

M. Franz Fayot (LSAP) | Wann ech fäerdeg si mat menger Ried, ka se dat ganz gäre maachen.

D'Realitéit, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ass an eisen Aen déi hei: Der Caritas ass mat den iwwerstierzten öffentlechen Aussoe vum Premier direkt am Ufank vun der Kris den Doudesstouss versat ginn ...

(Brouhaha)

... an d'Regierung huet am ganze Rescht vum Verlaf vun der Kris ni de Wëlle gewisen, sech éierlech anzubringen.

Wa mer eis am Detail ukucken, wat d'lescht Joer geschitt ass, da gesi mer, dass déi ganz Affär ronderëm d'Caritas dräi Saachen offenbaart.

Eng éischt Saach ass d'Verletzbarkeet vu systeem-relevanten Organisatiounen. Wann eng grouss Organisatioun wéi d'Caritas mat all hire sëllege staatleche Konventionen ewechfällt, kann e Sozialstaat wéi eise gären an d'Laberente kommen.

Dës Kris huet eis dofir gewisen, dass mer eise Sozialsecteur méi resilient mussen opstellen. Bei groussen ASBLen a Fondatiounen an der Gréisstenuerdnung vun enger Caritas brauche mer eng Verbesserung vun der Gouvernance, eng staark Direktionskultur an och e méi grousst Verantwortungsgefühl vun all de Membere a Verwaltungsreit vun deenen Organisatiounen.

Et ass, mengen ech, kengem ze no getrueden, wann e feststellt, dass dat bei der Caritas net de Fall war. D'Direktioun war iwwerfuert duerch e schnellen, ze schnelle Wuesstem vun hiren Aktivitéiten an duerch ze vill personell Ännerungen un der Spëtzt vun der Organisatioun a rezente Joren. Mat Bléck op d'Fraude, déi sech iwwer fénnef Méint gestreckt huet, ass nach wie vor net ze verstoen, dass all d'intern Kontrollmechanisme versot hunn an dass dës reegelrecht „Casse du siècle“ net éischer opgefloss ass. Do wäerte mer dann iergendwann eng Kéier méi gewuer ginn, wann d'Affär dann an d'Audienz kënn. Och d'Behuele vum Verwaltungsrot, deen all d'Decisionen aus der Direktioun u sech just ofgeseent huet, ass warscheinlech keen Eenzelfall heizuland.

Bei deene Budgeten, mat deenen déi konventionéiert Acteuren hei operéieren, misste se am Fong déi selwecht oder änlech Garantië virleë wéi staatleche Administratiounen. Eis ASBLen a Fondatioune kënnen dat allerdéngs awer nëmme, wann d'Politick hinnen dat och erlaabt an dofir e Kader bitt, fir sech esou stabil opzestellen.

Mir sollten dofir och an der Suite vun dëser Affär iwwert d'Héicht vun den administrative Bäilage fir ONGen nodenken. A mir sollten iwwer eng Aktualiséierung vum legale Kader nodenken, fir déi Schwächten ze behiewen, déi d'Caritas-Affär opgedeckt huet.

Konkreet heizou dräi Punkten: Éischtens sollt d'ASFT-Gesetz mat Bléck op dat, wat bei der Caritas geschitt ass, iwwerschaft ginn. Mir hätten notament gären eng Harmoniséierung vun de Konditiounen tëscht Ministèren. Mir brauchen och méi Kontrollméiglechkeete fir den Hauptgeldgeber Staat. Mir gesinn do eng méi grouss Presenz vum Staat an de Verwaltungsreit an och eng méi grouss Professionaliséierung vun de Verwaltungsreit, beispillsweis iwwer Formatiounen an och iwwert de Choix vun de Leit an deene Conseils d'administration.

Zweetens si mer der Meinung, dass bei grouse staatleche Paiementer Kontrollmechanismen en place mussen gesat ginn, fir dat besser ze checken. An dofir hu mer, wéi gesot, d'lescht Joer och als éischt Reaktioun op d'Caritas-Affär eng Gesetzespropositioun deposéiert, bei där et net drëms geet, allen ASBLen a Fondatiounen nei Reegelen ze imposéieren, mee nëmme just deenen, déi gréisser Zomme vum Staat kréien oder Done beim Public sollicitéieren. Dat ass fir de Moment net de Fall an dat ass an eisen Aen eng Faille vun dësem Gesetz.

Als drëtt Mesür muss an eisen Aen d'Méiglechkeet, Cession-de-créancen op zukünftege staatleche Paiementer ze maachen, an de Konventiounen entweder verbuede ginn oder duerch en Accord oder eng Contre-signature vun der Tresorerie vum Staat konditionéiert ginn.

A schlussendlech sollte mer iwwer e Code de conduite an e Code anti-corruption fir de Sozialsecteur nodenken, sou wéi dat och an anere Länner de Fall ass, wéi notament an Däitschland.

Déi grouss konventionéiert Acteure leeschte fir eise Sozialstaat extreem wichteg Aufgaben, an d'Caritas-Kris huet eis gewisen, dass et essentiel ass, dass mer se dofir esou resilient wéi méiglech opstellen.

Här President, ech kommen elo zu deem zweete Punkt vun eise Constaten. Iwwert d'Verletzbarkeet vun eise Sozialsecteur, iwwert déi ech elo just geschwat hunn, eraus reveléiert dës Kris och nach en zweete Punkt, an dee betrëfft d'Gestioun vun dëser Caritas-Kris duerch d'Regierung.

Hei geet et, ech hunn et schonn ugedeit, em de Stellewärt, deen d'Regierung der Caritas a stellvertredend dem ganze Lëtzebuerger Sozialsecteur bämmesst an der Gestioun vun dëser Kris. An hei gesäit een an eisen Ae ganz däitlech eng feelend Sensibilität an eng mangelhaft Krisgestioun.

Am Podcast vum 100,7 waart Der ze héieren, Här Premierminister, wéi Der, jo, e bëssen domadder kokettéiert hutt, dass Der a Krisenzäite géift zu Toppform oplafen. Loosst mech Iech soen, dass Är Form an dësem Dossier an eisen Aen alles anescht wéi topp war. Dir hutt duerch Är verfréiten, haart Aussoen am Ufank vun der Kris direkt Fakte geschafft, déi d'Caritas du vu virera condemnéiert hunn. An dunn, wéi de Schued ugeriicht war, hutt Der Iech komplett zréckgezunn an Dir hutt PwC ganz eleng gewäerde gelooss. An déi hunn, fir eng net grad kleng Failure vun 1,2 Milliounen Euro, d'Caritas du „reorganiséiert“, mat frëndlecher Ënnerstützung vu Philanthropen aus der Welt vun den Affären, déi Iech och alleguerten nostoungen.

Ech fannen net, dass esou e verantwortungsvolle politesche Krisenmanagement ausgesäit. E gudd Krisenmanagement an esou engem Dossier, deen eist ganz Land an och nach esou vill Leit am Ausland betrëfft huet, hätt vill méi Presenz verdéngt. Wann een an enger Kris stécht, da mécht een net just am Ufank e puer iwwerstierzten Annoncen a kuckt dann no, wéi den Terrain domat eens gëtt. Nee, da bréngt ee sech mat an!

An eisen Echangen an der Spezialkommissioun ass awer méi wéi däitlech ginn, dass an dësem Dossier ni d'Roll vun engem Vermëttler, vun engem Facilitateur ageholl ginn ass duerch d'Regierung. Déi concernéiert Parteien, also de Bistum, d'Banken, d'Verwaltungsreit vu Caritas an d'FEDAS, souzen ni un engem Dësch. Dobäi hu Verschiddener, och an der Kommissioun, hanner virgehale Hand, eis gesot, dass se dozou duerchaus bereet gewiescht wieren.

Et mécht eeben e risegen Ënnerscheed, ob den Här Billon eleng bei den eenzelnen Acteuren uklappt, fir Gesprécher ze féieren, oder ob d'Regierung op eng Krisesetzung invitéiert. An ech soen hei bewusst „invitéiert“, well d'Regierung behaupt jo gären, dass se net d'Recht gehat hätt, sech an d'Interna vun der Caritas anzemëschen, als Erklärung, wisou et net zu esou enger Krisesetzung komm wier. D'Regierung hätt dës Offer awer an eisen Ae misse maachen. A firwat hätt d'Caritas dës Hëllef da solle refuséieren? A wat gouf et do ze verléieren?

A vun där anerer Excuse, dass et August war an een iwwert d'Vekantz d'Acteuren net all zesummekritt hätt, halen ech och net vill, well ech behaupt mol, Här Premierminister, dass an Zäite vu Videokonferenzen d'Leit ganz sécher op Är Invitation „présent“ geäntwert hätten, souguer am déiwe Summer. Dofir muss et awer fir d'éischt mol zu enger Invitatioun kommen.

Jo, et gouf wuel mat jiddwerengem eenzel geschwat, mee et gouf sech ni zesummegesat, fir eng gemeinsam Léisung ze fannen ënnert dem Lead vun der Regierung. An dat mécht den Ënnerscheed. Dat mécht en Ënnerscheed beim Verantwortungsgefühl vun de

Concernéierten – wat jo zum Beispill beim Bistum éischer geréng war – an dat mécht en Ënnerscheed beim Tempo, mat deem eng Léisung ka fonnt ginn.

Hätte sech all déi Concernéiert Ufank August zesummegesat, wier méiglecherweis dat Ganz ganz anescht ausgaangen. Mee ëmmerhin, an dat muss een och soen, gouf eng Léisung fonnt, an do muss een d'Efforte vun den Acteuren a vum Terrain wierklech héichhalen, well si hunn dës Léisung definitiv trotz an net duerch d'Regierungsarbeit kënne fannen.

Amplaz ze facilitéieren, hutt Dir, Här Premierminister, et der Caritas nämlech wierklech schwéier gemaach. Direkt am Ufank vun der Kris hutt Der eng zweifelhaft Richtung ageschloen an Dir hutt Iech festgebass un der Iddi „qui paie mal paie deux fois“ an dem Fait, dass d'Caritas „kee Su“ méi sollt kréien. Dir hutt Är Positioun domat gerechtfertegt, dass de Staat zwou Cessions de créance virleien hätt, déi et Iech géifen onméiglech maachen, der Caritas nach Suen ze iwwerweisen.

Wat Der awer net gesot hutt, war, dass dës Cessions de créance just d'Fondatioun Caritas an net d'ASBL betrëfft hunn. An dat hu mer eréischt erausfonnt an der Spezialkommissioun am Gespréich mam eeemolegen Direkter vu Caritas. Wéi mer Iech an der Kommissioun dunn dorobber ugeschwat hunn, sot Der, et wär net méiglech gewiescht, iwwert d'ASBL ze fueren, well de Risk bestanen hätt, dass dat als en Ëmgoe vun de Banken hire Garantien hätt kënnen interpretéiert ginn.

Mee vu wat fir Garantië schwätze mer dann hei iwwerhaapt? Ech hunn Iech méi wéi eng Kéier gesot, dass a mengen Aen dës Garantië juristesesch op ganz wackelege Féiss géife stoen.

Fir d'éischt emol huet d'Caritas se ni korrekt approuvéiert. All d'Dokumenter ware just vun der Direktioun ënnerschriwwen an net vu Membere vum Conseil d'administration. An dat hätte se awer missen. Et geet hei em eng Veräusserung vun den Avoire vu Caritas, also em Actes de disposition an net just Actes d'administration, déi kënnen an enger Gestion courante gemaach ginn an och vu Membere vun der Direktioun.

An dat ass mol nach net alles. De Problem besteet net just doranner, wien de Banken déi Garantië ginn huet, mee och daran, ob een zukünftege staatlech Paiementer am Kader vu Konventiounen iwwerhaapt als Garantie notze kann. Well déi staatlech Gelder ware fir ganz spezifesch sozial Déngschtleeschungen, fir Projeten, fir sozial Fourniturë geduecht. Ofgesinn och souguer vu reng juristesche Consideratioune muss ee sech och mol d'Fro stellen, ob et net einfach immens schockant gewiescht wär, enger Bank an där Situatioun déi Suen ze iwwerweisen, déi fir sozial Servicer fir déi Schwächst geméint waren. Dofir sinn esou Creancen net cedabel.

Dobäi kënn, dass verschiddener vun deenen Uspréich och dowéinst net kënnen iwwerdroe ginn, well se bedéngt waren, well se konditionéiert waren. Déi vun der Kooperatioun beispillsweis, dat ass gesot ginn, dat si Kofinanzementer, déi och ëmmer un Eegefongen hänke vun der jeeweileger Organisatioun. An d'Bank krut dat jo och gesot, wéi se hiren Usproch bei der Direktioun vun der Kooperatioun ugemellt huet.

Här President, de Premierminister, den Här Weiler an och ech, mir hunn eppes gemeinsam: Mir sinn allen dräi Juristen a mir sinn allen dräi Affekoten – oder fréier Affekoten.

(Interruption)

Mee wat ech elo just gesot hunn, ass keng héich Juristerei. Dat ass éischt Joer Droit. Well fir eng valabel

juristes Transaktioun brauch et dräi Konditiounen: e Consentement, en Objet an eng Cause. An dat, wat hei feelt, an zwar net nëmme bei de Cessiounen, mee och héchstwahrscheinlech bei de Virementer am sechsstellige Beräich an de Préten, ass kloer déi éischt Konditioun, well et gouf keng richteg Zoustëmmung vun der Caritas. Déi hätt misse vun, wéi gesot, op d'mannst zwee Membere vum Verwaltungsrot ënnerschriwwen ginn. A warscheinlech feelen och souguer déi zweet an déi drëtt Konditioun, well et gëtt a mengen Aen och kee reellen Objet an d'Cause war illicite. Nach eng Kéier: Et muss ee keen Expert sinn, fir dës Analys ze maachen.

Här President, d'Regierung huet eis gesot – a mir hunn déi jo och gesinn –, dass si zwee Avisé gefrot hätt zu der Validitéit vun dese Cessions de créance, fir sech ofzesécheren. An dofir froen ech elo ganz konkret, Här Premierminister, an ech froen Iech dat och, well ech gärten eng Äntwert op déi Fro do hätt, well si ass a mengen Aen determinant: Krut Dir an deenen zwee Avisen, allen zwee vu reputéierte Lëtzebuurger Affekotebüroen, dat confirméiert, wat Der eis ëmmer erëm gesot hutt, nämlech dass déi Cessions de créance absolut valabel waren a fir de Staat an d'Caritas en net ze iwwerbréckend Hindernis waren, fir d'Caritas ze retten? Oder huet ee vun deenen zwee Avisen, oder vläicht souguer déi zwee Avisen, Iech vläicht eppes aneres gesot?

Sidd Dir vun engem Affekot drop higewise ginn, dass et sech bei all deenen Akten, dat heescht deenen ominéise Cessions de créance, genee wéi och bei de Préten a souguer den 120 Virementer am sechsstellige Beräich, ëm Actes de disposition handelt an dofir noutwendegerweis d'Ënnerschrëfte vun zwee Membere vum Verwaltungsrot néideg gewiescht wieren? Krut Dir esou en Avis? Well da gëtt op eemol d'Diskussioun natierlech eng ganz aner.

Firwat hutt Der d'Positioun vun de Banken ni a Fro gestallt a vun Ufank un – an d'ailleurs och elo nach – déi Cessions de créance als eng absolut an, wéi gesot, oniwwerbréckbar Hürd duergestallt, mat der Konsequenz, dass et just eng méiglech Solutioun géif ginn an deem Dossier, an dat war, eng Newco, eng HUT ze kreéieren?

Firwat hutt Dir d'Positioun vun de Banken ëmmer gestëtzt, obwuel se a Realitéit awer op ganz wackelege Féiss steet? Hätt de Fait, dass d'Banken, déi zu Lëtzebuerg an natierlech och déi a Spuenien, an deem Dossier héchstwahrscheinlech grouss Feeler gemaach hunn, Iech net méi missen interpelléieren? Hätt dës Situatioun Iech net sollen dozou invitéieren, mat de Banken de Kontakt ze sichen, fir op d'mannst ze klären, wat schifgaangen ass a wat een elo kéint maachen, fir e systeemeschen Acteur an eisem Sozialsystem ze erhalen?

Et muss ee sech froen, wourëms et Iech bei deser ganzer Operatioun wierklech goung. Ëm d'Rettung vun den Aktivitéit vun der Caritas? Oder awer vläicht éischter dorëms, de Bilan an d'Reputatioun vun deenen zwou involvéierte Banken an hire Responsabelen – an natierlech doriwir eraus vum Finanzsektor – ze schützen?

Une voix | Très bien!

M. Franz Fayot (LSAP) | Wou louchen an deser Kris Är Prioritéiten? Ech fäerten, net beim Sozialsektor.

Mat Spannung erwaarde mer alleguerten och nach d'Resultat vun der CSSF hirer Analys iwwert d'Spuerkeess an d'BGL BNP Paribas an hir Decisioun iwwer eventuell Sanctiounen. Hate se wierklech all hir Systemer géint Geldwäsch a Bedruch en place? Hunn déi esou fonctionéiert, wéi se hätte sollen, oder gouf et hei awer Lacunen? Et versteet jo nach wie vor kee

Mënsch, wéi eng Fraude vun där Envergure mat all den Dispositiven, déi eng Bank muss en place hunn, méiglech war.

Et kënt een, wéi gesot, net ëmhin, Parallele mat der Finanzkris vun 2008 ze gesinn. Deemools hutt Der d'Banke gestëtzt, och als Finanzminister. Dat war natierlech en anere Kontext. Deemools hunn och nach all d'Acteure sech perséinlech zesummesat op Invitatioun vum Finanzminister. Do war dat nach méiglech. Mee d'lescht Joer wollt anscheinend jo mol kee méi den Telefon an de Grapp huelen, fir dat ze maachen. Mee d'lescht Joer ass et och net ëm d'Finanzplaz gaang, mee eebe „just“ ëm de Sozialsektor.

Wéi mer an der Spezialkommissioun gewuer gi sinn, hat d'Regierung ni e Plang B am Tirang leie fir de Fall, dass et mam Projet vu PwC an dem Här Billon iergende Problem géif ginn. An dat kann net doru geleeën hunn, dass ee sech ganz sécher war, dass de Projet vu PwC a Caritas en Erfolleg géif ginn. Well wéi mer gewuer gi sinn, waren d'Informatiounen iwwert dem Här Billon säi Projet esou begrenzt, dass d'Beamte vum Comité de suivi vun der Regierung d'Grënnung vun HUT aus der Zeitung gewuer gi sinn. An eisen Ae gesäit en Topp-Krisenmanagement anescht aus, Här Premierminister.

Et war iwwert de leschte Summer däitlech ze gesinn, dass den Terrain iwwerfuert war. Den Iwwergang vu Caritas op HUT war chaotesch. De Kontakt tëscht der Caritas an dem Bistum war schlecht, well Eegeninteressen an eventuell Karriärsopportunitéiten am Wee stoungen. An d'Zesummenaarbecht tëscht der Caritas an hirer Personaldelegatioun huet och net geklappt. Et hätt also genuch Méiglechkeete ginn, fir sech anzubringen an ze vermëttelen.

Mee Dir hutt dës Méiglechkeet net gesinn – oder wollt se net gesinn. An do läit an eisen Ae ganz kloer e Manktum u Sensibilitéit an och Interessi. Et war Iech wichteg, am Ufank Iech als Krisenmanager an Zeen ze setzen an, wéi gesot, den Dossier zur Chefsaach ze erklären. Mee duerno ass, wéi gesot, net méi vill geschitt. An dat seet an eisen Ae wierklech vill iwwert d'Politik vun deser Regierung aus. Dat weist e gewëssene Mepris an e feelende Respekt virun der Zivilgesellschaft an hirem Engagement. Eng ONG ass effektiv keng Bank.

Et hätt aner Piste ginn, fir mat der Fraude bei Caritas ëmzuegoen, mee déi goufen net ergraff. Mee si goufen emol net consideréiert. An dat ass dat, wat mir vun der LSAP der Regierung reprochéieren. Mir soen net, dass d'Regierung einfach hätt solle 60 Milliounen an de Grapp huelen, fir se der Caritas ze schenken. Mee dass verschidden Optiounen vun hir vu vireran ausgeschloss goufen, ass einfach inakzeptabel!

D'Caritas gouf Affer vun enger krimineller Dot, war am Schock an ass du fale gelooss gi vun enger Regierung, déi sech hei net an enger sozialer Verantwortung gesinn huet.

An dat, Här President, léif Kolleginnen a Kollege, bréngt mech zu deem drëtten Punkt vu menger Ried, deem dem internationale Volet consacréiert ass. Well obwuel do ganz vill gemaach ginn ass, fir d'Aktivitéiten ze preservéieren, huet et och do en enger gewëssener Sensibilitéit gefeelt, fir eeben déi ganz Capacitéiten an der Kooperatioun un en neien Acteur ze iwwerdroen. Am Zentrum vun der Regierungspolitik stoungen dofir am leschte Summer manner d'Mënschen an den Entwicklungslänner, mee éischter dogmatesch liberal Iwwerzeegungen.

Ech sot schonns, dass d'Caritas-Affär, wéi gesot, eis dräi Saache gewisen huet: d'Empfindlechkeet vun eisem Sozialsektor, de schwache Krisenmanagement an als drëtten a leschte Punkt huet se eis och virun

Ae gefouert, dass ni wierklech probéiert gouf, der Caritas hir international Kooperatiounsaktivitéiten ze erhalen.

Amplaz sech direkt vun Ufank un aktiv an den Dossier anzubringen, huet eise Kooperationsminister eréischt am Hiersch d'Urgence erkannt, wéi den Drock vun der Oppositioun an der Zivilgesellschaft schon net méi ze ignoréieren war.

Wéi mer gewuer gi sinn, hat de Minister de Kontakt mam Krisekomitee am leschte Summer souguer zäitweilich ofgebrach an u seng Beamten delegéiert, well e fonnt huet, dass hien Informatiounen, déi e gefrot huet, net séier genuch géif kréien. A mir sinn der Meinung, Här Minister, dass dat net geet!

An et geet och net, sech einfach hannert Reegelen ze verstoppen, wéi där, dass fir kee Projet, fir dee scho bezuelt gouf, nach emol bezuelt géif ginn, wa Mënschewen um Spill stinn – wat an humanitäre Krisen ëmmer de Fall ass.

Déi meescht heibannen, op alle Fall d'Membere vun der Caritas-Kommissioun, déi de Podcast vun 100,7 gelauschert hunn, hunn d'Wierder vum Pacoto David aus dem Südsudan héieren, fir deen de Réckzuch vun der Caritas aus deem Land eng ganz geféierlech Existenzbedroung duergestallt huet, an dat net nëmme fir hien. Mir hunn all héieren, wéi vill Mënsche vun engem Moment op deen aneren net méi wossten, wéi se hir Famill sollten ernären. A mir sinn och gewuer ginn, wéi chaotesch d'Enn vun den Aktivitéiten vun der Caritas am Ausland ofgelaf ass, wou op verschiddene Plazen d'Sécherheet vum Personal sur place mol net méi garantéiert konnt ginn, well et zu Plünderunge koum. An dat sinn elo just déi puer Fäll, déi méi breet an der Effentlechkeet diskutéiert goufen.

Ech denken awer och bei der Kooperatioun un de Verloscht vu Capacitéiten: un d'Caritas-Ekippe am Kosovo, déi Projete gemaach huet, fir Fraen am Kader vu Kooperativen an d'Aarbecht ze kréien, oder och déi Crèchen, déi d'Caritas zu Dhaka am Bangladesch organiséiert huet, fir Kanner vun Textilarbechterinnen ze empfangen, an u vill aner. All dës Projete ware fir déi Betraffe vun enger essentieller Wichtigkeet, an d'Caritas huet hei eng formidabel Aarbecht gemaach.

Och dowéinst ass d'Gestioun vun der Caritas-Kris keen Erfolleg. An nach eng Kéier: Et muss een den Asaz vun Ären Ekippe wierklech hei ervirhiewen an de Fait, dass esou vill Projete konnte gerett ginn, mee op ganz villen anere Plazen ass d'Capacitéit vun der Caritas verluer, an dat ass immens schued, well se deene Leit gehollef hunn, déi am mannsten haten.

Här President, et gouf an de leschten Deeg e bëssen ofschätzend iwwert d'Caritas-Spezialkommissioun geschwat. D'Press an d'Leit waren enttäuscht, dass kee grouse Skandal, keng Kontrovers am Rapport vun der Commission spéciale dra wier.

Mee et gëtt awer an eisen Ae wierklech eppes ganz Problematesch an deser Affär. An dat ass emol net de Fait, datt d'Leit, déi mer an d'Kommissioun geruff hunn, net wollte schwätzen, net komm sinn oder zum Deel eis Hallefwourenchten a souguer Lige verlickert hunn. Et gëtt en, jo, et kann ee soen, Skandal, an dat ass d'Aart a Weis, wéi d'Caritas, Affer vu kriminelle Machenschaften a vun der Schlampegkeet vu Banken zu Lëtzebuerg an a Spuenien, am Stach gelooss gouf vu sengem Grënner a vun der Regierung. Am Stach gelooss gouf, well kee sech responsabel gespiert huet, well kee sech d'Fangere wollt verbrennen a well et am Zweifel ëmmer méi wichteg ass, d'Banken an d'Finanzplaz ze schützen, wéi en Acteur aus dem Sozialsektor.

(Exclamations)

Am Stach gelooss, well et och vläicht verschidde Leit arrangéiert, datt eng kritesch sozial Stëmm verschwonnen ass.

Wann ech mer, Här President, d'Krisestigioun vun der Regierung am Ganzen nach eemol virun Ae féieren, da gesinn ech hei wierklech keen Erfolleg – am Géigendeel.

Une voix | O!

M. Franz Fayot (LSAP) | Ech gesinn, wéi schonn esou oft an dëser nach jonker Legislatur, e Manktum u Fangerspéitzegill, e Mangel u Wäertschätzung an Engagement.

Dobäi ass et wichteg, dass mer eis ONGe respektéieren an unerkenne fir dat, wat se fir eis Gesellschaft, an net nëmmen am Sozialsecteur, leeschten.

Une voix | Très bien!

M. Franz Fayot (LSAP) | D'ONGen, déi sech jo och zu Wuert gemellt hunn an der Suite vun der Caritas-Affär, hunn ëmmer méi d'Gefill, net méi wouergeholl ze ginn als eng staark Stëmm vun der Zivillgesellschaft. Dee Malaise, deen d'Gewerkschaften op impressionnant Aart a Weis op der Strooss manifestéiert hunn, dee gëtt et och bei den ONGen. Si maache sech Suergen, dass se ëmmer méi aus der öffentlecher Diskussioun verdrängt ginn an esou lues a lues verschwannen, um europäeschen Niveau, wou d'Kommissioun mëttlerweil aktiv géint Ëmwelt-ONGe virgeet, an och heiheim.

Eng Demokratie brauch awer eng staark Zivillgesellschaft. Mee leider, wéi gesot, wësse mer, dass dës Regierung eng éischer speziell Virstellung zu zivillgesellschaftlecher Participatioun a Kritik huet. An do passt den Ëmgang mat der Caritas ganz gutt an d'Bild.

(Exclamations)

Wann ee vu vireran dovunner iwwerzeegt ass, ëmmer Recht ze hunn, egal wat ee mécht a mengt, ass all Dialog och vu vireran iwwerflësseg oder gëtt zur Farce.

Une voix | Très bien!

M. Franz Fayot (LSAP) | D'Gefor vum Dialog ass jo och déi, datt ee kéint erausfannen, datt ee vläicht eng Kéier net Recht huet, datt ee falsch louch oder dass et besser Solutiounen gëtt.

(Interruptions)

Mee dës Regierung, an dat hu mer jo erëm no der Manifestatioun vun der Gewerkschaftsfront gesinn, mécht keng Feeler. Déi Iwwerhiefléckheet, déi och d'Gewerkschaften Iech reprochéiert hunn, an d'Iwwerzeugung, dass ee keng Gesprécher a keng alternativ Sichtweis brauch, sinn a waren omnipresent.

Als Beispill am Fall Caritas: Wéi d'FEDAS, d'Daachorganisatioun vun de sozialen Acteuren hei am Land, am Summer d'lescht Joer der Regierung hir Hëllef ugebueden huet, fir d'Caritas ze retten, gouf se vun der Regierung mat enger Entrevue am Dezember verträischt. Wann ee keng Hëllef wëll oder net interesséiert ass, kann ee sech net besser uleeën. Et brauch een eebe keng kritesch Öffentlecheit a keen Austausch op Aenhéicht, wann ee mengt, e Land wier am beschte geréiert wéi eng Aktiengesellschaft.

Déi negativ Konsequenze vun där Politick, déi mer an der Caritas-Affär erlieft hunn, gesi mer haut a ganz ville Beräicher. Dës Aart a Weis, Politick ze maachen, klappt nëmme mat enger zimmlech autoritärer Approche. An do steiere mer lues a lues hin. Well während d'Zivillgesellschaft gezësst gëtt an d'Gewerkschaften ignoréiert goufen, bis se op d'Strooss gaange sinn, plangt déi schwaarz-blo Regierung zum

Beispill eng Verschäerfung vum Iwwerwaachungsgesetz a vum Manifestatiounsgesetz. An och an der Immigratioun bléist en zimmlech kale Wand. De Sozialdialog, iwwert dee mer de Moien – e bëssen – geschwat hunn, steet op der Kipp, an domadder d'sozial Kohäsioun an dësem Land.

Här President, e Land ass awer keng Firma. A Fondatiounen, ASBLen an ONGe sinn net einfach just Prestatairé vu bestëmmte Servicer, och wann HUT genau mat där Mentalitéit opgebaut ginn ass. Eiser Regierung feelt an eisen Aen de Sënn fir dat, wat eng Gesellschaft wierklech ausmécht: Gemeinschaft, Solidaritéit, Kooperatioun, a jo, och emol Konflikter, Debatten a géigesätzlech Meenungen, well och déi halen eng Demokratie um Liewen.

Här President, dat lescht Joer war keng Stärestonn fir d'Lëtzeburger Politick, net national a ganz sécher net international. Wann ech de Resümmee vun der Affär Caritas maachen, verhalen ech:

Datt de Premierminister den Dossier zur Chefsaach a sech selwer zum Krisenmanager ernannt huet, fir dann awer séier erëm ze verschwannen an d'Saache gewäerden ze loossen.

Datt d'Regierung hir Decisiounen mat zweifelhafte juristeschen Analyse justifiéiert huet.

Datt d'Banke warscheinlech seriö Feeler gemaach hunn, mee vun Ufank u vun der Regierung aus der Schosslinn geholl goufen.

Datt et keng Prioritéit war, d'Capacitéite vu Caritas International, engem Bijou vun eiser Kooperatioun, ze preservéieren.

Datt ni wierklech probéiert gouf, d'Caritas ze retten.

Datt privat Acteuren a privat Donateuren aus der Wirtschaft d'Caritas ganz séier mat HUT ersat hunn.

Datt HUT och keng sozialpolitesch Dimensioun huet, mee de Leit a prekäre Situatiounen hëlleft, iwwert d'Ronnen ze kommen, ouni hinnen eng Stëmm ze ginn.

Datt den Ëmgang mat der Caritas leider an der Kontinuitéit vun der Regierungspolitick ass: keng Dialogbereitschaft, en dogmatescht Virgoen, fir hir Decisiounen duerchzeboxen, keng Plaz fir sozial Consideratiounen.

Dat ass fir eis de politesche Skandal vun der Affär Caritas. Mir brauchen endlech erëm eng Politick, déi sech këmmert, déi Verantwortung iwwerhëlt an de Wäert vum Dialog an der Zesummenaarbecht héichhält.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Fayot. D'Madamm Hartmann wollt Iech nach eng Fro stellen an Dir hat do Jo gesot. Madamm Hartmann.

Mme Carole Hartmann (DP) | Jo, merci, Här President. Also den Här Fayot ass jo ganz a sengem Rôle, wann en hei verschidden Decisiounen vun der Regierung kontestéiert oder seet, wat net gutt war. Ech hat awer och um Ufank vu senger Ried trotzdem awer d'Gefill, dass eng gewësse Mauvaise foi am Raum wär, fir awer d'Realitéiten och net esou duerzestellen, wéi se wierklech waren.

An ech mengen, dass ech dat an der Ried, déi ech virdru gehalten hunn, awer och explizitt gesot hunn: Fir dass Aktivitéite konnte weiderlafen, hu missen och nei Agremente mat HUT gemaach ginn, et hu missen nei Konventiounen tëschent HUT an de verschiddene Ministère geschloss ginn. An ech hunn och gesot,

dass déi Aarbechtsplazen, déi net iwwer HUT konnte weider besat ginn, iwwer Matchingen, déi vun de verschiddene Regierungsmembere gemaach goufen, trotzdem konnte gemaach ginn.

Dofir fannen ech et net richtig, fir am Ufank vun „ausbludden“ ze schwätzen an et esou duerzestellen, wéi wann hei iwwerhaupt näischt engagéiert gi wär, fir déi Situatioun hei sou gutt et geet ze bewältegen.

Dann, an dat stéiert mech an Ärem Discours, Dir sot: „Et gouf aner Optiounen. Et gouf besser Solutiounen.“ Mee ech hunn nach ëmmer net verstanen, wat fir eng Solutioun oder wat fir eng Optioun elo Är Optioun gewiescht wär.

Plusieurs voix | Très bien!

Mme Carole Hartmann (DP) | Ech hunn Iech a menger Ried gesot: Et gouf véier Optiounen. Et gouf déi, fir d'Caritas ze retten, et gouf déi, fir eng nei Caritas ze grënnen, et gouf d'intern Caritas-Solutioun iwwer eng aner Entitéit an et gouf déi extern Solutioun. Déi véier sinn envisagéiert ginn. Ech hunn net verstanen, wéi eng Dir wëllt huelen. Dir sot, Dir hätt och net wëllen 61 Milliounen iwwerweisen, fir duerno nach eng Kéier x Milliounen ze iwwerweisen. Wat hätt Der gemaach? An et geet net duer, fir ze soen: „Mir hätte mat all den Acteuren geschwat“, well dat ass keng Solutioun. Wat wär déi Solutioun gewiescht, déi Dir hei op den Dësch bruecht hätt?

An dann nach eng zweet Fro. Dir hutt eis vun dem éischte Joer Droit erkläert, wat alles um Niveau vun der Caritas net richtig gemaach ginn ass an der Relatioun mat de Banken. Meng Fro un Iech ass déi: Dat, wat bei der Caritas intern net richtig gelaf ass, ass dat d'Responsabilitéit vun der Caritas oder ass dat d'Responsabilitéit vun der Regierung?

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Ech ginn d'Wuert zréck un den Här Fayot.

M. Franz Fayot (LSAP) | Merci villmools, Här President. Also iwwert deen éischten Deel vun deem, wat d'Madamm Hartmann sot iwwert d'Mauvaise foi, ech mengen, do loosse ech mech net weider doriwwee aus. Dat ass Är Interpretatioun. Ech mengen net, dass do iergendeng Mauvaise foi dobäi ass. Dat ass eng Divergence de vues ...

(Exclamations)

... déi zimmlech fundamental ass.

Ech mengen, wann Der – an och fir direkt op dee leschten Deel vun Ärer Fro ze kommen – natierlech vun Ufank eng Situatioun schaaft, wou ... Wéi gesot, ech hunn dat en „Doudesurteel“ genannt. Wa keng aner Méiglecheit méi do ass, wéi effektiv eng Good-Bank-bad-Bank-Solutioun ze maachen an d'Caritas ze liquidéieren, jo, da falen déi Optiounen do alleguerter relativ schnell ewech. Dat baséiert awer op enger a mengen Ae feelerhafter juristescher Analys.

Well wann een natierlech der Meenung ass, dass d'Banken hei duerchaus eng Responsabilitéit hunn an dass se vläicht souguer guer keng Creance hunn op d'Caritas vun 30 Milliounen, dann huet een eng ganz aner Diskussioun.

(Interruption)

An da kann een natierlech och eng aner Optioun envisagéieren. An déi ergëtt sech dann aus esou engem Echange. Mee dofir muss ee sech fir d'éischt ronderrëm en Dësch setzen, fir doriwwer ze diskutéieren a fir jiddweree viru seng Responsabilitéiten ze setzen.

Et ass jo net esou, wéi wann dat eng absolutt Fatalitéit gewiescht wär, dass déi Paiementer do einfach esou duerchgaange si comme une lettre à la poste.

Do hu Leit Feeler gemaach. Do hunn Organisatioune Feeler gemaach. An déi Feeler, déi leien net just bei der Caritas. Et kann ee souguer soen, dass, wann d'Caritas géint hir eege Problemer protegéiert gi wär, duerch eeben zum Beispill e richtege Compliancecheck oder e juristeschen Check bei de Banken, et guer net dozou komm wär. Da wär kee Virement duerchgang, da wär kee Prêt accordéiert ginn an da wär och keng Cession de créance ënnerschriwwen ginn.

Jo, dat ass eng Realitéit. A wann een dovunner ausheet an net dovunner, dass ee seet: „Hei ass eppes geschitt, wou just d'Caritas dofir kann. Dat ass elo eng Force majeure. Domadder musse mer eens ginn“, jo, dann ass een effektiv relativ schnell an där Solutioun, déi zeréckbehale ginn ass.

Mee wann een dat net mécht, da gött et Méiglechkeeten, fir d'Caritas ze erhalen, fir Iwwerbréckungskreditter ze ginn, dann ass een och net méi an der selwechter Urgence an dann ass een och net méi an der selwechter Urgence, wat déi Konventiounen do ugeet.

Zu Ärem éischte Punkt, déi Konventiounen: Jo, nach eng Kéier, wann een evidentement do an enger Situation ass, wou ee sech eng eegen Urgence kreéiert huet, a wann ee seet: „Bis den 1. Oktober mussen all déi Konventiounen do renouveléiert ginn“, bon, da muss ee Fräiheeten huele mam Gesetz. Da muss ee verschidden Delaien net respektéieren. Et kann een et vläicht och nach iergendwéi justifiéieren.

Mee nach eng Kéier, dat entsteet alles, wéi gesot, aus deem éischte Feeler, aus der falscher juristescher Analys vun deem, wat hei geschitt ass. An dat ass de Punkt. Dat ass de Punkt. An do gött et aner Optiounen, wann een esou nodenkt an net seet: „Hei ass elo eppes geschitt, do kann absolutt keen eppes drun änneren. An et ass och keen aneren Acteur wéi d'Caritas, deen hei iergendeng Schold drun huet, a vläicht iergendeng kriminell Organisatioun.“ Dat gött eng ganz aner Perspektiv op dee ganzen Dossier.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Här Fayot, den Här Weiler huet nach eng Fro fir Iech. Här Weiler, Dir hutt d'Wuert.

M. Charles Weiler (CSV) | Merci, Här President. Ech wollt just nach eng Kéier kuerz op d'Cession-de-créancen zrëckkommen. Dir sot, datt dat relativ kloer wier, wéi déi juristesche Situatioun do wier. Da konstatéieren ech just oder ech stellen a Fro, firwat dann awer en exzellenten Affekot, wéi Der selwer sot, hei vu Lëtzebuerg en Avis iwwer 21 Säiten iwwert déi do Fro stellt, wa se esou einfach sollt gewiescht sinn.

Da sidd Der och net kohärent an Ären Aussoen. Déi eng Säit sot Der ...

M. Franz Fayot (LSAP) | Hutt Der d'Analys gelies vun deem Affekot?

M. Charles Weiler (LSAP) | Jo, déi hunn ech gutt gelies. Ech mengen, mir hunn zwee verschiddener gelies.

M. Franz Fayot (LSAP) | Déi ass relativ ... Ech weess net, ob mer hei kënnen driwwer schwätzen, well mir sinn do ënnert der Confidentialitéit.

M. Charles Weiler (CSV) | Ech hu just gesot, datt et 21 Säite sinn. Vill méi hunn ech net gesot.

Déi eng Säit ...

M. Franz Fayot (LSAP) | Dir sidd Affekot. Dir wësst ganz gutt, dass een an 21 Säiten och ganz, ganz vill ka meubléieren a vill Saache schreiwen, déi net ...

(Interruptions)

M. Charles Weiler (CSV) | Dat ass eng Ënnerstellung vun Ärer Säit.

Mee déi eng Säit sot Der, déi Suen hätte solle bezuelt ginn, fir an deem zweete Saz dann ze soen, Dir hätt keng 60 Milliounen bezuelt. Wann Dir dann an der Verantwortung gewiescht wiert, hätt Dir déi 30 Milliounen der Caritas bezuelt, trotz de Cession-de-créancen? Jo oder nee?

M. Franz Fayot (LSAP) | Mir hätten eis op d'mannst emol zesummen un en Dësch gesat mat deene Banken.

(Exclamations et brouhaha)

Jo. Jo, genau! An dat ass déi ganz ...

M. Fernand Etgen, Président de séance | Hei wann ech gelift, den Här Fayot huet elo d'Wuert!

M. Franz Fayot (LSAP) | Dat ass déi ganz Differenz zwëschen Iech an eis. Dat ass déi ganz Differenz, dass mer hei eng komplett aner Approche gehat hätten. Mir hätten hei de Lead iwwerholl a mir hätten eng Diskussioun gefouert mat deene verschiddene Partie-prenanten, wéi dat deemools an der Bankekris gemaach gouf, wou jiddweree sech zesummen un en Dësch gesat huet, fir Léisungen ze fannen. Dat ass den Ënnerscheid! An net vun uewen erof. Ech mengen, Dir schéngt dat jo eng gutt Method ze fannen. Wann ee bei PwC geet a seet: „Ok, reorganiséier mer elo dee ganze Buttek“, da kritt een natierlech déi Léisung, déi een do kritt, déi, wéi gesot, aus där Situatioun erausgeet, wou Fakte geschaaft ginn a wou dee Moment och keng aner Léisung méi dran ass.

Mee den Ënnerscheid, an dat ass e fundamentalen Ënnerscheid, dat ass dee vun der Diskussioun, vun der Diskussiounskultur, déi een hei muss hunn, fir aner Léisungen ze fannen.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Den Här Laurent Mosar huet och eng Fro.

M. Laurent Mosar (CSV) | Här President, ech hunn dem Här Fayot, wéi ech dat ëmmer maachen, ganz opmierksam nogelauschert, besonnesch déi lescht Interventioun. An do huet en der Madamm Hartmann eigentlech geäntwert, ee vun deene grouse Skandale wier senger Meenung no, datt eigentlech verpasst gi wier, während Joren, déi Mesüren ze huelen, fir d'ONGe besser ze protegéieren. Sou hunn ech Iech ... Dat hutt Der ganz kloer gesot.

M. Franz Fayot (LSAP) | Nee.

M. Laurent Mosar (CSV) | Dach! Dir hutt gesot, Här Fayot, et wär verpasst ginn ...

M. Franz Fayot (LSAP) | Dann hutt Der awer net esou gutt nogelauschert, Här Mosar.

M. Laurent Mosar (LSAP) | Jo, dach! Dir hutt dat gesot. Dat kënnen mer gär ...

M. Franz Fayot (LSAP) | Nee, dat hunn ech net gesot, Här Mosar!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Wannech gelift ëmmer nëmmen ee schwätzen! Dat ass e bësse méi einfach.

M. Franz Fayot (LSAP) | Jo, mee, Här President, den Här Mosar kann awer net hei egal wat soen!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Här Fayot, loosst elo mol den Här Mosar schwätzen.

M. Laurent Mosar (CSV) | Ech hu verstanen, Dir hätt gesot, do hätte missen eng Rei Dispositiounen geholl ginn, fir ONGen och besser ze schützen, am Bankesektor an och soss op anere Plazen.

En admittant, datt dat esou wier, géif ech wëlle froen, Här Fayot, wien da während 20 Joer d'Responsabilitéit hat, notamment am Entwécklungsberäich.

M. Franz Fayot (LSAP) | Här President, ech äntweren net op esou eng Fro. Dat do ass ... Dat do ass wierklech ...

(Brouhaha)

Also d'Frostellung ...

M. Laurent Mosar (CSV) | Dir hätt awer all Interêt, drop ze äntweren.

M. Franz Fayot (LSAP) | Är Frostellung ass komplett feelerhaft. Dir stellt hei eng Fro opgrond vun eppes, wat ech guer net gesot hunn.

M. Laurent Mosar (CSV) | Mee dann äntwert op déi Fro!

M. Franz Fayot (LSAP) | Nee, ech äntweren net op déi Fro!

(Hilarité)

M. Fernand Etgen, Président de séance | Den Här Fayot äntwert net op déi Fro.

M. Georges Engel (LSAP) | Äntwert dach op eppes, wat Der net gesot hutt!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Da kann ech d'Wuert un deen nächsten ageschriwwene Riedner ginn. An dat ass den honorablen Här Tom Weidig.

Une voix | Se sinn nervös bei der CSV. Se sinn nervös. *(Brouhaha)*

M. Tom Weidig (ADR) | Jo, moien. Ech stelle fest ... Ech hu jo elo och d'Ried vum ...

M. Fernand Etgen, Président de séance | Hei, wannech gelift, e bësse méi roueg erëm!

M. Tom Weidig (ADR) | Ech hu jo och elo d'Ried vum Här Fayot gelauschert. Ech menge schonn, datt en deelweis de mauvaise foi ass.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Franz Fayot (LSAP) | Vun Iech kommend ass dat do e Kompliment.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Den Här Weidig huet elo d'Wuert.

M. Tom Weidig (ADR) | An ech fannen och ... Ech hunn nach ëmmer net verstanen, wat fir eng realistesch Alternativ d'Regierung hat. Dat hunn ech och net verstanen.

(Interruptions)

Mee bon, ok.

Merci, Här President. Dir Dammen an Hären Deputéiert, de Caritas-Skandal ass ee vun de gréissten Déifstäl an der Lëtzebuergescher Geschicht. De Caritas-Skandal huet awer och knallhaart gewisen, wou eis Schwächten hei am Land leien, souwuel bei eenzelne Persounen, bei eiser Organisationskultur a beim Staat.

Et ass schonn esou vill gesot a geschriwwen ginn. D'Leit fänken un, genervt ze ginn. Duerfir wëll ech och probéieren, elo net alles ze widerhuelen a mech op fënnf Punkten ze beschränken.

Éischtens: de Rapport selwer. Ech wëll dem President vun eiser Kommissioun an der Rapportrice Merci soe fir hir Aarbecht um Rapport. De Rapport schwätzt fir sech selwer, an ech recommandéieren, dese Rapport ze liesen. Ech hunn de Rapport matgestëmmt, well do näischt drasteet, wat falsch ass. Et stoungen och Saachen dran, déi richtig a wichteg sinn. Dat eent oder anert Element huet eis gefeelt, wat net an de Rapport opgeholl ginn ass. An ech wäert dorop spéider kommen.

Mee zweetens: d'Spezialkommissioun selwer. Munch Leit kritiséieren d'Spezialkommissioun a soen, datt se näischt bruecht huet. Ech wëll awer hei kloer soen, datt se schonn eppes bewierkt huet.

Éischtens: Dës Spezialkommissioun weist kloer, datt d'Chamber, datt mir all de Skandal net op d'licht Schëller huelen an datt mir et och net ënnert den Teppich kiere wëllen. Zu Lëtzebuerg hu mir eng Tendenz, dat wëllen ze maachen. An deem heite Fall huet d'Chamber aktiv dergéintgesteiert.

Zweetens: D'Kommissioun huet och de ville Betroffene vum Skandal eng Plattform ginn, fir hir Perspektiv an hir Versioun vun der Geschicht ze erzielen. Déi eng hunn dat voll genotzt, wéi zum Beispill de fréieren Direkter vun den Operatiounen, anerer konnten dat net wéinst legale Restriktiounen an anerer hunn decidéiert, net ze kommen oder kaum eppes ze soen. Dat war wichteg, dat huet zu Transparenz gefouert an et sinn Emotioun verschafft ginn. Et huet och der Press bei hiren Enquêté geholfen.

Drëtens: Dës Kommissioun hat och d'Zil, d'Roll vun der Regierung op de Leescht ze huelen, de Krisenmanagement duerno. Dat war och wichteg, Menger Aschätzung no si keng kloer Beweiser fir Feelverhalten op den Dësch komm, mee et war wichteg, dat opzklären. An ech kommen do och nach méi spéit drop.

Ech wëll awer och op d'Schwächte vun der Spezialkommissioun zrëckkommen. Et war suboptimal, eng Kommissioun ze maachen, wann d'Enquêté nach net ofgeschloss sinn, an dat souwuel bei der CSSF wéi och beim Parquet. Eis Kommissioun war komplett am Donkele par rapport zu deem, wat si elo scho wëssen. Ech hunn och an der éischter Sitzung vun der Kommissioun eng einfach Fro gestallt: Wéi kënnen mir dat effizient opschaffen a gutt Propose maachen, wa mir net mol de genauen Oflaf kennen a wëssen, wie wéi schëlleg war a wie wat gemaach huet? Dat ass d'Achillesfers vun dëser Kommissioun.

Gottseidank hate mir d'Podcaste vum 100,7, déi op eng professionell a sachlech Manéier méi Detailer vum Skandal gesammelt hunn an der Éffentlechkeet zougänglech gemaach hunn. Dat war gudden a virbildleche Journalismus. Journalisten hu fir mech d'Roll, d'Bierger ze informéieren. An dat hu se hei gutt gemaach an net probéiert ze lenken. Ech géif mir wënschen, datt manche Journalist sech do eppes ofkuckt, anstatt datt e wéi esou oft a politeschen Aktivismus verfält an d'Realitéit net ganz oder verzerrt duerstellt mam Zil, fir d'Meenungen ze lenken.

Une voix | Très bien!

M. Tom Weidig (ADR) | Domat stellt sech d'Fro, ob et net besser gewiescht wär, eng Enquêtékommisioun ze maachen. Mir als ADR fanne jo. Als Deputéierten ass et schwéier, soss un d'Informatioun ze kommen. A wann eng Enquête jorelaang dauert, da verpufft och d'Méiglechkeet, fir wirksam virzegoen. Am Ausland gëtt dacks méi informéiert vun engem Parquet, an do misst een drüwwer nodenken, ob net Lëtzebuerg och op e Wee soll goen, fir méi transparent do ze ginn, natierlech ouni datt Enquêté gefärdet solle ginn.

Mee, wéi gesot, duerch Recherchë vu Journalisten ass dat deelweis kompenséiert ginn.

Drëtens kommen ech zur Roll vun der Regierung. Huet d'Regierung sech korrekt a gutt an der Saach verhalten? Wéi war hire Krisenmanagement? Dat war am Fond d'Haaptuleies vun der Spezialkommissioun. Mir hunn do och vill Leit héieren. A besonnesch eis Kolleegen an der Oppositioun, also déi, déi souguer nach méi lékn si wéi eng DP an eng CSV, wollten gären ...

(Interruption et hilarité)

M. Fernand Etgen, Président de séance | Wannech-gelift, den Här Weidig huet d'Wuert.

M. Tom Weidig (ADR) | Merci, Här President.

... wollte gären onbedéngt e Beweis fannen, datt d'Regierung signifikant Feeler gemaach huet.

Si sinn, menger Meenung no, enttäuscht ginn. Der Regierung hire Krisenmanagement war op Plaze suboptimal, mee a posteriori kann een ëmmer villes besser maachen.

Fir mech ass et kloer, datt d'Caritas net gerett konnt ginn, baséierend op de Faiten, déi opgewullt gi sinn. Beim Lauschtere vum 100,7-Podcast stoung mir d'Hoer zu Bierg. Ech hunn 20 Joer laang am Risikomanagement a Banken, Assurancen an am Venture Capital geschafft. A wat do ofgelaf ass, dat war wirklech op ganz villen Eebenen einfach net den normale Standarden üblech. Ech mengen, all deene Leit, déi e bëssen Erfahrung a moderner Kontabilitéit, Firmenmanagement oder Gouvernance hunn, stoungen och d'Hoer zu Bierg.

Esou eng morsch Organisatiounskultur, déi dann och nach Milliounen Scholde bei de Banken huet, wou d'Banke soen: „Dir hutt Scholden“, während d'Caritas seet: „Nee, dat sinn net wirklech eis Scholden“, do ass et ganz kloer, datt do eng komplett legal Onsécherheet do ass an datt et do halt den eenzege räsonable Wee ass, eng nei Entitéit opzemaachen.

Datt dat och Problemer mat sech bréngt, ass normal. Mee d'Realitéit an där ganzer Kris ass: Egal wat ee mécht, et wäert zu Problemer kommen. De Wee, deen d'Regierung ageschloen huet, huet menger Meenung no zu de mannste Problemer gefouert.

An d'Endresultat ass och räsonabel, well déi allermeeschte Caritas-Aktivitéiten, déi si jo weidergelaf an um Terrain bei de Leit ass d'Hëllef och onënnerbrach weidergelaf an deenen allermeeschte Fäll.

Jo, do waren och haart Schicksaler drënner. Dat ass ze regrettéieren. Mee de Schëllege sinn déi, déi d'Sue geklaut hunn oder gravement farlësseg gehandelt hunn, an net d'Regierung, déi probéiert huet, d'Kar aus dem Dreck erauszuzéien.

Et ass och gefuert ginn, aus der Kris ze léieren an e bessere Krisenmanagement ze maachen. Ech wëll do den éischte Saz aus dem Leo Tolstoi sengem Roman Anna Karenina zitieren: „All glécklech Famille si gläich; jiddwer onglécklech Famill ass op hir Aart onglécklech.“ A genaousou ass et och bei enger glécklecher Organisatioun an enger onglécklecher, déi an eng Kris kënn. All glécklecher Organisatioun ass gläich am Sënn, datt se Prozedure fir gutt Gouvernance a Kontroll huet an och kompetent Leit am Comité de direction huet. All glécklech Organisatioun huet déi selwecht Mechanismussen en place. Mee eng Firma, déi dysfunctionell ass, ass dysfunctionell op hir eegen Aart.

De Caritas-Skandal ass e One-off-Event. E wäert sech esou ni méi reproduzéieren, natierlech och well d'Leit elo dovunner wëssen a Mesüre kënnen huelen. Duerfir ass et ëmmer ganz schwéier, detailléiert Prozeduren ze maache fir e Krisenmanagement.

Dat heescht awer net, datt de Staat an d'Regierung net dach op bestëmmte Punkte versot hunn. Si hu versot an hirer Due Diligence, fir hir Partner, mat deene se Konventiounen hunn, besser op de Leescht ze huelen. An ech kommen do méi spéit drop.

Am véierte Punkt wollt ech thematiséieren: Wien ass responsabel fir de Skandal? D'CSSF an d'Gerichter mussen dat legal decidéieren, ob elo Banke géint d'Reegele verstouss hunn, wie beim Déifstall derbäi war, wie farlësseg gehandelt huet an och ob d'Caritas

oder d'Banken oder béid fir déi Lignes de crédit bezuele mussen.

Et kann een awer trotzdem schonn eng fachlech, eng politesch an eng moralesch Beurteilung maachen. An dat wëll ech hei och maachen. Et ass evident, datt déi Kriminell, déi d'Sue geklaut hunn, primär verantwortlech sinn. Do sinn elo schonn zwee Leit gestänneg, mee dat waren nëmmen Handlanger, déi Konten a Spuenien opgemaach hunn, wou d'Sue weidergeleet gi sinn.

D'Finanzdirektesch vu Caritas ass déi Persoun, déi all déi illegal Transaktiounen gemaach huet. Et ass schwéier ze gleewen, datt si méintelaang op e Presidententrick eragefall ass, an och wann, dann hätt se net därënter dës Transaktiounen duerchféieren a Ligne-de-créditen ufroen. Do feelen eis awer nach wichteg Informatiounen, an ech hoffen, datt dat och gekläert gëtt. Et ass och net auszuschléissen, datt se erpresst oder bedrot ginn ass. Duerfir muss een do virsiichteg sinn an e Jugement do net ofginn an déi Enquêté ofwaarden.

Mee et gëtt awer och eng ganz aner Aart vu Verantwortung fir de Skandal. An dat sinn déi Leit, déi keng Sue geklaut hunn, och keng falsch Transaktiounen gemaach hunn, mee déi farlësseg gehandelt hunn an eng politesch Verantwortung hunn. Dat heescht Leit, déi sech verpflichtet hunn, bestëmmte Responsabilitéiten op sech ze huelen, an och derfir bezuelt gi sinn.

Fir mech perséinlech sinn an deem Sënn vun der Responsabilitéit an och vun der Perspektiv vun der Gouvernance zwee Leit haaptverantwortlech dofir, datt et zum Bedruch konnt kommen. An dat sinn de fréiere Caritas-Direkter – an zu engem méi klengen Mooss déi aner Membere vum Conseil de direction vu Caritas – an déi fréier Caritas-Presidentin – an zu engem méi klengen Mooss déi aner Membere vum Conseil d'administration vu Caritas –, wou een natierlech och derbäi soe muss, datt do vill vun deene Membere an dem Beräich vun der CSV kommen.

Une voix | Très bien!

M. Tom Weidig (ADR) | Et ass d'Roll vun engem Direkter, seng Organisatioun verantwortlech ze leeden. Zu sengen Aufgabe gehéiert och, déi finanziell Lag zu all Moment am Kapp ze hunn oder op d'mannst all Woch e Rendez-vous mam Finanzdirekter ze maachen oder op d'mannst sech den Total vun alle Konten an déi wichtegst Transaktiounen unzekucken.

No allem, wat an der Éffentlechkeet erauskomm ass, ass dat net passéiert. De fréiere Caritas-Direkter muss sech méintelaang d'Konten vu Caritas net genau ugekuckt hunn, well soss hätt en déi Transaktiounen gesinn an zemoos hätt en d'Zomm vun alle Konten gesinn. Wann hien elo seet, datt e reegelméisseg d'Konten gekuckt huet, dann hätt hie missen als kompetenten Direkter d'Problemer gesinn. Esou oder esou: Et gesäit net gutt aus.

De fréiere Caritas-Direkter ass och sechs Wochen op eng Pilgerfaart gaangen. Datt e President vun engem klengen Schachclub am Éislek mat 15 Membere dat maache kann, ass eng Saach, mee dat geet net fir e responsablen Direkter vun enger Organisatioun, déi Dosenden an Dosende vu Milliounen Euro geréiert. Do kanns du net einfach sechs Woche fort sinn.

Ech muss do eng kleng Klammer opmaachen. Bei grouse Konzernern ass et deelweis Pflicht, datt Leit mat grouse Responsabilitéiten zwou Wochen hanterteneen an de Congé goe mussen, aus deem einfache Grond, well dann eng aner Persoun d'Responsabilitéit iwwerhuele muss. A wann eppes Illegales gelaf ass, misst dat opfalen. Dat heescht, wann eng Persoun par force kee Congé wëll huelen, dann

ass dat en Indiz, dass se net fortgoe wëll, well se do eppes ze verstoppfen huet.

Natierlech sinn d'Direktore vun den Operatiounen a vun de Human Resources mat implizéiert, well se d'Transaktiounen an d'Lignes de crédit mat ënnerschriwwen hunn. Den Direkter vun den Operatiounen vu Caritas war jo an der Kommissioun an huet Feeler zouginn. Ech muss soen, dass ech seng Interventioun authentesch fonnt hunn, an ech soen him och Merci fir seng Éierlechkeet. Ech muss och soen, dass ech d'Impressioun hat, dass hien als ausgebildete Psycholog an och d'Cheffin vun den HR net déi néideg Berufserfahrung am Finanzberäich haten, fir enger Finanzcheffin do de Bass ze halen. Do war den Direkter vu Caritas, mee awer och de Conseil d'administration an der Verantwortung, fir ze garantéieren, dass déi Erfahrung do ass bei de Membere vun der Direktioun. Et muss een elo kucken, ob et do zu Gerichtsprozesser kënn oder net.

Déi politesch Verantwortlech ass, menger Meenung no, déi laangjäreg Presidentin vu Caritas. Si an hire Conseil d'administration si verantwortlech dofir, wien Direkter vu Caritas ass a wien am Conseil de direction ass. Si sinn och responsabel dofir, dass déi Leit déi néideg Kompetenzen hunn, a si mussen derfir suergen, dass eng gutt Gouvernance do ass. Si mussen och direkt a séier op Audite reagéieren, wann do Recommendationen sinn. No villen Aussoe war d'Presidentin dësere Aufgab net méi gewuess. Dass si trotzdem Presidentin bliwwen ass, ass d'Verantwortung vun deenen anere Membere vum Conseil, déi sech net getraut hunn, hir dat vertraulech an empathesch bäizebréngen. Doduerch war en enorme Machtvakuum, deen d'Handlungsfähgkeet vum Conseil d'administration ageschränkt huet an doduerch och d'Gouvernance vu Caritas staark geschwächt huet.

Mee et gëtt awer och en drëttes Responsabelen, an dat sinn de Staat an d'Regierung. Ech wëll do net vu Farlässgkeet schwätzen, mee trotzdem, wéi kann et sinn, dass eng Regierung Konventiounen mat enger systemrelevanter Associatioun mécht, ouni ganz genau hinzekucken, ob dee Partner och eng seriö Gerance a Gouvernance mécht? Dozou spéider méi.

Elo zu mengem leschte Punkt: Wat kann ee maachen, fir esou e Bedruch an der Zukunft ze verhënneren? Am Rapport sti méiglech Pisten, an ech wëll déi elo och net méi erwänen. Et gëtt jo elo och Recommendationen vun der FEDAS, der Federatioun vun den Acteuren am soziale Beräich zu Lëtzebuerg. Dës ginn all an eng gutt Richtung a si hale sech un allgemeng international Standarden, déi am Fong jo och dem gudden Mënscheverstand entsprechen. Si proposéieren e Code of Conduct, eng Verstärkung vun den interne Kontrollen an e bessere Risikomanagement. Dat ass ze begrëssen an et ass och ze begrëssen, dass d'Regierung do e Protocole d'entente ënnerschriwwen huet. Mee de Staat selwer muss sech awer och kritesch hannerfroen.

An dësem Dossier muss een och leider feststellen, dass de Staat net ëmmer d'Gesetz respektéiert, déi an dësem héijen Haus gestëmmt ginn. D'GAFI-Recommendatiounen sinn transposéiert ginn. Mam Gesetz vum 12. November 2004 hu mir kloer Bestëmmungen géint d'Geldwäsch kritt. Mir hunn Institutionen, déi fir d'Iwwerwaachung vun der Uwendung vun dësem Gesetz zoustänneg sinn: d'CSSF an den Enregistrement. Besonnesch beim Enregistrement féint een eng ganz Rei vu Guiden, déi d'Acteure vun de verschiddene Secteuren dozou uweisen, wéi se sech gesetzeskonform solle verhalen. Et wär Zäit, dass d'Regierung do selwer mam gudden Beispill virgeet a sech konsequent un déi gesetzlech Virschrëften hält, wann et drëm geet, wa si Konventiounen maachen.

An der Kommissioun si mer och gewuer ginn, dass de Staat am Fong och keng richtig Due Diligence bei senger Partner mécht. D'Regierung misst dem Staat einfach méi strikt Reegele gi fir Konventiounen mat systemrelevanten Associatiounen. Et ass kloer, dass eng Konventioun iwwer 10.000 Euro keng strikt Kontroll vun der Partnerassociatioun brauch. Mee wann do awer Konventiounen iwwer e puer Milliounen gemaach ginn, da muss d'Regierung eng gutt Gouvernance afuerderen a se och reegelméisseg kontrolléieren.

Une voix | Très bien!

M. Tom Weidig (ADR) | Mir géifen dofir proposéieren, dass Associatiounen, mat deenen de Staat Konventiounen ab enger bestëmmter Schwell, wéi eng Millioun Euro, mécht, vill méi genau kontrolléiert musse ginn. Do muss eng „enhanced due diligence“ gemaach ginn. Iwwregens ass dat genau dat, wat och de GAFI an och d'Geldwäschregele scho fuerderen.

Schlussendlech wëll ech nach kuerz op d'Iddi vun enger Assurance étatique agoen, déi och am Rapport steet. Ech verstinn, dass munch Leit et sech zweemol iwwerleeën, Responsabilitéit ze iwwerhuelen, mee esou eng Assurance ka bei de Leit dobaussen zu Onverständnis féieren, nom Motto: „Jo, elo mécht de Conseil d'administration seng Aarbecht net, mécht Feeler oder foutéiert sech, a wann de Schued dann do ass, dann huet keen eng Responsabilitéit.“ Esou kann et natierlech net fonctionéieren, well d'Leit da kee Grond hunn, fir besonnesch virsiichteg ze sinn.

Do gëtt et am Assuranceberäich awer speziell Assurance fir Haftbarkeet zum Beispill vun Direktore bei Firmen, déi „D&O insurance“ heeschen, „directors and officers insurance“. Mee bei dësen Assurancen, do ass et ganz kloer, dass déi net géllt bei strofbare Saachen, och net wann een absichtlech d'Onwourecht gesot huet an doduerch e Schued entstanen ass, mee och wa fundamental Standarder wéi eng gutt Gouvernance net implementéiert gi sinn. Esou eng Assurance wär wuel am Caritas-Fall net wierksam gewiescht.

Ech recommendéieren also, dass do keng Blankoassurance vum Staat ausgestallt gëtt, mee dass Privatassurancereure esou D&O-Assurance mat den Associatiounen maachen an dass de Staat déi da kofinanzéiert.

Ech schléissen elo meng Ried of. De Caritas-Skandal ass ee vun de gréissten Déifstäl an der Lëtzebuerger Geschichte. De Caritas-Skandal huet awer och knallhaart gewisen, wou eis Schwächen hei am Land leien, souwuel bei eenzele Persounen, bei eisere Organisationskultur a beim Staat. Kommt, mir huelen dës Skandal, fir ze léieren, dass bestëmmte Saachen an enger moderner Welt einfach net méi ginn!

Merci.

Une voix | Ganz gutt!

Une autre voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Här Weidig. An da wier et elo un där honorable Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Merci, Här President. Der Caritas hir engagéiert Aarbecht an der Aarmutsbekämpfung, der Flüchtlingsaarbecht, der Kooperatioun, mee virun allem hir Plaz am öffentlechen Discours duerch den Almanach, de Caritas Forum an hir kritesch konstruktiv Stëmm feelen zu Lëtzebuerg. Si wäerten och nach eng Zäitche feelen. Well och wa vill national Aktivitéite vun der Caritas elo vun HUT iwwerholl goufen an och do engagéiert Mënschen hir engagéiert Aarbecht

weiderféieren, si wichteg Missiounen vun der Caritas op der Streck bliwwen. An dat bleift als Alleréischtmol ze bedauern.

Ech ginn an deenen nächste Minutten op zwou essentiel Froen an, déi meng Aarbecht an der Caritas-Kommissioun bestëmmen a guidéieren: Wéi hätt een dës Kris anescht geréiere kënnen? A wéi kënnen mer d'Lienen an d'Zesummenaarbecht tëscht dem associativen Secteur fir d'Zukunft stäerken an net erschwéieren?

„Krisen ass eppes, wat eigentlech mech bréngt zu enger gewëssener Toppform.“ Zitat Luc Frieden am „Carambolage“-Podcast. Majo, da loosst eis emol de Bilan maache vu besotener Toppform.

Dir musst Iech un enger weiderer Ausso moosse loosse, Här Premierminister, déi am selwechten Interview gemaach gouf, an zwar folgend – an ech zitieren nach eng Kéier –: „Mee et ass kloer, dass ech hir“, der Madamm Jacobs, „gesot hunn, dass mir géifen hëllef. Well mir d'Caritas schätzen a brauchen. An dat war meng Linn, dès le début. Nach eng Kéier, wéi bei der Rettung vun de Banken.“

Jo, dës Ausso aus dem Point de vue vun haut ass vun Zynismus net ze iwwerbidden. E Joer méi spéit gëtt et keng Caritas méi. An dass eng nei Organisatioun entstan ass, dozou huet d'Regierung u sech och net esou vill bäigedroen. Si huet provisoresch Agreementen zougestann an nei Konventiounen gemaach. Mee loosst eis net vergiessen, dass de Staat selwer och op dës Aarbecht vun Associatiounen ugewisen ass, déi fir hien dës Aufgaben iwwerhuelen.

Ech kommen zréck zum Zitat. De Verweis op d'Rettung vun de Banken, bei deenen de Staat 2008 a Milliounenheicht Gelder fléisse gelooss huet, d'Caritas awer bekannterweis kee Cent méi sollt kréien, dat schwätzt eng kloer Sprooch, wat de Stellewart vu Banken zu Lëtzebuerg ass par rapport zum Stellewart vun der Zivilgesellschaft.

Dem Premierminister seng Aussoen, déi d'Caritas als Täter an net als Opfer presentéiert hunn, jo, déi hu vill Dieren zougemaach. Dass grad besotene Banken, déi helleg Kéi vun eisem Land, an dësere Affär hir ganz eegen, ganz fraglech Roll gespilt hunn an hirem Devoir de vigilance relativ offensichtlech net nokomm sinn, schénge wuel och d'CSSF esou ze gesinn. Kee rümleche Moment fir dës Banken – grad fir d'Staatsbank –, an et ass émsou méi revoltéierend, dass ënnert der Erklärung, dass de Staat keng Sue kéint ginn, well d'Banken d'Suen dann anzéie géifen, der Caritas net konnt gehollef ginn!

Une voix | Très bien!

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Haut hu mer am Bankeland Lëtzebuerg déi traureg Realitéit, dass sellegen ASBLen a Fondatiounen keng Ligne-de-crédite méi opgemaach kréien oder Prête refuséiert kréien, dass also d'Banken, amplaz hir Gestuion kritesch ze kucken an ze hannerfroen, dem Engagement vun Associatiounen an Wee stinn an et weider erschwéieren. Kee kritescht Wuert vun der Regierung bis elo heizou. Mee mat senger Kolleegen, do ass een ëmmer méi fein, oder?

Jo, d'Fondatioun Caritas war vläicht d'Bad Bank. Mee ënnert dësere besotener Fondatioun gouf et zwou ASBLen: d'Caritas Jeunes et Familles fir d'Kanner- a Jugendaarbecht an d'Caritas Accueil et Solidarité fir d'national Aktivitéiten. Si waren net betraff vun der Fraude. D'Caritas Jeunes et Familles fonctionéiert bis haut als staatlech konventionéierten Acteur.

Bis haut stellt sech mir d'Fro, wisou keng vu béiden Organisatiounen d'Aktivitéite konnt weiderféieren. D'Strukture waren do. D'Caritas hätt kënnen bestoe

bleiwen. Gebraucht hätt et e Fonds de roulement vum Bistum, vum Staat oder aneren Drëttacturen, genau d'selwecht wéi HUT, mee am Contraire awer mat Geschicht, mat Wäerter a mat bestoende Strukturen.

Gescheitert ass et u mangelnder proaktiver Kommunikatioun, u politischem Wëllen, ze vill Passivitéit an der feelender Iwwerzeegung vun der Wichtigkeet vun enger engagierter, der kathoulescher Sozialléier verschriwwener Organisatioun. Deem Virwurf, dës Pist Ufank August esou séier opginn ze hunn, muss sech vill bedeelegt Acteure stellen.

Vun engem Krisenmanager an Toppform, Här Premierminister, hätt ech mer méi Engagement a manner Passivitéit erwaart. Vun engem Krisenmanager an Toppform hätt ech mer politesche Courage erwaart, dass e mat de Leit schwätzt, dass e sengem Ufankusproch, d'Caritas ze retten, och nokomm wär. Well letztendlech gouf dem Här Billon, dem Krisekomitee a PwC déi waarm Gromper iwwerlooss. D'Endresultat war eng komplett nei, komplett wäertfräi Organisatioun, finanzéiert vu Philanthropen, déi dem Titel „Prestataire de services“ all Eier mécht.

An dat erlaabt mer, den Iwwergang ze maachen zu deem, wat net konnt gerett ginn: de Plaidoyer politique, d'Selbstverständnis, dass een als Acteur vun der sozialer Aarbecht esou no wéi keen anere bei de Schwächsten aus der Gesellschaft ass, dass ee versteet, wou strukturell Mësstänn sinn, dass ee Léisungen erkennt, well een eebe grad Hëllef um Terrain leescht, an dass een net nëmmen an der Urgence, am Operationellen, hëllef, mee dass een eebe grad de Schrëtt weider mécht an domadder deenen eng Stëmm gëtt, déi kaum Gehéier fannen, a sech och traut, egal wie grad um politesche Pouvoir ass, dës Mësstänn och kloer ze benennen.

Vill vun eis heibannen hunn an hire Rieden de Sozialalmanach zitëiert. Vill vun eis heibannen hunn am Virfeld vun hire Walprogrammer mat der Caritas geschwat, fir besser ze verstoen, wat gebraucht gëtt. Dat feelt. An ech hoffen net, dass ënnert dem Deckmantel vun der politescher Neutralitéit d'Organisatiounen elo net méi de Bak opdinn, wann eppes schifleeft, wa se Suggestiounen hunn, wou eppes geschéie muss, wa Kritik ze äusseren ass, déi Gehéier muss fannen. Grad dat wär e fataalt Zeeche fir eis Zivillgesellschaft. An ech appelléieren hei un all Organisatiounen am Secteur, dës Roll auszeüben. Dat si mer alleguerten der Caritas schëlleg.

Mee net nëmmen d'politesch Aarbecht ass fale gelooss ginn. Och d'international Aktivitéit vun der Caritas sinn dem schlechte Krisenmanagement vum Kooperationsminister an dem Premierminister zum Opfer gefall.

„Soubal et chaud gëtt, taucht hien ënner.“ Dës Wierder vun engem Journalist beschreiwen Är Haltung an där heiter Geschichte esou treffend, Här Minister Bettel, dass ech se muss zitëieren.

Une voix | Très bien!

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | An ech hoffe wierklech, dass dës Slogan net de Slogan vun Ärem neie Mandat an der Regierung wäert ginn.

D'Caritas war eng vun de gréissten ONGen zu Lëtzebuerg an der humanitärer Hëllef an an der Entwécklungszesummenaarbecht, e fiabelen, unerkannte Partner mat engem grouse Réseau, deen notamm op Plazen aktiv war, wou vill anerer net hikommt sinn. Säit Joerzéngten huet de Lëtzeburger Staat vill Hëllefsgelder a Kriseregionen geschéckt an zesumme mat der Caritas Dausende Mënsche geholf. Dës Projeten ofzebriechen ze mussen, esou mat

engem Schlag eppes ze verléieren, wat säit Joerzéngten opgebaut ginn ass, ass eng katastrophal Noriicht fir déi betreffen hëllefbedürfteg Leit op der Plaz, mee och fir all déi investéiert Suen aus de leschte Joren!

Dës Positioun hu mir ganz däitlech gemaach, wéi mer am Ufank vum leschte Summer d'Dimensiounen vun der Kris verstanen haten. D'Annonce vun zwou neien Entitéiten, enger fir national Aktivitéiten an enger fir international Hëllef, hat eis berouegt, quitte dass eis d'Absence vum Ufank u vum Kooperationsminister Bettel hätt missen alertéieren.

Une voix | Dat ass richtig.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Dass mer no-dréiglech gewuer gi sinn, dass hien all Gespréich mam Chef vum Krisekomitee refuséiert huet, dass d'Beamten aus der Kooperatioun iwwert d'Press gewuer gi sinn, dass d'international Aktivitéiten net weidergefuert gi sinn, ass eng Bankrotterklärung vun der Kooperationspolitik vun dëser Regierung! Wou war den Asaz fir déi Äermst ronderëm d'Welt am Krisenmanagement?

(Interruptions)

Wou war zumindest de Versuch, Projeten ze retten, Repreneuren ze fannen, vu LuxDev oder aneren ONGen, fir do wierklech dës Projete gegebenefalls iwwerhuelen ze loossen?

Et war érischt am September, wou den Här Minister, dank Droch vun der Oppositioun, op eemol wakereg ginn ass.

(Interruption par M. Xavier Bettel)

Op eemol koum de laang agefuertete Sinneswandel an déi eng oder aner Projeten ...

(Interruption)

... goufe vun internationale Partner iwwerholl a goufen och nach weider finanzéiert. Trotzdeem hunn an der Kooperatioun eng Rei Leit zu Lëtzebuerg a vill Mataarbechter am Ausland hir Aarbecht verluer. Hinne wär d'Regierung zumindest schëlleg gewiescht, wéinstens direkt am Ufank probéiert ze hunn, dës Aktivitéiten ze halen.

Mee wéi de Luc Frieden selwer am „Carambolage“-Podcast sot: „Déi international Aktivitéiten, déi praktesch Projeten do, well déi eis och vill manner bekennt si wéi déi Lëtzeburger Aktivitéiten, waren net Objet vun eisen Diskussiounen am Regierungsrat.“ Dont acte.

(M. Claude Wiseler reprend la présidence.)

Ech kommen elo bei déi zweet Fro, déi den haut diskutéierten Ofschlossrapport probéiert huet ze beäntwerten: Wéi eng Konsequenzen huet dat, wat der Caritas geschitt ass, fir de Rescht vum associative Secteur?

Den associative Secteur ass natierlech extreem grouss, extreem heterogen. E couvriert ASBLen, ronn 5.300 Stéck, 219 Fondatiounen, eng 70 SISen. Sëllegen Acteure fonctionéieren reng am Benevolat. Et ass de klassesche Veräin, dee mer alleguerte kennen. Anerer hu sech ëmmer méi professionaliséiert an iwwerhuele méttlerweil am Kader vum Subsidiaritätsprinzip Aufgabe vum Staat, déi dësen u si delegéiert: d'Flüchtlingsaarbecht, d'Kannerbetreung, Streetwork oder Altersheemer.

Mee och si gräife vläicht an hirer professioneller Aarbecht nëmmen zu engem klengen Deel op de Benevolat zréck, hunn awer vun hirer Rechtsform hier e benevole Conseil d'administration, deen eebe grad hei d'Verantwortung dréit, an zwar d'operatiiv Geschäft un eng professionell Direktioun delegéiert, dës

awer nach ëmmer ze kontrolléieren huet a strateegesch a politesch Decisiounen hält – genaousou wéi et bei der Caritas de Fall war.

D'ASFT-Gesetz vun 1998 huet deemools en neit Kapitel an der Lëtzeburger Sozialpolitik opgeschloen. Et huet déi rechtlech Grondlag geschaf, fir d'Beziéung tëscht dem Staat an de Strukturen am sozialen, familiären an therapeutische Beräich ze regléieren. D'Gesetz huet Qualitätsstandarden, un déi sech muss gehale ginn, fir eebe grad dann öffentlech Ënnerstëtzung ze kréien, agefuert.

Mee 25 Joer méi spéit si mer un engem Punkt ukomm, wou et héich Zäit gëtt, dëst Gesetz erëm op de Leescht ze huelen. Et sinn nei gesellschaftlech Realitéiten – d'Migratioun, d'Aarbecht, de Wunnungsbaubau –, déi net ënnert d'ASFT-Gesetzgebung falen an eiser Meenung no awer genau do dragehéieren. A gläichzäiteg hu sech ronderëm d'Applikatioun vum Gesetz ënnerschiddlech Approchen, ënnerschiddlech Finanzierungsmodelle a Prozeduren entwéckelt, déi net harmoniséiert sinn an et doduerjer fir vill Träger immens schwéier maachen, déi ënnerschiddlech Prozedure bei ënnerschiddleche Verwaltungen ze duerchblécken.

Fir eis kéint eng méiglech Pist sinn, hei eng interministeriell Autoritéit ze grënnen, déi fir d'Finanzéierung an d'Kontroll vum Secteur zoustänneg wier, also eng zentral Instanz, déi och reegelméisseg Audite bei de Strukture kéint maachen.

Jo, d'FEDAS an d'Regierung hunn an hirem Protocole d'entente dës Problem erkannt a wëllen doru schaffen. Heirun, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wäert dës Regierung gemooss ginn, an zwar ob se verstanen huet, dass een dës Acteure muss seriö huelen, an ob dëst net awer vläicht just e weidere Versuch war, Pseudodialog ze féieren. Mir wäerten Iech op jidde Fall op Basis vum dësem Protocole d'entente an deenen nächste Jore reegelméisseg froen.

Et ass wierklech dréngend de Moment, dass d'Regierung d'Responsabilitéit hält, den Acteuren aus dem Secteur déi néideg Moyenen ze ginn, fir eng korrekt Gestiou a fir Maturitéit ze kréien. Et geet nämlech net nëmmen duer, als Staat frou ze sinn, dass d'Aarbecht mat de Flüchtlingen, de Sans-abrien, de Kanner a Jugendleche gemaach gëtt, mee et muss een deene Strukturen och d'Méigleckeete ginn, dat korrekt an no den héchste Standarden ze maachen.

Kolleeginnen a Kolleegen, Verantwortung an der Gesellschaft iwwerhuelen, jo, dat ass leider keng Selbstverständlecheit méi. An et wär fatal, wann d'Caritas-Kris géng no séch zéien, dass eis Veräiner keng Leit méi fannen, fir an hire Komitee ze kommen. Dat dierfe mer net op d'llicht Schëller huelen. Eist Land, eis Kultur, de Sport, d'Engagement fir seng Matmënschen an d'Ëmwelt brauchen d'Engagement vum eenzelne Mënsch. De politesche Kader ze setzen, dass dat gefërdert, encouragéiert, valoriséiert gëtt, mee dat ass grad elo eis Aufgab.

Hei gëtt et eiser Meenung no eng Rei Pisten, déi souguer deelweis relativ einfach ëmsetzbar sinn, fir genau dat ze féieren. An ech wëll se op dëser Plaz mat Iech deelen:

Et brauch zum Beispill – an ech si frou, datt de Finanzminister och hei ass – en aneren Ëmgang vun de Banke mat Veräiner an ASBLen. D'Frais-bancairen an den administrativen Opwand sinn extreem schwéierfällg an héich ginn an deene leschte Joren.

Et brauch och besser Steierincitivé fir Spenden.

De finanzielle Support vum Staat bei der Assurance fir Benevoller, zesumme mat der néideger Sensibiliséierung fir d'Organisatiounen an de Benevole ass och en Thema, deem mer eis mussen unhuelen.

E Guichet unique fir d'ASBLen, egal aus wéi engem Secteur se kommen, wou se juristesche Hëllefstellungen, administrative Support, Weiderbildungen an Austausch kréien.

Firwat net eng Fräiwëllegekaart zu Lëtzebuerg, fir dass déi Mënschen, déi fräiwëlleg hir Zäit gi fir anerer, eng kleng Unerkennung zréckkréien? De bayeresche Modell weist eis, wéi een dat ka maachen: mat Avantagen an der Kultur, dem Sport, dem Transport a sou weider.

Une voix | Den Transport ass scho gratis hei.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Eng besser opgestallten Agence du Bénévolat, déi zur richteger Stëmm am Interêt vun de Benevollen an de Veräiner gëtt.

Plattformen, Begéignungsuerte, Versammlungsméiglechkeete fir Initiativen, Thinktanks, Zesummeschlëss, Organisatiounen a Federatiounen, quitte einfach der Zivillgesellschaft e Kader ze ginn, fir datt se sech ka begéien, fir datt se sech kann austauschen an fir datt se hir kritesch Stëmm, déi zu Lëtzebuerg esou dréngend gebraucht gëtt, och ka prononcieren.

Ech sinn dofir frou, dass am Rapport eng ganz Rei Pisten opgewise ginn, déi hei an déi dote Richtung ginn. Eng dovun ass déi vum Congé pour cadres bénévoles. Eis Propos ass hei, deene Benevollen, déi a Verwaltungsreit Verantwortung droen, grad bei Organisatiounen, déi Mataarbechter hunn, déi professionell geriert musse ginn, deene Mënschen e gewëssene Stonnecontingent d'Joer zur Verfügung ze stellen, fir hiert Amt och esou auszufüllen, wéi mer dat vun hinne verlaangen. Esou e Congé kann Hand an Hand goe mat enger gewëssener Obligatioun, Formatiounen ze maachen an esou de modernen Ufuerderunge vun der Gouvernance entgéintzekommen.

Och um Niveau vun der Professionaliséierung vun sozialen an associative Secteur brauch et niert der verbesserter Kontroll a Sensibiliséierung virun allem och eng Ausbildungsoffer. Wann de Staat sech nämlech därmoossen op associativ Partner verléisst, u si berechtigterweis Ufuerderunge stellt, da muss dese Secteur och gestärkt ginn.

Kolleeginnen a Kolleegen, vill vun Iech wëssen et vläicht, mee ech hunn de Choix gemaach, e Studium am Nonprofit Management and Governance ze maachen. Berufsbegleedend, mat klore Lien zur Praxis war dat Studium enorm wäertvoll, fir Managementpraxissen, Kontrollmechanismen, Finanzgestioun a Gouvernanceprinzipie verstoen ze léieren. Esou e Studiegang zu Lëtzebuerg wär enorm wäertvoll fir e Secteur am Wandel.

D'Opportunitéit, déi d'Caritas-Kris mat sech bruecht huet, ass, dass mer hoffentlech haut, mee och doruwwer eraus, eng uerdentlech Debatt féieren iwwert d'Zukunft vum Nonprofit-Secteur zu Lëtzebuerg. D'Silosdenken tëscht de Ministèren erschwéiert eng gemeinsam Perspektiv op eis Zivillgesellschaft, an dat musse mer, menger Meenung no, iwwerwannen.

Och wat d'Krisegestioun ugeet, géllt et, léieren ze zéien. Wéi eng Är sinn, Dir Häre Frieden a Bettel, jo, dat géing mech interessieren.

Mir halen zréck, dass d'Zivillgesellschaft op d'mannst déi selwecht Prioritéit verdéngt wéi d'Banken. Mir halen zréck, dass sech un den Dësch ze setzen, Acteuren zesummenzibréngen, nozelauschteren an d'Ministèren an d'Organisatiounen anzebannen, amplaz de Chef-Krisemanager ze spillen, fir dann awer net ze liwweren, dee bessere Stil gewiescht wier.

Vläicht léiert een aus deser Kris fir déi nächst – oder fir déi aktuell? Hei kënnen mer eis ausserdeem dem

Rapport ralliéieren, dee sech vun zukünftege Krisecellullë wënscht, dass hir Entscheedunge besser novollzéierbar dokumentéiert ginn, fir als Chamber an als Effentlechkeet besser ze verstoen, wéi Decisiounen vu wem a wéini getraff goufen.

Mir halen och zréck, dass d'Kooperatiounswelt e wichtege Acteur verluer huet, an den zoustännege Minister et op ganzer Linn verpasst huet, sengem Secteur ze weisen, dass hien en ënnerstëtzt, un e gleeft, en net elengléisst, wann et haart gëtt, an dass ee sech hei éischter e presenten an engagéierte Minister gewënscht hätt an deen och gebraucht hätt.

Une voix | Deen net déi ganzen Zäit um Handy spillt.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | An elo wier de Moment, wou de Minister sengem Secteur kéint weisen, dass et him net egal ass, wat der Caritas geschitt ass.

Une voix | Très bien!

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Mir hoffen, dass um Niveau vun der Kooperatioun e Fong an d'Liewe geruff gëtt, sou wéi am Rapport recommandéiert, deen dofir do ass, Projeten zu engem Enn ze bréngen, déi duerch Urgencen un hir Limitte kommen.

Kolleeginnen a Kolleegen, ech wëll zum Ofschloss e puer Mercien ausschwatzen:

Fir d'alleréischst all deene Benevollen, déi sech och weiderhin an Organisatiounen engagieren a sou d'Zivillgesellschaft um Lafen halen.

De Mataarbechter a Benevole vun der Caritas, déi eng enorm schwéier Zäit haten, gepräagt vun Onsécherheet, Widderspréichlechkeet, Onverständnis, déi zu engem groussen Deel bei HUT oder anerer Organisatiounen eng nei oder hir al Missioun weidergefouert hunn a sech weider asetze fir déi Vulnerabelst.

Och de Meedien, déi gehollef hunn, dës extreem komplex Affär opzebereeden, verständlech ze maachen a ganz sécher och fir eis an der Caritas-Kommissioun eng wichteg Source waren.

An natierlech all deenen, déi an d'Kommissioun komm waren, déi mat eis geschwat hunn, déi hir Erfarunge gedeelt hunn, hir Iwwerleungen, hir Erlebnisse. Et war net ëmmer einfach, et war widder Spréichlech, frustrant, emotional an irritéierend. Mir sinn u Limite gestouss, a villes versti mer och haut nach ëmmer net.

Merci och op deser Plaz der Rapportrice an der gesamter Kommissioun souwéi alle Mataarbechter.

Ech wëll ganz zum Schluss och nach kuerz op d'Motioun agoen, déi de Charel Weiler am Numm vun der Majoritéit deposéiert huet. Ech sinn op eng ganz Rei vun de Recommendatiounen an eisem Rapport agaangen. Leider sinn an der Motioun net all eis Recommendatiounen dran. Dat ass bedauerlech. Mir hunn eis vill Aarbecht gemaach, fir gemeinsam an unanime e Rapport ze schreiwen an ze validéieren, wou vill gutt Recommendatiounen dra sinn. Dass d'Regierungsparteien elo selektiv déi eng Recommendatiounen an eng Motioun drageschriwwen hunn an déi aner ewechgelouss hunn, ass extreem bedauerlech. An ech si frou, dass d'Taina Bofferding duerno am Numm vun, mengen ech, allen Oppositionsparteien, eng Géigemotioun wäert proposéieren, wou all d'Recommendatiounen aus dem Caritas-Rapport dra sinn.

Ech soen Iech Merci fir d'Noluschteren.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci villmools, Madamm Bernard. Ech gesinn, d'Madamm Cahen wëllt Iech nach eng Fro stellen, wann Der domat d'accord sidd.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Jo, jo.

Mme Corinne Cahen (DP) | Jo, villmools merci. Merci och, dass Der d'Fro unhuelt. Dir hutt vum Plaidoyer politique geschwat an Dir hutt gesot: „Dee konnt net gerett ginn.“ Souwäit ech mech erënnere kann, huet d'Regierung jo ni de Plaidoyer politique bezuelt, well dee war natierlech kritesch, an dat war och gutt. Am Almanach huet de Robert Urbé méi wéi eng Kéier de Fanger an d'Wonn geluecht. An ech mengen, doduerjer gi mir jo och besser, wann dat dann objektiv kann ..., wann en net vun der Regierung bezuelt gëtt, dee Plaidoyer politique. An ech mengen, dee Secteur huet sech – an dat wësst Dir och – nach ni genéiert, seng Meenung ze soen oder de Fanger an d'Wonn ze leeën.

Sidd Dir dann der Meenung, dass esou e Plaidoyer politique vun enger Regierung muss bezuelt ginn? Muss dat sech net anescht fannen, e Plaidoyer politique? Misst d'Regierung deen, zum Beispill bei HUT, bezuelen?

Villmools merci.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Ech weess net, ob Der mer gutt nogelauschtert hutt, Madamm Cahen, well ech hunn néierens a menge Propose gesot, dass d'Regierung hätt missen de Plaidoyer politique halen. Ech hunn en Opruff gemaach u sämtlech Organisatiounen am Secteur, hir kritesch Stëmm ze halen a sech ze traue, déi ze äusseren. Ech hoffen, datt dat wäert geschéien.

D'Caritas hat eng enorm wäertvoll Aarbecht gemaach. Ech weess net, ob HUT an deem Beräich wëll a wäert weider aktiv sinn. Dat iwwerloossen ech hinne. Ech hoffen, dass aner Organisatiounen dat maachen.

Een Diskussionspunkt, dee mer och, mengen ech, am Rapport ugestouss hunn, ass och d'Fro, wéi een d'Zivillgesellschaft ka stäerken, wéi een ëmmer erëm de Secteur ka beienebréngen a wéi een och do zesumme mat den Daachfederatiounen, wéi dem Cercle des ONG a wéi mat der FEDAS, ëmmer erëm déi kritesch Stëmm vum Secteur ka féieren, d'Leit beienebréngen – Assisë sinn en Thema –, alleguer déi Plaze féieren an encouragéieren, wou dat ka geschéien.

Ech mengen, dass de Staat zum Beispill bei der Organisatioun vun Assisen aus engem Secteur do sécher e finanziellen Apport ka bréngen. Och Forschungsprojete mat der Uni kënnen eppes sinn, woumat een déi kritesch Zivillgesellschaft ënnerstëtzt. Ech mengen, dass do Plaze sinn, wou de Staat ganz sécher ka punktuell en Apport bréngen.

A fir de Rescht hoffen ech, dass de Rescht vum Secteur dee Raum wäert anhuelen, deen elo verluer gaangen ass duerch de Verloscht vun der Caritas.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Voilà. Merci, Madamm Bernard. Deen nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, haut presentéieren an diskutéieren mer als Spezialkommissioun „Caritas“ eise finale Rapport. Et ass e Moment, deem ech mat geméischte Gefiller entgéintginn. An ier ech op d'Substanz aginn, wëll ech awer als Éischt alle Kolleeginnen a Kolleegen aus der Kommissioun e grouse Merci soen. Well trotz alle Schwierigkeeten, trotz den institutionelle Problemer, hu mer zesumme probéiert, eis Aufgab esou gutt wéi méiglech ze erfüllen. Mee loosst eis éierlech sinn: Lëtzebuerg huet keng institutionell

Erfahrung, a scho guer keng Traditioun, wat Spezialkommissiounen ugeet. An dat muss sech änneren!

Loosst mech mat enger Geschicht ufänken. Eng Geschicht, déi de 16. Juli 2024 ugefaangen huet, wou bekannt gouf, datt 61 Milliounen Euro bei der Caritas verschwonne wieren. An ech hat geduecht, jo, gehofft, haut kéinte mer hannert dës Geschicht e Punkt setzen. Mee wat mer méi um Dossier geschafft hunn, wat ee méi huet misse realiséieren: Dat heite ka keng Konklusioun sinn! Dat heiten ass keng Konklusioun. Et ass just en aner Kapitel an enger Geschicht, déi nach laang net eriwwer ass.

Wéi d'Spezialkommissioun agesat gouf, hat ech d'Hoffnung, jo, ech hat geduecht, mir kéinten d'Wourecht fannen, d'Verantwortlechkeete klären, Lektione fir d'Zukunft léieren. Mee wat ech duerch dës Méint erlieft hunn, huet mech awer erschüttert! Mir hu materlieft, wéi mer mat enger Kommissioun schaffe sollten, déi vun Ufank un net fir hir Aufgab ekipéiert war. Mir hunn zesumme missen zouginn, datt ee sech froe muss, ob en aneren Typ vu parlamentarescher Kommissioun net vläicht méi sénnvoll gewiescht wär. Mir hunn u sech probéiert, eng Operatioun mat engem Bottermesser duerchzeféieren.

Während eiser Aarbecht hu mer nämlech festgestallt: D'Chamber huet guer net déi richteg Mëttelen. Verschidden Entitéiten, déi mer invitéiert hunn, hu souguer ganz oppen eis Kompetenz, jo, de Bien-fondé vun eiser Demarche a Fro gestallt. An et gouf evident, datt d'Reglement vun der Chamber fir Spezialkommissiounen haaptsächlech fir legislativ Dossiere konzipéiert ass, an net fir komplex Ennersichunge wéi déi heiten. Mir hu materlieft, wéi Leit eis Froen ignoréiert hunn, wéi se gemauert hunn, wéi se eis vläicht souguer – oder vläicht och net – ugelunn hunn!

Loosst mech Iech e konkret Beispill ginn, wat besonnesch frustrant war: Als Deputéiert hu mer Zougang zu verschiddenen Dokumenter kritt. Déi hu mer awer just dierfen am stillen Kämmerlein consultéieren. An ech soe bewosst „consultéieren“, well mathuele geet do och net. An dat weist schon, wéi den Émgang mat dësen Dokumenter e schlechte Witz war. Well mir haten Accès, jo, Accès op d'Cessions de créances vun de Banken. An da gi mer an d'Kommissioun, wou ech dann och perséinlech Froen zu dëse Cessiounen stellen. An d'Banke refuséieren all Äntwert, mam Verweis op d'Berufssgeheimnis an dorop, datt déi Cessiounen jo net kënne bekannt sinn. Et ass jo awer elo esou, datt jiddweree ronderëm deen Dësch Kenntnis konnt hu vu genau deenen Dokumenter!

Dat heescht, et war e bëssen en Dialogue de sourds, wann een do nolauschert, eng Fro stellt a seet: „Mir hunn hei en Dokument, dat mer kennen, dat op deen an deen Datum do datéiert ass, wou dat an dat drasteet. Kënnst Der eis wannechgelift soen, ob esou en Dokument üblech ass oder ob et nëmmen dat eenzegt Dokument ass, dat Der an där heiter Enquête gemaach hutt?“ An da kritt een als Äntwert: „Mir kënnen a wëllen Iech dorobber net äntwerten, well dat ënnert d'Berufssgeheimnis respektiv ënner eist Vertrauensverhältnis mat eisem Client fält.“

Jiddwereen huet d'Dokument kennt, jiddwereen hat d'Dokument, mee et huet een net dierfen ënnereen driwwer schwätzen. Méi absurd geet et u sech net! Well d'Sëtzunge vun der Caritas-Spezialkommissioun waren net öffentlech. Et war en Dokument, dat jiddwerengem an där Kommissioun zougänglech war. All Acteur hätt also d'Dokument kënne kucken. Firwat also net meng Fro beäntweren?

Firwat hu mer och déi Dokumenter net dierfen an der Kommissioun derbäihunn, fir eis Froen ze

ënnermaueren? Jiddwereen an där Kommissioun war habilitéiert, déi Dokumenter ze consultéieren. Mengeweegen hätt ee se jo no der Kommissioun erëm kënnen an de Géftschaft spären, fir datt jo keen op d'Iddi géif kommen, déi iergendwou eng Kéier soss ze zitéieren. Mee mir hunn u sech aleng schon do op engem ganz absurden Niveau misse schaffen. An hei géllt et, nei Méiglechkeete vun der parlamentarescher Kontroll ze schafen.

An dann eppes Weideres, wat eis Onmuecht bewisen huet: Mir hu missen an der Press liesen oder lauschteren, wat an eisem eegenen Dossier lass wär. Stellt Iech einfach eng Kéier vir, wéi ee sech als Deputéierte fillt: Et sëtzt een an enger Spezialkommissioun an et muss een de Podcast vum 100,7 lauschteren, fir ze wëssen, wou den Dossier grad drun ass! Ëmmerhin: Respekt un den 100,7! D'Längt war perfekt, fir dobäi lafen ze goen.

An ëmmer nees hu mer festgestallt, datt d'Press besser informéiert war wéi mir Deputéiert. Net datt ech eppes dogéint hunn, datt d'Press hir Aarbecht mécht. Nee, si huet se ganz gutt gemaach, an dofir kann ee se u sech just luewen. Mee et kann dach net sinn, datt een als Member vun enger Spezialkommissioun muss an der Press kucken, fir u wichteg Informatiounen ze kommen, déi d'Chamber refuséiert kritt! Et kann dach net sinn, datt mer wëssen, datt et Dokumenter gëtt, an – zum Deel – wëssen, wat an dësen Dokumenter steet, mee wann d'Chamber, fir hir Aarbecht ze maachen, dës Dokumenter freet, gesot kritt: „Déi kënnen mer Iech net ginn!“ Et ass also esou, datt mer déi ganzen Zäit als Spezialkommissioun mat mindestens enger Hand hannert dem Réck hu misse fechten.

An dann ass do nach déi aner Realitéit, déi mech als Parlamentarier beonrouegt: Mir hu materlieft, wéi verschidde Leit verschidde Versiounen vun deene selwechten Evenementer erzielt hunn. D'Rapportrice ëmschreift dat am Rapport salomonesch. Si schreift, datt mer „Widderspréich a verschiddenen Deklaratiounen“ festgestallt hätten. Op gutt Lëtzebuergesch: „D'Persoun A seet eng Saach, d'Persoun B eng aner an d'Persoun C nach eppes ganz aneres.“

Et konnt een elo net bestëmmen, ob dës WidderSpréichlechkeeten einfach ënnerschiddlech Interpretatiounen waren oder ob d'Leit bewosst probéiert hunn, eis an d'Ier ze féieren. A wann ech als Deputéierten net sécher ka sinn, ob d'Leit, déi viru parlamentareschen Organer sinn, d'Wourecht soen, da freet ee sech: Wéi kënnen eis Biergerinnen a Bierger dann nach Vertrauen an esou eng Spezialkommissioun hunn?

An eppes muss no där méintelaanger Aarbecht awer kloer gesot ginn: Et war eng politesch Decisioun, d'Caritas net ze retten. Mir hu gesinn, wéi 61 Milliounen detournéiert goufen, wéi eng Organisatioun, déi zanter Joerzëngte wichteg Servicer fir Mënschen an der Nout geleescht huet, einfach opgi gouf. Kee vun de kontaktéierten Acteuren – net de Staat, net de Bistum, net déi aner sozial Acteuren – huet déi néideg finanziell Ennerstëtzung ginn.

D'Caritas, d'Affer vun engem Bedruch, gouf hei Affer vu politeschen Entscheedungen. Vläch, well se an hirer Kritik dacks onbequem war? Dobäi war se awer ëmmer gutt genug, wann de Staat seng Verantwortung am soziale Beräich mol eng Kéier bëlleg outsourcë wollt. D'Caritas wär ze rette gewiescht. Net all Entitéit – dat hu mer haut schon héieren – war vun der Fraude betraff. Net all Entitéit hätt misse sekundäert Affer ginn. Mee et war méi bequeem, déi ganz Organisatioun zouzemaachen an eng nei ze grënnen. Wéi an enger schlechter Netflix-Serie: Einfach e Reboot maachen an hoffen, datt kee méi freet.

Also stellt sech d'Fro: Wat hu mer erreecht? De Constat: Bal näischt! No méintelaanger Aarbecht muss ee

soen: Mir si wierklech net vill méi schlau wéi virdrun. Während 61 Milliounen verschwonne sinn, bal 400 Leit ëm hir Aarbechtsplazen hu misse fäerten a se bal verluer hätten, während 15.000 Beneficiairen ëm hir Servicer hu misse fäerten, bloufen d'Haapftroen, déi mir als Deputéiert eis gestallt hunn, onbeäntwert.

Et geet hei net drëm – wéi een aneren Deputéierten heibannen dat virdu probéiert huet –, den Haaptschëllegen ze fannen. Dat ass d'Aufgab vun der Justiz. Mee et geet drëm ze kucken: Wéi gouf mat Steiergelder émgang? Wat genau ass schifganga? A wéi konnt et dozou kommen? An op dës Froen, déi mir als Deputéiert gestallt hunn, hu mer keng zefriddestellend Äntwerte kritt.

Dowéinst verwonnert et mech och net, datt ech haut vill Leit begéinen, déi kee Vertraue méi a verschiddenen Organisatiounen hunn. Als Deputéiert kréie mer alleguerten an eise Gespréicher genau dës Reaktioun ze spieren. An aner Acteuren am Secteur hu scho festgestallt: D'Done ginn däitlech zeréck.

Als Member vun dëser Kommissioun kann een de Leit dat iergendwéi net verdenken. D'Resultat vun eiser Spezialkommissioun wäert net dobäi hëllefen, datt nees méi Leit Vertrauen an de Secteur wäerten hunn. Ze vill gouf gemauert, ze vill gouf gelunn, ze vill gouf probéiert ze verstopen.

D'Kommissioun recommandéiert eng ganz Hickecht u Saachen, iwwert déi mer spéider nach eng Kéier wäerte schwätzen, mee dorënner och eng Evaluatioun vun de Moyene vu Kommunikatioun an Dispositiffe bei Krisen. Si fuerdert eng besser Dokumentatioun vun de Regierungsentscheedungen.

Mee als Piraten gi mer nach e Schrëtt méi wäit. Mir fuerderen eng komplett nei Form vu parlamentarescher Spezialkommissioun mat all den néidegen Instrumenter! D'Demande un d'Cellule scientifique kann do nëmmen en éischte Schrëtt sinn. Lëtzebuerg muss seng institutionell Defiziter an dësem Beräich endlech ugoen. Mir brauche Spezialkommissiounen, déi hiren Numm verdéngen, net esou eng Parodie, wéi mer et hei, trotz vill perséinlech Asaz vu ganz ville Leit am Kommissiounsservice, an de Fraktiounen a bei den Deputéierten, hu missen erliewen. Dëst ass net d'Enn vun der Geschicht.

Kolleeginnen a Kolleegen, mir diskutéieren elo zënter dräi Stonnen de Rapport vun der Spezialkommissioun. Mee et ass wéi am leschten Harry-Potter-Film: „This is not how the story ends.“ Et ass just en Zwëscheschrëtt an enger laanger Rees hin zu enger funktionéierender Demokratie. Eng Demokratie, déi sech net verstopp, wann et schwéier gëtt. Eng Demokratie, déi d'Instrumenter huet, d'Wourecht ze fannen.

Och wann d'Kommissioun d'Erwaardungen, déi an eis gestach goufen, net erfëlle konnt, dierfe mer eis net geschloe ginn. A mir wäerte weider derfir kämpfen, datt mer déi néideg Outils kréien, déi mer brauchen, datt mer endlech déi institutionell Reforme maachen, déi néideg sinn, datt aus dësem Echec eppes Konstruktives entsteet. D'Caritas-Geschicht ass nach net eriwwer.

D'Kommissioun konnt d'Caritas net retten. D'Kommissioun hätt d'Caritas och net rette kënnen, mee d'Regierung hätt d'Caritas kënne retten. Dat ass e klere Constat aus dëser Kommissioun. An et war e politesche Choix, dat net ze maachen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Marc Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Merci, Här President. An och e Merci der Rapportrice Taina Bofferding fir dee ganz gudden Rapport. An och e Merci un de President vun der Spezialkommissioun – den drëtten President vun der Spezialkommissioun –, de Charel Weiler, deen déi Kommissioun mat ganz vill Intelligenz a Fangerspëtzegefill gefouert huet an ënnert deem senger Féierung mer jo och e Rapport konnten unanime uhuelen. Duerfir ass déi onsäglech Geschicht, déi mer elo mat der Motioun herno nach wäerten diskutéieren, leider, leider schued.

Ech wëll awer ufänken, andeems ech meng déif empfonnte Veruechtung ausdrécken, meng déif Veruechtung géigeniwwer deene Kriminellen, déi dës schändlech Fraude bei der Caritas orchestriert an duerchgezunn hunn. Sech perséinlech ze beräicheren op Käschte vun enger gemengnëtzege Organisatioun, déi sech fir déi Schwächst asetzt, dat ass wierklech allerënneschten Tirang! An et kann een nëmmen hoffen, datt d'Justiz déi Leit pëtzen an zur Rechenschaft zéie wäert.

Wou d'Enquête am Moment drun ass, wësse mer net, mee mir als Deputéiert hunn eis och do net anzemeschen. Dat ass och duerfir net Géigegestand vun dëser Debat.

Fir eis als Lénk stoung an all deene Momenter, virun allem an deene leschte Méint, d'Opschaffe vum politesche Krisenmanagement am Mëttelpunkt, an do virun allem déi zentral Fro: War d'Caritas och no deem massiven Detournement nach ze retten? Haut, bal e Joer méi spéit, ass d'Äntwert fir eis kloer: Jo, d'Caritas war ze retten! An datt se net gerett gouf, ass d'Resultat vum politeschen Entschieden.

Här President, ech ka jo verstoen, datt Regierung a Majoritéit beméit sinn, de Krisenmanagement als Erfolleg duerzestellen. Mee ech muss awer soen: Wann d'Lat, wourun een deen Erfolleg vum Krisenmanagement vun der Regierung moost, doranner besteet, wéi de mandatéierte Spriecher vun der CSV gesot huet, datt kee verhungert ass, da muss ee soen: Jo, dann ass et e Krisenmanagement, dee funktionéiert huet. Zu Lëtzebuerg ass kee verhungert mat dëser Regierung. Mee dat ass awer deen allerniddregsten Usproch, deen ee wierklech un eng Regierung stelle kann! An ob ausserhalb vu Lëtzebuerg och kee verhungert ass, dofir wëll ech zumindest meng Hand net an d'Feier leeën.

Duerfir mengen ech, datt, objektiv betruecht, de Krisenmanagement souguer en Echech ass, souguer gemooss un deene limitéierten Ziler, déi sech d'Regierung selwer gesat huet. Déi national Aktivitéit sinn net integral erhale bliwwen, notamment:

De Plaidoyer ass a groussen Deeler ewechgebrach.

D'Aarbechtsplaz sinn net integral gerett ginn. Eng ronn 30 Mënschen hunn hir Aarbechtsplaz verluer, och wann d'Regierung duerno duerch eng Form vu Matching iergendwéi gekuckt huet, d'Leit a Ministèreënnerzebréngen.

E groussen Deel vun den internationale Projeten huet misse gestoppt ginn, mat Konsequenzen an den Entwécklungslänner, déi bis haut net ze iwwerblécke sinn.

A virun allem ass d'Caritas, e Piliere vum Lëtzebuergesche Sozialsystem, deen iwwer Joerzénge eng exzellente Aarbecht gemaach huet an deem eis Gesellschaft vill ze verdanken huet, komplett demanteléiert ginn.

Ech hunn d'lescht Joer am Oktober schonn de Krisenmanagement vum Premier an dëser Affär kritiséiert. An ech muss soen, datt ech haut, mam Recul an no all deem, wat mer an der Tëschenzäit gewuer gi sinn, de Krisenmanagement nach vill méi kritesch gesinn. Ech

mengen, et war e Feeler vum Luc Frieden, d'Caritas vun Ufank un als matschëlleg dohinnerzestellen, mat deelweis ganz haarde Wieder. D'Signal, dat vum Premier senger Stellungnamen ausgoung, war, datt hir, der Caritas, net méi ze traue wier. Dat huet der Kreditléit vum der Caritas nach eng Kéier zousätzlech e schwéiere Coup ginn an eng eventuell Rettung doduerjer erschwéiert, donieft datt ganz vill Leit, an och ONGen aus der Zivillgesellschaft, zudéifst veron-séichert gi sinn.

A fir mech war et och e Feeler vum Luc Frieden, e kloren Trennstrech tëscht der Caritas an dem Staat ze zéien. Jo, d'Caritas ass eng vum Staat onafhängeg Organisatioun, mee se ass awer och – oder se war – ganz enk mam Staat verbonden an huet vill staatleche Aufgaben iwwerholl. De Staat war a ganz ville Beräicher vun deem Skandal impaktéiert. Esou ze maachen, wéi wann dat de Staat guer näischt géing ugoen, war weeder richtig nach hëllefträich. An et huet am Endeffekt eng koordinéiert Krisereaktioun vum Staat gehemmt a blockéiert.

Dat gouf dann nach eng Kéier zousätzlech verschäerft duerch de Saz: „D'Caritas kritt keen Euro vum Staat“, obwuel et iwwerhaupt keng Noutwendegkeet gouf, sech do esou fréi an esou kategoresch festzeleeën. Et huet dozou gefouert, datt de Premier sech direkt am Ufank selwer ganz vill Optiounen aus der Hand geholl huet. En huet sech, an domadder d'Regierung, domadder ganz fréi an d'Roll vum einfache Spectateur agespaart – oder éischer ausgespaart.

Ech mengen och, datt et e Feeler war, als Zilsetzung vun der Regierung just d'Erhale vun den nationalen Aktivitéiten ze envisagéieren, an net vun den internationalen. Domadder gouf den zoustännege Ministère aus der Verantwortung gezunn an d'Kooperationsprojeten an den Entwécklungslänner ware vun Ufank un dem Ënnergang versprach.

Eigentlech hätt de Kooperationsminister direkt am Juli nom Entdecke vun der Fraude missen erkennen, datt dat dote riskéiert, potenziell katastrophen Konsequenze fir Dausende Leit an den Entwécklungslänner ze hunn, an deemspriechend och aktiv ginn. Mee duerch dee vum Premier proklaméierten Dogma „D'Caritas ass net de Staat an d'Caritas kritt keen Euro vum Staat“ ass am Ausseministere einfach nogekuckt ginn. Tatsächlech ass de Kooperationsminister eréischt am September aktiv ginn, nodeems d'Kand scho laang am Pëtz loung.

Ech mengen, datt et och e Feeler vum Premier war, sech am Konflikt tëscht der Caritas an den involvéierte Banke kloer op d'Säit vun de Banken ze stellen, wéi och den Här Fayot virun, mengen ech, ganz gutt bewisen huet. D'Regierung huet an deem Konflikt keng neutral Haltung ageholl, mee war virun allem beméit, näischt un de Ruff vun de Banke kommen ze loosser. Dat erkläert och zum Deel déi zimmlech haart Linn géigeniwwer der Caritas.

An et war och e grouse Feeler vum Staatsminister, datt en zu kengem Zäitpunkt probéiert huet, déi verschidden Acteure ronderëm en Dësch ze bréngen, wéi och verschidden aner Spriecher viru mir dat scho gesot hunn. D'Informatioun si beim Staatsminister, deen dat zur Chefsaach erkläert huet, zesummegeleef, mee se si vun do aus ganz selektiv mat anere gedeelt ginn. Während den Aarbechten an der Kommissioun goufe mer ëmmer nees mat Aussoe konfrontéiert, et war een net informéiert gewiescht, et war een net gefrot ginn oder et hätt een net gewosst, wéi a wou ee sech hätt kënnen abréngen. Souguer aus deenen direkt concernéierte Ministère krute mer an der Kommissioun dee Feedback.

D'Expertise an d'Ressourcë sinn eeben net gebündelt ginn, fir déi beschtméiglech Decisiounen ze huelen.

Et ass laanschteneegeschwat a -gehandelt ginn, soudatt schlussendlech kee sech implizéiert an och kee sech responsabel gefillt huet. Amplaz oppen an transparent ass de ganze Krisenmanagement gekennzeechent vu Gemauschels, vun informellen Telefongesprécher an informellen Entrevuen. Et hat ëmmer erëm de Geroch vum CSV-Staat vu virun 30 Joer.

(Brouhaha)

An dat huet och iwwerregens derzou gefouert, datt de ganzen Entscheidungsprozess im Nachhinein fir d'Spezialkommissioun just ganz schwéier ze reconstituéiere war. Et muss ee sech jo emol virstellen, datt hei 16 Deputéierten iwwer 10 Méint Puzzlestécker hu mussen sammelen a probéieren, déi mühsam zesummenzesetzen, fir den Oflaf hallefweegs novollzéien ze kënnen. Aleng dat weist, wéi intransparent hei am Summer 2024 geschafft gouf.

Här President, dee gréisste Feeler vum Staatsminister ass menger Meenung no awer, datt e sech net op de Léisungsusaz agelooss huet, deen de Verwaltungsrot vun der Caritas zesumme mam Christian Billon schonn Ufank August op den Dësch geluecht huet, nämlech d'Schafe vun zwou neien ASBLen innerhalb vun der Caritas-Struktur, déi d'Konventionen an d'Aktivitéiten iwwerholl hätten.

Dat wär e gangbare Wee gewiescht, mat deem een d'Caritas hätt kënnen retten. Si, d'Caritas, hätt fatzeg Plomme gelooss an där Affär, mee se hätt awer kënnen an enger ganz änlecher Form iwwerliewen, an enger ganz änlecher Form, wéi mer se kann hunn, zemoos wann een déi Piste kollaborativ mat allen implizéierten an interesséierten Acteuren zesummen ugaange wier, y compris mam Bistum. Vläch hätt den Äerzbëschof sech dann och nees op déi chrëschtliche Tugend vun der Nächsteléift beséint, amplaz déi ganzen Zäit de Kapp anezéien a souguer manifestement géint dat acht Gebot ze verstoussen.

En institutionellen Neistart mat neie Verwaltungsréit, neie Leit, déi dofir déi néideg Kompetenzen hunn. Déi international Projeten hätte kënnen bäibehale ginn – vläch mat Aboussen –, geneesou wéi de Plaidoyer. Virun allem wieren awer d'Aarbechtsphilosophie, d'Valleuren an d'Identitéit vun der Caritas erhale bliwwen.

A fir dës Léisung hätt de Staat missen e Startkapital zur Verfügung stellen an Héicht vun e puer Milliounen Euro. Dat hätt misse virgestreckt ginn. Dat wier dee Léisungsusaz gewiescht, dee gangbar gewiescht wier, deen d'Regierung awer duerch dem Premier seng Aussoe vun Ufank un ausgeschloss huet. Dat wollt de Premier awer net, well e sech jo séier festgeluecht huet, datt d'Caritas keen Euro géif kréien – dee selwechte Staatsminister, deen 2008 als Finanzminister 2,9 Milliarden Euro Staatsgeld an de Grapp geholl huet, fir zwou Banke ze retten! Mee eng systeemesch Sozialorganisatioun ass eebe keng systeemesch Bank. Esou steet dat am neoliberalen Léierbuch.

Ma ech ginn nach eng Kéier e Schrëtt méi wäit. Menger Meenung no war dat och net just eng falsch Decisioun, déi zum endgültigen Aus vun der Caritas gefouert huet. Si war virun allem och extreem riskant an duerfir extreem irresponsabel.

Well et muss ee sech schonn eng Kéier virun Aen halen, wat dee Moment am Spill stoung: E Piliere vum Lëtzebuergesche Sozialsystem stoung e puer Woche virun der Implosioun. D'Zäit ass ëmmer méi knapp ginn. Ab Oktober hätten d'Paie vun de Mataarbechter net méi kënnen bezuelt ginn a ronn 350 Leit hätten op der Strooss gestanen. Flüchtlingsemer, Opdachloesstrukturen, Crèchen a ganz vill aner parastaatleche Servicer hätten zougemaach oder wäeren op d'mannst staark impaktéiert gewiescht, mat Konsequenze fir Dausende vu Beneficiairen.

An d'Responsabilitéit, fir déi Kernschmelze an eisem Sozialsystem, dee Super-GAU, ze verhënneren, gouf vum Luc Frieden eenzeg an eleng op d'Schëllere vun engem pensionéierte Réviseur d'entreprises gelueden. „Kuckt, datt Der eens gitt. Dir hutt de Problem, Dir musst de Problem léisen!“

Wësst Der, ech soen Iech éierlech, datt ech nach ëmmer e bësse Schwierigkeeten hunn, ze gleewen, datt de Premier näischt mat der Grënnung vun HUT soll ze dinn hunn, zemools wann ee sech de Profill vun deene Leit ukuckt, déi schlussendlech derzou bäigedroen hunn, déi sougenannte „Philanthropen“.

Mee wann et tatsächlech esou war – an de Premier huet dat jo klipp a kloer gesot –, da fannen ech dat ëmsou méi farlësseg an irresponsabel. Well wat wier da gewiescht, wann de Christian Billon kee Geldgeber fonnt hätt? Wann hie Mëtt September d'Bengele bei d'Tromm gehäit hätt? Wat wier da geschitt? Ech hunn an der Kommissioun gefrot: „Hat d'Regierung e Plang B?“ D'Äntwert war: „Nee, et ass kee Plang B ginn.“ Alles ass op eng Kaart gesot ginn – déi vun engem pensionéierte Réviseur d'entreprises.

A wann hei tatsächlech kee Copinage am Spill war, dann drängt sech eng aner batter Erkenntnis op, nämlech datt zu deem Zäitpunkt, d'Fank September, dem Premier dee ganze Krisemanagement scho laang aus der Hand geruscht war.

Tatsächlech ass nämlech den 12. September 2024 d'Land vum Communiqué vun HUT iwwerrascht ginn. Déi breet Effentlechkeet ass dovunner iwwerrascht ginn, genee wéi déi allermeeschte Meedievertrieeder. D'Mataarbechter vun der Caritas sinn dovunner iwwerrascht ginn, déi aner sozial Acteuren hei zu Lëtzebuerg an d'Beneficiairen um Terrain souwisou. Jo, de Bistum ass anscheinend vun der Annonce iwwerrascht ginn. D'Volleksvertrieeder – mir an der Chamber – sinn dovunner iwwerrascht ginn. An d'Fonctionnairen an de concernéierte Ministèren, souguer Regierungsmembere sinn apparement dovunner iwwerrascht ginn.

An de Premier huet, wéi gesot, duerno erkläert, hien hätt mat där Decisioun näischt ze di gehat. Mat där wichtegster Decisioun am ganze Krisemanagement hat de Premier näischt ze dinn – really?! Mat där Decisioun, déi der Caritas den Teppech ënnert de Féiss ewechgezunn huet, déi de Stopp vun de Kooperatiounsprojeten an dem Plaidoyer bedeit huet, den Transfert vun 300 Salariéen an de Licenciement vun Dosenden anere Salariéen, mat där Decisioun huet de Premier näischt ze dinn? Si gouf geholl vun e puer Privatleit aus der High Society hanner zouenen Dieren?

An et ass och do, wou mäi gréisste Regret bei der Spezialkommissioun läit: datt mer et net fäerdegbruecht hunn opzeklären, wat déi Leit hannert deenen zwou Fondatioun fir Motiver haten, HUT ze grënnen, a firwat se dorobber insistéiert hunn, datt et eng vun der Caritas komplett onofhängeg Organisatioun muss sinn. Déi Leit aus der High Society, déi souwuel gutt Relatiounen mam Här Frieden an der CSV hu wéi och zum Bistum, dee jo awer keng Sue wollt ginn, an déi, laanscht all demokratesch Instanzen, der Caritas finalement den Doudesstouss versat hunn.

Här President, Feeler summéiere sech ganz oft. An deem heite Fall hu se sech vu Woch zu Woch opgetiermt. De Mangel u Wäitsicht an de Laisser-faire vum Premier hunn dozou geféiert, datt d'Regierung op eemol Mëtt September mat Fait-accompli konfrontéiert war, op déi se net virbereet war. An den zoustännege Ministèren ass een anscheinend aus alle Wolleke gefall, ugefaange beim Kooperatiounsministère, wou ee sech op eemol dem Desaster bewosst

gouf a wou de Kooperatiounsminister an de Meedie béis un d'Strüewele komm ass, mee awer och de Familljeministère an de Logementsministère.

Et huet ee missen innerhalb vun zwou Wochen enger neier a komplett onbekannter Associatioun en Agreement ginn an eng milliouneschwéier Konventioun iwwerschreien an d'fir déi bestoend Gesetzeslag – loosst mech et emol ganz galant ausdrécken – kreativ interpretéieren.

Enn September huet d'Regierung dunn nach missen e Prêt un d'Caritas maachen – och dat hat se net gesi kommen –, fir datt déi hir Fournisseure konnt bezuelen, dorënner eng horrend Facture vu PricewaterhouseCoopers, wat jo net ouni Ironie ass, nodeems virdrun all Euro un d'Caritas een ze vill war.

Virun allem awer huet d'Regierung dunn och nach missen ohnmächtig nokucken, wéi déi nei Associatioun emol direkt no hirer Grënnung geltend Gesetz, d'Aarbechtsrecht, gebrach huet. Ech weess, et ass letztendlech um Geriicht, ze entscheeden, ob et en Transfert d'entreprise war oder net. Mee wa sämtlech Experte vum Lëtzebuerg Aarbechtsrecht – an dozou zielen ech och de Fraktiounspriecher vun der CSV – sech esou eens sinn, dann hätten eigentlech an der Regierung missen alleguer d'Alarmglacke lauden. Vlächht hu se d'ailleurs gelaut, mee d'Regierung huet missen d'Oueren zoumaachen an dat einfach toléréiere wéinst där Zwéckmillchen, an déi de Premier si eramanövréiert hat.

Här President, e gudder Regierungschef huet e Gespier fir Land a Leit, fir seng Geschicht, fir déi Fundamente, op deenen d'Gesellschaft opgebaut ass, wéi déi ënnerschiddlech Liewensrealitéiten a Sensibilitéiten am Land. E gudder Regierungschef lauschert no a léisst sech beroden, versammelt d'Mënsche ronderëm sech a probéiert, ofzeweien téschent deenen ënnerschiddleche gesellschaftlechen Ziler. Dat ass dat, wat e Regierungschef vun engem CEO ënnerscheet.

An ech ka just hoffen, datt eng vun deene grouse Léieren, déi mer aus deem Caritas-Skandal zéien, ass, datt mer e komplett anere Krisemanagement brauchen, sollt jeemools eng Kéier dëst Land erëm mat esou enger Attack konfrontéiert sinn.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Domat wär d'Lëscher vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss. Ech hätt nach eng Wuertmeldung vun der Madamm Bofferding. Madamm Bofferding.

Mme Taina Bofferding (LSAP), rapportrice | Jo, Kolleeginnen, Kolleegen, ech wäert elo eng Motioun an eng Resolutioun deposéieren. Ech hat nach virdrun déi gutt konstruktiv Zesummenaarbecht an der Kommissioun gelueft. Leider gouf dës elo gebrach mat der Motioun, déi d'Majoritéit deposéiert huet. Dee Move, deen Der do gemaach hutt, dee geet nämlech net!

Fir ze erklären, wéi et dozou komm ass: Gëschter am spéiden Nomëtteg koum eng E-Mail mat engem Text fir eng Motioun. An ech sot nach dem President, dass ech elo net esou e Fan dovunner sinn, alleguerten déi Opzielungen ze maachen. Et geet drëms, dass d'Recommandatiounen, déi mer am Rapport hunn, sollen ëmgesat ginn an dass och net alles an de Kompetenzberäich vun der Regierung fält. Och si Punkten derbäi, déi d'Chamber betreffen. A mech huet eeben och interesséiert, wat déi aner Fraktiounen dozou soen.

Dunn hunn déi gréng nach deen Owend reagéiert a gesot: „Effektiv, bei de Recommendatiounen feelt eng Partie. An der Motioun stinn net alleguerten

d'Recommandatiounen dran, op déi mer eis jo parteiwwergräifend géeneegt hunn.“ De Moien hunn och déi Lénk nach eng Kéier geäntwert a gesot: „Effektiv, et feele Recommendatiounen dran.“

Wat ass geschitt? Ben, mir hunn et virdrun erlieft: D'Majoritéit deposéiert dann hei eng Motioun mat hirem ursprüngelechen Text. An dat geet einfach net! Zemools net wa mer e Rapport hunn, nach eng Kéier, deen unanime war, wou mer eis alleguerten eens sinn iwwer alleguerten déi Recommendatiounen, parteiwwergräifend. Mir sinn eis iwwer all déi Punkten eens. An da kommt Dir dohinner an da pickt Dir der just e puer eraus. Dat ass net kollegial! Da brauche mer dee ganzen Exercice net ze maachen. A virun allem stellt Dir d'Unanimitéit vum Rapport a Fro, wann Dir deen Cherry-picking do macht.

An dat Beschit bei der ganzer Saach ass: Wann een dann nach kuckt, wéi eng Recommendatiounen Der oplëscht, ben, dräimol dierft Der roden, wéi eng zum Beispill net dran ass, déi der Majoritéit net schmaacht – et erënnert e bëssen un d'Diskussioun vun de Moien –: zum Beispill d'Personalvertrieeder als Observateur am Verwaltungsrout, déi Recommendatioun ass natierlech net zrëckbehale ginn, wéi ganz vill aner och net.

An nach eng Kéier: Déi Recommendatiounen hu mer parteiwwergräifend ausgeschafft! Mir sinn eis op deene Punkten alleguerten eens ginn, sämtlech Couleuren, déi an der Chamber vertruete sinn. Mir hunn dee Rapport do zesummen ugehall. An da kënn Dir net dohinnergoen an herno soen: „O, déi do Recommendatioun huele mer, déi do huele mer net, déi do huele mer.“ Wat soll dat?! Entweder si mer eis eens ...

An dofir deposéieren ech hei am Numm da vun der gesamter Oppositioun d'Resolutioun an och d'Motioun fir déi Recommendatiounen, déi drastinn. Entweder si mer eis eens, dass mer se alleguerten ëmsetzen, oder dee Rapport ass am Endeffekt de Pabeier net wäert, wou en drop steet! Dat ass net seriö, wat Der elo hei macht! An et ass wierklech ganz traureg, dass mer erëm op dat typescht Spillche kommen, Majoritéit géint Oppositioun. Dat ass net den Esprit vun där Kommissioun gewiescht. A ganz éierlech gesot, dat heiten ass en absolutten No-Go an dat loosse mer eis net gefalen!

Motion 2

La Chambre des Députés,

– *considérant que le débat du 10 juillet 2025 marque la fin des travaux parlementaires de la Commission spéciale « Caritas », instituée en octobre 2024 dans le contexte de ladite « affaire Caritas », avec pour objectif de tirer des conclusions claires permettant de mieux guider les décisions politiques dans le cadre d'urgences futures similaires ;*

– *constatant que la Commission spéciale « Caritas » a procédé à des travaux approfondis, comprenant notamment de nombreuses auditions, des analyses documentées ainsi qu'un dialogue soutenu entre les membres de la Commission, et que ces travaux se sont déroulés dans un esprit de collaboration interpartisane ;*

– *rappelant que les conclusions de ces travaux ont mené à l'élaboration d'un rapport final contenant une série de recommandations concrètes visant à prévenir de futurs dysfonctionnements, à renforcer la gouvernance et la transparence des relations entre l'État et les structures bénéficiaires de fonds publics, ainsi qu'à protéger au mieux les bénéficiaires des services sociaux ;*

– *soulignant que ledit rapport a été adopté à l'unanimité par l'ensemble des groupes politiques et sensibilités représentées à la Chambre, témoignant de la volonté*

commune de tirer les leçons de cette affaire au-delà des clivages partisans ;

– rappelant l'importance de traduire les conclusions issues d'une commission spéciale en actions concrètes afin de renforcer la confiance des citoyennes et citoyens dans l'institution parlementaire,

invite le Gouvernement

– à mettre en œuvre dans les meilleurs délais les recommandations contenues dans le précité rapport, notamment :

- d'évaluer les pratiques de paiement au profit des acteurs du secteur social, afin de réduire autant que faire se peut d'éventuels retards de paiement,
- d'examiner des stratégies pour renforcer la transparence des flux financiers publics ainsi que la coordination entre les différents ministères, notamment en consolidant les compétences et le rôle de la commission d'harmonisation, pour disposer d'une vision globale du secteur conventionné,
- d'évaluer les moyens de communication et les dispositifs déployés dans le contexte de gestion de crise, afin d'améliorer la réponse gouvernementale à une nouvelle situation de crise,
- d'examiner les moyens visant à renforcer les efforts de documentation des décisions gouvernementales en cas de crise,
- d'élaborer une stratégie pour gérer les situations d'urgence impliquant des retraits rapides de financements ou d'activités à l'étranger en concertation avec le Cercle de coopération des organisations non gouvernementales de développement du Luxembourg ASBL (« Cercle des ONG »),
- d'analyser le cadre législatif et réglementaire applicable face à un secteur social qui a fortement évolué, tout comme de la loi du 7 août 2023 sur les associations sans but lucratif et les fondations dans un délai de cinq ans,
- d'évaluer l'opportunité de créer un point de contact pour les ASBL en étroite collaboration avec l'Agence du Bénévolat, dont le rôle et les compétences doivent être renforcées,
- de développer l'offre de formation destinée au personnel et aux administrateurs en étroite collaboration avec les acteurs du secteur social,
- de rendre compte des résultats des travaux entamés par le Gouvernement avec la Fédération des acteurs du secteur social au Luxembourg ASBL (« FEDAS »),
- de renforcer les ressources humaines pour conduire efficacement les enquêtes en matière de criminalité financière,
- d'améliorer le cadre légal applicable aux mesures de confiscation en concertation avec les autorités judiciaires,
- d'étudier les moyens pour faciliter les échanges d'information entre les autorités judiciaires, la Commission de surveillance du secteur financier (« CSSF ») et le Commissariat aux assurances,
- d'assurer une meilleure information juridique, en particulier en matière de droit du travail, à destination des acteurs du secteur social – notamment sur l'opportunité de mettre en place un plan de maintien dans l'emploi ou un plan social, ainsi que sur les implications d'un transfert d'entreprise,
- de renforcer l'information et la communication sur les conditions dans lesquelles une reprise d'activités doit être considérée comme un transfert d'entreprise au sens du droit du travail, une fois les litiges en cours définitivement tranchés, et d'envisager, le cas échéant, des modifications législatives appropriées,
- d'analyser, dans une logique de dialogue social, l'opportunité d'introduire un délégué du personnel (à titre d'observateur sans droit de vote) dans les conseils d'administration des structures sociales à partir d'un certain seuil d'effectifs,

- d'envisager le soutien et la promotion, en complément des formations ponctuelles, de l'offre de formations en cours d'emploi ainsi que de cursus universitaires en gestion du secteur non lucratif à l'Université du Luxembourg,
- de réfléchir à une possible professionnalisation accrue des conseils d'administration, y compris à travers l'introduction d'un congé pour les administrateurs bénévoles dans les structures dépassant un certain seuil budgétaire et en personnel,
- d'envisager la mise en place d'une couverture d'assurance étatique pour les bénévoles afin de mieux valoriser et sécuriser leur engagement au sein de la société civile.

(s.) Taina Bofferding, Marc Baum, Djuna Bernard, Sven Clement, Tom Weidig.

Résolution 1

La Chambre des Députés,

– considérant que le débat du 10 juillet 2025 marque la fin des travaux parlementaires de la Commission spéciale « Caritas », instituée en octobre 2024 dans le contexte de ladite « affaire Caritas », avec pour objectif de tirer des conclusions claires permettant de mieux guider les décisions politiques dans le cadre d'urgences futures similaires ;

– constatant que la Commission spéciale « Caritas » a procédé à des travaux approfondis, comprenant notamment de nombreuses auditions, des analyses documentées ainsi qu'un dialogue soutenu entre les membres de la Commission, et que ces travaux se sont déroulés dans un esprit de collaboration interpartisane ;

– rappelant que les conclusions de ces travaux ont mené à l'élaboration d'un rapport final contenant une série de recommandations concrètes visant à prévenir de futurs dysfonctionnements, à renforcer la gouvernance et la transparence des relations entre l'État et les structures bénéficiaires de fonds publics, ainsi qu'à protéger au mieux les bénéficiaires des services sociaux ;

– soulignant que ledit rapport a été adopté à l'unanimité par l'ensemble des groupes politiques et sensibilités représentées à la Chambre, témoignant de la volonté commune de tirer les leçons de cette affaire au-delà des clivages partisans ;

– rappelant l'importance de traduire les conclusions issues d'une commission spéciale en actions concrètes afin de renforcer la confiance des citoyennes et citoyens dans l'institution parlementaire,

décide

– de mettre en œuvre dans les meilleurs délais les recommandations contenues dans le précité rapport, dès lors qu'elles relèvent de la responsabilité de la Chambre des Députés.

(s.) Taina Bofferding, Marc Baum, Djuna Bernard, Sven Clement, Tom Weidig.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci. A merci. Sou, domat wär dann d'Lëscht vun de Riedner ofgeschloss.

Dann hätt d'Regierung d'Wuert. Här Premierminister.

Prises de position du Gouvernement

M. Luc Frieden, Premier ministre | Här President, de Bedruch bei der Caritas bleibt eng vun deene schliëmmste Bedruchsgeschichten, déi eist Land jee kannt huet an hoffentlech och an der Zukunft jee kenne wäert. Et ass – an dat hu mer schonn ëfters heibanne gesot – net ze gleewen, wat do geschitt ass! E Bedruch ass ëmmer schliëmm, mee wann en dann och nach grad bei enger Organisatioun stattfënnt, bei enger ONG, bei enger ASBL, déi deenen Äermsten an der Gesellschaft hëllef, da mécht dat déi Fraude nach vill méi schockant, inakzeptabel, an et fënnt ee keng Wieder, fir dat ze beschreiwen!

Et ass ëmsou méi schued fir déi vill gutt Aarbecht, déi an der Caritas an deene Joren, Joerzénge virdu gemaach ginn ass. A mir kennen all – an ech perséinlech och – vill Leit, déi do geschafft hunn, déi iwwert déi Joren eisem Land vill bruecht hunn. An ech mengen, déi hunn dat alleguerten net méritéiert. An dat soll och deenen hir Aarbecht ni méi kleng maachen. Well si hunn do geschafft. Si hu soit benevoll, soit ugestallt do geschafft. An dat ass eppes, wat hir Aarbecht net méi kleng mécht. An dofir géing ech hinnen am Ufank och gäre soen, dass mir wëssen ëm hir Leeschtung, hir Contributioun zu Lëtzebuerg, déi eist Land besser gemaach huet.

(Interruption)

Et ass richtig a gutt, dass d'Chamber esou eng Fraude och vu verschiddenen Aspekter beliicht, an och déi eenzel Aspekter, y compris dat, wat d'Regierung an deem Moment gemaach huet. Mee an désער Kris, wéi a villen anere Krisen, muss ee sech och ëmmer an dee Moment versetzen, wu eppes geschitt ass. An ech mengen, dass dat de Mëtten net ëmmer geschitt ass.

Ech begrëissen awer generell déi Aarbecht, déi hei vun der Chamber gemaach ginn ass. An ech soen och der Rapportrice, der Madamm Bofferding, dem President vun der Spezialkommissioun, dem Här Weiler, an alle Membere Merci fir déi vill Zäit, déi se fir déi Aarbecht consacréiert hunn. An ech kann Iech och soen, dass mir dee Rapport an der Regierung wäerten am Detail kucken an déi Recommendationen, déi eis betreffen, och versichen ëmzesetzen. Dat betrëfft jo eng ganz Rei ënnerschiddlech Aspekter. Déi eng sinn och méi institutioneller Natur, déi aner si méi ad hoc zu dësem Debat. Ech wëll och soen, dass en Deel vun deene Recommendationen schonn am Protocole d'accord, deen d'Regierung mat der FEDAS ofgeschloss huet, dran ass.

Iwwregens ass hei e puermol gesot ginn, dass d'FEDAS während der Kris eng Entrevue gefrot hätt, fir eis ze hëllefen, a mir hätten déi refuséiert oder no hanne geschoben. D'Geschicht ass eng ganz aner, well mir schätzen d'Aarbecht vun der FEDAS ganz! D'FEDAS huet gesot: „Passt elo op, dass Der wéinst där Kris, déi hei geschitt ass, net direkt elo allmëiglech Reegelen aféiert, déi eis d'Liewe ganz schwéier maachen. Schwätzt fir d'éischt mat eis, éier Der nei Reegelen aféiert.“ A mir hu gesot: Ma dat ass selbstverständlech dee richtege Wee! An duerfir huet d'Regierung gesot, dass déi zoustänneg Ministeren sech mat der FEDAS treffen, fir doriwier ze schwätzen, an doraus ass och dee Protocole d'accord entstanen. Duerfir, och do muss een d'Geschicht hei net ëmschreiwen!

Wéi mer vun deem schreckleche Skandal gewuer gi sinn, hu mer, well dat eis vill uitgemaach huet a well ganz viles um Spill stoung, dat gemaach, wéi mer dat bei enger Kris musse maachen. Mir hu gesot: Wat sinn hei déi wichtigst Ziler fir d'Regierung? Well d'Fraude ass jo net bei eis geschitt! Mir si vun där Fraude iwwerrascht ginn, wéi de Rescht vum Land och.

A mir hunn eis dräi Ziler gesat:

Éischtens: dass déi Aktivitéiten extreem wichteg sinn, well se si fir déi Vulnerabelst an der Gesellschaft. An de Staat wëllt a muss deene Leit hëllefen. An de Staat kann dat net selwer maachen, also brauch en Acteuren, déi dat maachen. An d'Caritas war esou e wichtigen Acteur. A mir hu gesot, dass mir déi Aktivitéite wëlle weiderféieren.

Zweetens: Mir wëllen déi Aarbechtsplazen erhalen, déi enorm gutt Leit, déi do schaffen, déi all Dag mat deenen Äermsten an der Gesellschaft, deene Vulnerabelsten an der Gesellschaft zesummeschaffen, déi

Leit wëlle mer halen. Mir wëlle kucken, dass déi hir Aarbecht weider behalen. Mir hunn eis also fir déi Aarbechtsplaz wëllen asetzen.

An drëtens hu mer gesot: Hei geet et ëm ganz vill Suen, an déi Sue wëlle mer net verléieren. Also, mir wëllen hei keng Steiergelder vergeuden. Mir mussen also kucken, dass se wierklech ukomme bei deenen Aktivitéiten a bei deene Leit, déi se brauchen, an net an d'Täsche gi vu Leit oder Institutionen, wou se net sollen hikommen. An duerfir hu mer gesot: Elo muss mer ganz gutt oppassen, wéi mer hei déi Sue bezuelen.

An dofir ass et jo e bëssen eng Karikatur, déi hei gemaach ginn ass, wéi iwweregens esou oft vu verschidene Leit heibannen, dass mer déi grouss Frënn vun de Banke wäeren, an ech insbesondere. Dat gefält verschidene Leit, an déi wëssen dat.

Mee wa mer de Banken hätte wëllen hëllefen, dann hätte mer de Banken déi Suen iwwerwisen! Mee justement hu mer gesot: Mir wëllen net, dass hei, opgrond vun deene Cessions de créances, d'Banken déi Sue kréien. Mir wëllen, dass déi Aktivitéite bezuelt ginn. An duerfir hu mer e Wee gesicht, fir dass mer dat kéinte maachen. A mir hu gesot: Deen anere Problem bei deene Prêten an der Caritas an deenen domat zesammenhängende Cessions de créances, an deene si mir net dran. Mir kruten déi zougestallt. Mee mir wëllen net de Risiko lafen, dass déi Sue mussen un d'Bank goen. Mir hätte gären, dass se an d'Aktivitéite ginn. An dat ass eist Zil gewiescht.

An ech wëll haut soen: Dat war och net en Zil vun enger Persoun! Jo, de Regierungschef ass de Kapitän op deem Schëff. Mee mir haten esou eng gutt Teamaarbecht während deem ganze Summer, vun deem Moment un, wou dat geschitt ass, tëschtent all deene Ministeren, och deene Ministèren, déi déi Konventionne mat der Caritas hunn. An ech muss soen: Och fir deen Teamwork sinn ech ganz dankbar. Dat huet de ganze Summer gutt geklappt, an och duerno, fir ze kucken, dass mer déi Ziler géingen erreechen.

An ech muss haut soen: Ech sinn net wéineg stolz op dat Resultat, dat mer als Regierung erreecht hunn! Well déi Aktivitéite gëtt et nach haut. Déi Leit, déi vun deenen Aktivitéiten zu Recht beneficiéieren, Flüchtlingen, Sans-abrien, an aneren Aktivitéiten ... Déi Aktivitéiten hunn all Dag fonctionéiert, während der akuter Kris, duerno a bis haut. Déi meescht vun deene Leit, déi do geschafft hunn, hunn hir Aarbechtsplaz behalen. Si hunn eng Aarbecht bei der neier Organisation fonnt, enger Organisation, déi gegrennt ginn ass op Proposition vun dem Krisekomitee vun der Caritas, dee gesot huet, dass mer hei eng kloer Trennung maache vun deenen alen Aktivitéiten. Fir sécherzestellen, dass d'Sue wierklech op där richteger Plaz ukommen, maache mer eng Trennung a mir versichen, eng nei Organisation ze grënnen. Wat geschitt ass.

De Staat huet keng Steiergelder verluer. Dat heescht, déi dräi Ziler, déi mer eis gesat hunn, déi mer permanent während dem Summer an duerno gekuckt hunn, huet de Staat erreecht. An duerfir, mengen ech, kann ee villes kritiséieren, mee ech mengen, déi Kritik, déi kann een net akzeptéieren. Si ass och einfach falsch. A wann ee mat de Leit dobausse schwätzt, da gesäit een och, dass dat zum groussen Deel méi nuanciert ass wéi dat, wat ech de Mëtten hei héieren hunn.

Une voix | Très bien!

M. Luc Frieden, Premier ministre | Ech bedauern och, dass den Androck entsteet, wéi wann déi nei Organisation, där hiren Numm mir net kennt hunn, (veuillez lire: keng Wäerter vertrieed géif). Déi hätt och kënnen „New Caritas“ oder aneschters heeschen,

da wäere vläicht vill Elementer hei net esou an d'Diskussion komm. Mee mir sinn net den Auteur vun där Organisation an och net deen, deen deen Numm erausgesicht huet. Dat si privat Acteuren. Mee dass déi Iddi entsteet, dass dat eng Organisation wär, wou déi Leit, déi do géinge schaffen, keng Wäerter hätten, ass eppes, wat ech awer extrem erstaunlech fannen.

Jo, d'Caritas ass eng Organisation mat Wäerter. Déi Leit, déi do geschafft hunn, hu Wäerter, an ech fannen déi éischter sympathesch. Mee déi Leit, déi déi nei Organisation gegrennt hunn an dora schaffen, hunn och Wäerter. Well et sinn zum ganz groussen Deel déi nämmelech Leit, an déi huelen natierlech hir Iwwerzeegung mat. An eleng schon de Fait, dass se am soziale Secteur schaffen, beschreift se als Leit, déi mat Härz a Séil an hirer Aktivitéit dra sinn.

An dat féiert mech zu deem leschte Punkt. Ech mengen – an dat ass och e Punkt, dee vläicht an dëser Debatt ze wéineg opkomm ass –, mir solle frou sinn, dass mer hei am Land e ganz gudd soziale Secteur hunn, a grad och am Benevolat an am organisierte Sozialsektor, wou ville Leit an eiser Gesellschaft gehollef gëtt, oft a meeschtens mat staatlecher finanzieller Ënnerstützung.

Et ass ganz kloer, dass mer alles muss maachen, fir dass d'Vertrauen an dee Secteur duerch déi Debatten hei net verluer geet. Mir all, mengen ech, maachen Donen un esou ONGen, ënnerstützen déi Aktivitéiten, niewent de staatleche Gelder. A gottseidank! Dat mécht eist Land besser. An duerfir appelléieren ech och un eis all an un all d'Leit dobaussen, dass mer d'Vertrauen an dee Secteur net futtimaachen, och net duerch esou Debatten.

D'Regierung, en tout cas, schafft all Dag mat villen ONGen zesammen a mir si frou, dass mer se hunn, a mir wäerte se och weider ënnerstützen. An do, wou mer kënnen Reglementatiounen verbessern, do, wou mer kënnen verschidde Mechanismen, Konventionne verbessern, dorunner schaffe mer all zesammen. Déi Aarbecht huet schonn ugefaangen an déi maache mer mam Secteur zesammen.

Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Här Premierminister villmools Merci. Ech hunn en zweeten Orateur vun der Regierung, mee ech hu fir d'éischt nach eng Demande vun der Madamm Bernard. Parole après ministre, ginn ech dervunner aus, Artikel 40 (8). Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Jo, merci, Här President. Ech wollt nach eng Kéier drop zrëckkommen, dass den Här Premierminister sech referéiert huet op d'Kommunikation vun der FEDAS am Mount August, dass et hinnen do drëms gaange wier, virun allem administrativen Opwand ze reduzéieren oder iwwer Prozedurales ze schwätzen. Ech weess net méi genau, wéi en et formuléiert huet.

Fakt ass awer och: Eis läit de Bréif vun der FEDAS vir, dee se Iech den 13. August, also wierklech an engem vun de kruziale Momenter vun der Kris, geschéckt huet, mee d'ailleurs och enger ganzer Rei anere Ministeren, wou se wierklech aktiv eng Entrevue freet.

Dowéinst wollt ech froen – ech weess net, ob aner Kolleegen aus der Regierung drop agaange sinn –: Firwat hutt Der si dee Moment net empfangen? An engem Esprit, fir d'Acteuren zesammenzebréngen, fir op si ze lauschten, wier dat definitiv en opportune Moment gewiescht.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Ech hunn elo nach zwou Wuertmeldungen an deem selwechte Kontext. D'Regierung kann elo direkt drop äntweren oder mir huelen déi dräi Wuertmeldungen an dann äntwert d'Regierung duerno drop. D'Regierung wëllt direkt äntweren.

M. Max Hahn, Ministre de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble et de l'Accueil | Jo, villmools merci. Ech géif probéieren, kuerz drop ze äntweren. Et ass tatsächlech esou, dass d'FEDAS e ganz wichtege Uspriechpartner fir eis als Regierung ass. Et muss ee wëssen, zu deem Moment, wéi dee Bréif do komm ass, do war d'Caritas fir sech amgaangen, no enger Léisung ze sichen. A mir hu virdrun dervu geschwat: Et war e systeemrelevante Partner am Sozialsektor, deen nach amgaange war, fir sech eng Léisung ze fannen. Da wier et jo net un der Regierung gewiescht, ze soen: „Ma elo gi mir kucken, wéi mer Iech da vläicht kënnen hëllefen.“ Wann, da wier et dee Moment un der Caritas selwer gewiescht, ze soen: „Léif FEDAS, wéi kënt Dir eis ënnerstützen?“, oder ëmgedréint do d'Konnexion ze maachen.

Wéi gesot, mir hunn deen éischte Moment, wéi HUT bis en vigueur war, zu sechs Ministeren insgesamt, mengen ech, d'FEDAS gesinn. Wou och de Protocole d'entente draus entstanen ass. Wou mer eis eebe grad Guidelines ginn hunn. Et ass de Mëtteg hei ganz vill driwwer geschwat ginn, an et ass vläicht e bëssen esou e positiven Nieweneffekt vun enger ganz dramatescher an traureger Geschicht, dass mer soen: Wéi kënnen mer de konventionéierte Secteur insgesamt stäerken a verbessern?

An dat si jo alles Chantieren, déi scho ganz laang Jore bekannt sinn, wou mer awer ganz vill wëssen. An et si vill Kolleegen hei derbäi, déi virdrun an der Regierung waren, déi och konventionéiert Partner haten an hire Ressorten. Wou ee sech bewusst war, dass een do kéint Synergie schafen. Dass ee kéint probéieren, Saachen ze verbessern. Dass ee kéint kucken: Wéi könnte mer Overhead-Fraisen eventuell couvréieren? Soudass ech eigentlech ganz, ganz frou sinn, wéi gesot.

An et ass jo och, mengen ech, vu bal all de Riedner de Mëtten och gesot ginn, dass e Protocole d'entente festgehal ginn ass, wou mer Aarbechtsgruppen definéiert hunn an deene ganz wichtege Beräicher, wou et elo en Aarbechtsprozess gëtt, wou Aarbechtsgruppe wäerten entstanen, mat den Hauptleit aus de Ministèren, mat den Acteuren vum Terrain, fir eebe grad ze kucken, wéi mer de konventionéierte Secteur nach besser kënnen opstellen. Ech mengen, dass ass d'Aufgab vun der Regierung. Dass ass eng ganz ambitiéis, wëll ech awer och hei soen. An déi wëlle mer ugoen. An dofir sinn ech frou, dass mer e Protocole d'entente mat der FEDAS an deem hei Kontext konntent ausschaffen.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Familienminister. Ech hunn nach zwou Wuertmeldungen. Den Här Baum an duerno den Här Fayot. Här Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Merci, Här President. Jo, Parole après ministre, well de Premier ganz zum Schluss eppes gesot huet, wat mir dann awer opgestouss ass.

Et ass an enger Demokratie üblech, dass een ënnerschiddlech Analysen an ënnerschiddlech Aschätzunge mécht an och ënnerschiddlech Attributione vu Responsabilitéit. Wéi dat och elo hei geschitt ass a wéi déi siwe Parteien oder Fraktionnen dat probéiert hunn ze maachen, hir Vue, hir Interpretatiounen an och hir Responsabilitéit oder Zouschreiwung vu Responsabilitéit ze maachen.

Et ass net dës Debatt, déi d'Veutrauen an de Sozialsecteur futtimécht! Dës ass Ausdröck vun der Demokratie. An duerfir sinn ech wierklech net frou iwwert dee Saz, deen Der zum Schluss gesot hutt, datt dës Debatt d'Veutrauen an de Sozialsecteur futtigemaach hätt. Dës Debatt ass absolutt brennend néideg, fir dat Vertrauen erëm hierzestellen!

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Här Premierminister.

(Brouhaha)

M. Luc Frieden, Premier ministre | Här President, dat ass awer net ... Dat ass keng Interpretatioun, déi richteg ass par rapport zu deem, wat ech gesot hunn. Ech hu gesot: „Deen Debat ronderëm déi Fraude huet bei ville Leit déi Fro opgeworf, wéi et ass, wann een Done mécht un ONGen.“ Dat ass en Debat, deen dobausse geféiert ginn ass. Deen ass net nëmmen a menger Ried. An duerfir wollt ech soen, datt et fir eis wichteg ass, datt en trotz deene schrecklechen Evenementer, déi do geschitt sinn, weider muss Vertrauen an déi vill ONGen hunn. Well déi meescht – an esou ass dat an der Gesellschaft – funktionéiere gutt.

An hei ass eeben eppes geschitt, mee dat heescht net ... Et ass, wéi wann en Autosaccident geschitt: Dann hält een awer nach den Auto, och wann et ganz dramatesch ass, wann en Autosaccident geschitt. An dat wollt ech hei soen. Duerfir ass dat eng Interpretatioun, déi ech net kann deelen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Premierminister. Här Fayot.

M. Franz Fayot (LSAP) | Jo, merci, Här President. Ech hätt u sech zwee Punkten:

Deen ee Punkt, dee betrëfft d'FEDAS. Mir hunn dat net aus dem Kontext gerapp. Mir haten eng Entrevue mat der FEDAS an eiser Spezialkommissioun, wou d'FEDAS ganz zum Schluss gesot huet, dass se d'Hand ausgestreckt hätt, fir an där Krisebewältigung vun der Caritas matzehëllefen, an dass déi Hand net geholl gi wär. Dat war eng ganz prezis Ausso. Déi hunn ech net erfונnt. Dat kann een och am Procès-verbal noliessen. An dat erkläert da vläicht och, dass se kee Rendez-vous kruten oder eréischt ganz spéit e Rendez-vous kruten, a Bezuch op de Krisemanagement, net a Bezuch op deen administrativen Opwand, virun deem se relativ fréi gewarnt hunn, nodeem d'Kris sech deklaréiert huet. Dat ass ee Punkt.

Zweete Punkt: Här Premierminister, ech hunn Iech eng prezis Fro gestallt a menger Ried a Bezuch op déi Cessions de créances. Mir kruten zwee Avisen, woubäi ech net sécher sinn, awéifern mer kënnen driwwer schwätzen, well mer do ënnert enger Confidentialitéitsobligatioun sinn. Mee déi Avisen, déi decke sech net komplett an déi soen zum Deel, op d'mannst een, relativ kritesch Saache par rapport zu der Validitéit vun deene Cession-de-créancen, wat awer, mengen ech, en essentielle Punkt ass. Et mécht awer eng Differenz, ob déi Garantien, déi Sûretéiten, e juristesche Wäert hunn oder ob se keen hunn. An ech hunn Iech gefrot, ob Der esou Avise kritt hutt, déi dat a Fro gestallt hätten, oder ob Der déi net kritt hutt. An ech hunn dozou keng Äntwert kritt an ech géif Iech gären dozou héieren.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Fayot. Här Premierminister.

M. Luc Frieden, Premier ministre | D'Regierung ass, no Analys vun de Cession-de-créancen, vun Avisen, vun eegenen Analysen, bis haut der Meenung, datt et, wann een ënnert deene Cession-de-créancé

bezeule géing, e reelle Risk géing duerstellen, datt mir missten déi Suen un d'Banken bezuelen.

Dat war eis Meenung deemools. Dat ass eis Meenung haut. An d'Validitéit vun deene Prëten a vun deene Cession-de-créancen ass bis haut net vun engem Gericht annulléiert ginn an och bis haut net vun den zoustännege Parteien zrëckgezu ginn. An duerfir ass d'Analys vum Staat, deen eng Drëttpartei dozou war, bis haut, datt dat en enorme Risiko wär fir de Staat, wann en do un en Drëtte bezilt, an net un d'Banken.

Et geet hei ëm 60 Milliounen Euro. Dat si keng Peanuts! Dat si Steiergelder. An duerfir war et wichteg, datt déi Gelder bei deenen Äermsten an der Gesellschaft landen, an net an aneren Täschen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Premierminister. D'Regierung huet nach weider d'Wuert gefrot. Den Här Hahn.

M. Max Hahn, Ministre de la Famille, des Solidarités, du Vivre ensemble et de l'Accueil | Jo, fir vläicht just nach nach op d'FEDAS anzegoen, well Der gesot hutt ... Dat eent ass de Protocole d'entente – absolut! – an op dat anert hat ech awer och virun op d'mannst probéiert ze äntweren. Et muss ee wëssen, wéi dee Courier komm ass, wou Der sot, wou d'FEDAS d'Hand ausgestreckt hutt, fir ze soen: „Wéi kënnen mer dann hëllefen?“, do ware mer nach net an engem Moment, wou mer gesot hunn, déi Entitéit, d'Caritas, iwwert déi de Mëtten hei ganz vill geschwat ginn ass, iwwert déi Séil, déi Caritas huet, déi wäertvoll Aarbecht, déi geleescht ginn ass iwwer Joerzénge ..., do ass et jo net drëms gaang, ze soen: „Wéi kënnen mer dat opsplécken a bei aner verschidde konventionéiert Partner ginn?“ Et ass vun der Caritas selwer probéiert ginn, dee Moment aktiv ze kucken: „Wéi kënnen mir kucken, dass eis Aktivitéite kënnen erhale ginn, dass mir eigentlech an der Ekipp kënnen weiderschaffen?“

A wa mer vun der Caritas schwätzen: Wien ass dann d'Caritas gewiescht? Dat sinn déi Leit, déi um Terrain geschafft hunn. Dat sinn déi Leit, déi Dag fir Dag probéiert hunn, ze kucken, dass et deene vulnerabelste Leit an eiser Gesellschaft besser geet. A wat ass geschitt? Et kann ee kucken, den Iwwergang, deen hätt sécherlech besser kënnen lafen, mee trotzdeem: Déi Leit sinn zesummebliwwen! Déi hunn net méi „Caritas“ op hiren Uniformen, op hiren Poloen, op hire Bicken, op hire Gadgets an allem stoen, déi hunn elo do „HUT“ stoen. Mee déi Ekipp ass bliwwen, dat Wëssen ass bliwwen vun deene Sozialaarbechter, wat se jo eigentlech ausmécht, soudass se hir Terrainsaarbecht kënnen weidermaachen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Familljeminister. An da géing ech dem Vizepremier an Aussen- a Kooperatiounsminister d'Wuert ginn. Här Bettel, et ass un Iech.

M. Xavier Bettel, Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire | Här President, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer fir d'éischt, an enger vieregter Fonctioun, déi ech hat, als Meedieminister, hei och engem öffentleche Radio Merci ze soen. Den 100,7 huet am Fong duerch „Carambolage“ ..., an ech mengen, jiddweree vun eis huet et gelauscht, déi verschidden Episoden, fir verschidde Saachen an gewuer ze ginn. An dat weist, wéi wichteg et ass, och an de professionelle Journalismus ze investéieren. Erlaabt mer déi Remark als fréiere Meedieminister.

Zu der Aarbecht vun haut muss ech soen, Här President, dass verschidde Saachen engem wierklech bal Leed dinn! Ech hunn d'Gefill, dass verschidde Leit vun der Oppositioun bal dëser Regierung wëlle

virwerfen, dass et eis freeë géif, dass et d'Caritas net méi gëtt. Et waren esou Ënnertéin: „Jo, ça vous arrange“, „déi ware kritesch“, „dat ware keng Gudder“, „Dir hutt net gehollef“, „et huet Iech bal arrangéiert, dass et d'Caritas haut net méi gëtt.“

Ech muss Iech soen, dass ech mech vun esou Positiounen am Numm vun der Regierung hei fermement wëll distanzéieren!

(Brouhaha)

Et ass keen hei op där Bänk vis-à-vis, dee sech freet, dass et d'Caritas net méi gëtt, weeder e Premier nach e Familljeminister, nach e Justizminister, nach eng Sécurité-sociales-Ministesch oder e Finanzminister oder deen, deen hei virun Iech steet, e Kooperatiounsminister. Keen!

An ech kann Iech och soe fir déi, déi net hei sinn, dass keen an der Regierung sech driwwer gefreet huet a mer, au contraire, gekuckt hunn, wéi mer dat, wat am Fong d'Aarbecht vun der Caritas war, kéinte weiderféieren. An et ass gesot gi vum Premierminister, dass et eis éischt Urgence war, wéi mer déi Hëllef hei zu Lëtzebuerg kéinte weiderféieren.

Ech sinn net dofir hei. Ech sinn hei fir de Volet Kooperatioun. Ech hunn d'Gefill, wéi wa gesot géif ginn: „Il n'y a qu'à“, „et c'était tellement facile“, „il y avait“, „et war esou evident.“ Wësst Dir, wéini ech dee leschten Dekont vun der Caritas kritt hunn? Virun aacht Deeg! Den 2. Juli ass de leschten Dekont vun der Caritas bei eis an der Kooperatioun erakomm.

Wann Dir mengt, et wier einfach gewiescht, am Ufank – et ware fënnf, sechs Milliounen, genau wësse mer et net – kënnen ze soen: „Ma et ass egal. Mir bezuele se souwisou nach eng Kéier“, obwuel mer net wouss-ten, ob dat eng Kéier mat der Cession de créance ..., mee virun allem och, wat geschitt war. An dass da selbstverständlech en aneren aspréngt, fir ze soen: „O, ma et ass ... Mir wëssen net, wat mat der Caritas geschitt ...“ Well: Ne vous inquiétez pas! Ça fait le tour, hein. Dass dann op eng Kéier een direkt seet: „Mir si fräiwëllig, fir dat doten ze maachen“, wou een net den Knowhow huet, wou een den Terrain net kennt, wou een d'Experienz net huet, dat heescht, dass mir einfach géife soen: „Elo ginn d'Sue mol nees eng Kéier bezuelt“, just fir dass do deen een oder deen anere Projet ka weidergeféiert ginn ... Mir hunn direkt de Kontakt opgeholl!

Da kréien ech de Reproche gemaach, ech hätt net direkt den Här Billon empfang. Ech hunn en net empfang an ech bereien et haut nach net. Meng Beamten hunn all Dag, all Woch Kontakt gehat mat der Caritas, fir ze kucken, wéi mer kënnen um Terrain hëllefen. Elo dann ze soen, ech hätt alles kënnen retten, wann ech den Här Billon gesinn hätt fir techesch Reuniounen – nee! E Minister ass do, fir politesch Decisiounen ze huelen. Déi hunn ech och geholl an deem doten Dossier. A fir techesch Reuniounen sinn ech nach ëmmer der Meenung, dass meng Beamten am Ministère déi ze féieren hunn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir mech war et nach net méi spéit wéi gëschter an ... Nee, fir d'éischt nach zu verschidde Saachen, déi och gesot gi sinn: De Prinzipp vun der Kooperatioun ass och dee vum Kofinanzement, „Finanzement“ a „Ko“, dat heescht, dass och en Apport vun den ONGe kënn. Et ass keng honnertprozenteg Ënnerstëtzung, déi gemaach gëtt. Et si Kofinanzementer. Wa mir gewuer ginn, dass eng Caritas souwisou déi Suen net méi huet, a vun hinne matgedeelt kréie, dass souwisou keng Volontéit méi do ass, déi Aide internationale weiderzeféieren, da fällt de „Ko“ souwisou ewech.

An dofir hu mer gekuckt, do, wou Hëllef waren ... An hei ass gesot ginn, et wier dank der Oppositioun.

Nee, mee mir hu gewaart! An ech ka mech erënnen, dass ech Iech an der Kommissioun gesot hunn: „Jo, tatsächlech, Dir hutt eis opmierksam gemaach op deen een oder anere Projet.“ Mee soubal mer d'Äntwerten haten, soubal mer ee fonnt haten, deen et och konnt iwverhuelen, ware mer déi Éischt, déi mat hinnen averstan waren, fir dass och kéint gekuckt ginn, wéi deen een oder deen anere Projet gemaach kéint ginn. Mee wa mer net wëssen, ob iwverhaapt eng Méiglechkeet do ass, fir e Projet kënnen weiderzeféieren, wa mer net wëssen, wéi vill Suen do feelen, ass et schwéier, dès le départ 24 Stonne chrono drop kënnen ze soen, dass de Ministère do einfach alles kann iwverhuelen.

Ech mengen, wat wichteg ass, an dat hu mer alleguerten och gesinn – an net méi spéit wéi gëschter hunn ech och mat 13 ONGen eng 14 Projekte kënnen ënnerschreiwen –, ass, dass mer déi Benevollen, éischtens, net degoutéieren, déi Benevollen, déi all Dag Aarbecht leeschten an den ONGen, an den ASBLen, fir dass iwverhaapt ... Well déi meescht ONGe si Benevollen! A gëschter hat ech do eng Rëtsch vu Leit, déi niewelaanscht nach aner Beruffer hunn an déi hir Zäit opferen ..., an dass mer deene fir d'Éischt net den Degoût ginn, andeem ee seet: „O, wat do geschitt ass, bon, et ass net schlëmm.“ Dach, et ass schlëmm, wat geschitt ass! An et ass un der Justiz, hir Aarbecht elo ze maachen.

An ech si frou, dass déi kriminell Dot, déi gemaach ginn ass, awer hei op jidde Fall vun alle Bänke condamnéiert ginn ass! Mee engem dann op eng Kéier d'Gefill ze ginn, wéi wann d'Regierung bal eng gewësse Schold hätt bei deem Coup – wou si mer dann ukomm!?

(Brouhaha)

Mir wësse jo awer ganz genau, dass hei kriminell Banden, Leit, e Mandat de dépôt kritt hunn, dass Leit verhaft gi sinn, dass am Moment ... An et schéngt, wéi wann de Parquet sech souguer och nach géif eens gi mat zwee Rumänen, dass do souguer en Accord pénal kéint fonnt ginn.

Mee just fir Iech ze soen, dass een op eng Kéier bal d'Gefill kritt, wéi wa mir och Auteur wiere vun enger krimineller Dot! Ech kann Iech just soen, dass dës Regierung alles gemaach huet, fir d'Aktivitéit vun der Caritas..., dass déi, déi am Fong eeben och op déi Ënnerstëtzung vun der Caritas konnten zielen, net vun haut op muer op eng Kéier e grouse Vide haten, dass mer deene Schwächste vun der Gesellschaft hei zu Lëtzebuerg konnten hëllef, dass mer net keen Häerz hunn an dass mer gekuckt hunn, wéi mer am Ausland kéinten hëllef.

Mee just Suen ze ginn, ouni ze wëssen, ob se ukommen an ob déi Persoun, déi och sur place ass, déi drënner leit, iwverhaapt déi Hëllef da weider ka kréien – et ass och eng Responsabilitéit, déi een huet en bon père de famille. An ech mengen, dass ganz vill Leit heibanne vergiess hunn an deem ganzen Dossier, dass mer och eng Responsabilitéit hu vis-à-vis vun Steierzueler hei zu Lëtzebuerg!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Vize-premier. Domat wär dann d'Diskussioun ofgeschloss.

Motions et résolution

Da géinge mer zu den Diskussiounen an de Votte vun der Motiounen kommen. Ech huele se der Rei no, wéi se hei erakomm sinn.

Motion 1

Dat ass fir d'Éischt d'Motioun Nummer 1. Ech ginn dervun aus, datt den Auteur se explizéiert huet. Wie wëllt dozou Stellung huelen? Madamm Hartmann.

Mme Carole Hartmann (DP) | Jo, villmools merci, Här President. Ech géif mer erlaben, trotzdem och schonn déi aner Motioun an d'Resolutioun elo mat a meng Explikatiounen eranzehuelen, well et elo eeben och opgeworf ginn ass vun der Kollege vun der Opposition.

Mir hunn e Rapport ugeholl um Niveau vun der Kommissioun, deen effektiv eng Rei Recommendatiounen virgesäit. Do si Recommendatiounen dran, déi eis selwer betreffen. Dat geet elo hei iwver an eng Resolutioun, déi vun der Kollege vun der LSAP proposéiert gëtt. Déi Resolutioun, déi kënnen mir, dat géif ech menger Fraktioun proposéieren, och gär matstëmmen.

Bei der Motioun maache mer als Chamber eng Opgeworfung ..., invitéiere mer d'Regierung, verschidde Piste weider ze verfolge. An do ass et esou, dass mir op der Basis vun dem Rapport gekuckt hunn, wat elo konkret déi Saache sinn, déi mir direkt un d'Regierung als Majoritéitsfraktiounen wëlle weiderginn. An do hu mir zwielef Punkten aus dem Rapport definéiert, déi mir elo konkret effektiv un d'Regierungskollege wëlle weiderginn.

An déi aner – an dat sinn déi, déi Dir elo an Ärer Motioun hei opgeworf hutt – si fir eis am Moment net déi Punkten, déi am wichtegste sinn, fir se un d'Regierung weiderzeginn.

(Interruption)

Duerfir géif ech menger Fraktioun recommendéieren, déi Motioun vun der Majoritéit hei matzedroen an d'Motioun vun der Opposition hei ofzeleenen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Hartmann. Ech hu Wuertmeldunge vun der Madamm Bofferding, der Madamm Bernard an duerno dem Här Baum. Dann huele mer se an där Reiefolleg. Madamm Bofferding.

Mme Taina Bofferding (LSAP), rapportrice | Jo, also ...

(Hilarité)

Nee, come on! Also, mir sëtzen zwar elo scho laang an der Chamber, mir sinn alleguerte midd, mee dat ass awer e bësse surreal. Nee, come on!

Nach eng Kéier: Mir hunn e Rapport, wou mer eis alleguerten eens sinn.

Une voix | Come on!

Mme Taina Bofferding (LSAP), rapportrice | Jo, „come on“! Mir sinn eis alleguerten eens iwwert déi Konklusioen an iwwert déi Recommendatiounen. Mir huelen deen un. Dann hu mer hei eng Debatt an da kommt Dir nach eng Kéier mat enger Motioun, wou Der da verschidde net iwverhuet, well Der elo sot: „Jo, déi sinn elo net esou wichteg, déi kann d'Regierung elo net ëmsetzen.“

Jo, d'Personaldelegatioun: ze iwverpräwen – mir hunn nach net emol gesot, dass mer et aféieren –, ob dann ee vun der Personaldelegatioun kéint als Observateur am Verwaltungsrot sinn – net wichteg! De Congé bénévolat, wou mer eis eens waren, et sollt een iwverpräwen, dat anzeféieren; jiddereen huet hei de Plädoyer gehalen, dass et wichteg ass, dass déi Leit sech engagéieren an dass mer déi brauchen an der Zivillgesellschaft – net wichteg! Eng staatlech Assurance fir d'Benevoller – net wichteg! Obwuel d'DP esou eppes Änlechens an hirem Walprogramm stoen huet, mee: net wichteg! Voilà, et kann een nach esou weiderfueren.

Also, heiansdo huet ee jo komesch Momenter an der Politick. Mee dat doten! Beim beschte Wëllen, ech weess net, wéi Der elo wëllt aus där Nummer do

erauskommen. Dat Propperst an dat Éierlechst wär, einfach ze soen: „Ok, mir haten e schwaache Moment. Mir hunn déi Motioun do eraginn. Mir hunn e puer Punkte vergiess. Mir stëmmen dat do elo mat.“ Mee elo déi Motioun, déi alleguerten déi Recommendatiounen beinhalt, wou mer eis eens sinn, net matzestëmmen – ben, domadder desavouéiert Der déi ganz Aarbecht vun der Spezialkommissioun. Dir desavouéiert dee ganze Rapport. An dat, wat Der hei opféiert, ass wierklech ridicule. Ridicule!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bofferding. Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Jo, ech ka mech menger Virriednerin nëmmen uschléissen. Ech fannen et absurd. Ech fannen et och wierklech de Geck gemaach mat deene Leit, déi Är Parteien an d'Caritas-Spezialkommissioun geschéckt hunn. Dir souzt selwer dran, Madamm Hartmann, mee et sinn och eng Rei aner Leit, déi jo hoffentlech de Rapport gelies hunn – mir hunn doriwwer diskutéiert –, déi déi matgestëmmt hunn, déi dat jo och iergendwou mat hirem Numm validéieren.

An elo sot Dir: „Jo, déi eng Punkte si méi wichteg, déi aner si manner wichteg.“ Wat ass dat dann?! Dat ass de Geck gemaach mat eiser Aarbecht! Dat ass de Geck gemaach mat där ganzer Situatioun, wou mer, mengen ech, alleguerten zu all Moment an där Spezialkommissioun probéiert hunn, wierklech déi richteg Konklusioenen ze zéien, déi proaktiv fir de Secteur wichteg sinn, a wou mer driwwer rieds haten, wou mer eis, mengen ech, eens waren a wou elo iergendwou eng Gewichtung gemaach gëtt: „Déi eng si méi wichteg wéi déi aner.“ Also, ech fannen dat extreem penibel. Ech fannen dat wierklech net respektvoll vis-à-vis vun all deene Leit, déi heidru matgeschafft hunn.

An ech muss trotzdem soen: Dee Rapport ass extreem vag. Also, dat sinn Terme wéi „de réfléchir“, „d'envirager“, „d'analyser“. Do steet net emol dran: „Dat muss innerhalb vun Timeline X gemaach ginn.“ Hei si Froen dran, wou d'Regierung derzou opgeruff gëtt, iwver eppes nozedenken. Souguer dat wëllt Der net maachen! Ech fannen dat lamentabel! Ech fannen et ganz penibel!

(Interruption)

An ech kann net novollzéien, firwat Der deen dote Move gemaach hutt. Dir hutt elo nach d'Méiglechkeet, hei eng Kéier ëmzedréinen. Dir hutt eng alternativ Motioun hei leien. Wann Der hannert der Aarbecht vun der Spezialkommissioun stitt, da kann ech Iech – all Einzelnen hei – wierklech nëmmen derzou invitéieren, fir déi richteg Motioun ze stëmmen, an net fir déi aner.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Här Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Jo, Här President, et gesäit een ëmmer nei Saachen a sengem Liewen. Dat hei ass och nei fir mech. Mir hunn unanime an der Spezialkommissioun e Rapport ugeholl mat enger Hickecht vu Recommendatiounen. Elo ass d'Iddi, aus där Hickecht vu Recommendatiounen eng Motioun ze maachen. An déi Hickecht vu Recommendatiounen ass effektiv extreem vag: „nodenken“, „analyséieren“, an esou. Et ass keng Obligatioun un d'Regierung, iergendeppes direkt ze maachen.

An elo ginn aus där Hickecht e puer Saachen erausgeholl, an da gëtt gesot: „Déi aner, déi sinn eis net wichteg.“ Mee wat bedeit dat da fir déi Aarbecht, déi

mer zéng Méint laang gemaach hunn? A wéi eng Saache sinn dann apparemment, wann ech der Madamm Hartmann nolauschteren, net wichteg?

Mir haten déi ganz Diskussioun ronderëm d'Transferts d'entreprises, wou hei da ganz bescheiden draasteet: „renforcer l'information et la communication“. Dat ass dat, wat gefrot gétt: Informatioun weiderginn iwwert déi dote Froen. Wann dat ze vill ass, wann dat net wichteg ass, wann dat keng Prioritéit ass, wou Honnerte Leit virun der Chamber op der Strooss waren, déi onsécher waren a mir soen: „Wannechgelift, informéiert d'Leit besser“!

Mir haten eng weider Recommandatioun, déi Der net wëllt zréckbehalen, wat mer net verstinn. Bei Caritas gétt et nach ëmmer an engem anere Beräich e Sozialkonflikt. A mir hunn an der Kommissioun missen nolauschteren, datt d'Gewerkschafte vun der Caritas virgehelt kritt hunn, si wieren net mat engem Plan de maintien dans l'emploi averstane gewiescht. A mir hunn hinne musse soen: „Mee dat geet iwwerhaapt net, well Dir wëllt jo net Maintien dans l'emploi! Dat, wat just geet, dat ass e Plan social!“ Wat steet hei? „Assurer une meilleure information juridique.“ Mee wann dat awer fir d'DP schonn ze vill ass, da froen ech mech, firwat mer déi zéng Méint hei an all déi Jetone verpolvert hunn!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Georges Engel (LSAP) | Net emol nodenke wëlle se!

(Interruption)

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Den Här Clement huet d'Wuert gefrot, an duerno den Här Weidig. Här Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Jo, merci, Här President. Als Éischt emol stellen ech mer elo hei awer ganz pertinemment d'Fro vun der Prioritéit vun deenen zwou Motiounen, well déi eng geet definitiv méi wäit wéi déi aner. Dofir hätt een, mengen ech, mat der Nummer 2 missen ufänken. Ech werfen déi Fro mol an de Raum.

Op där anerer Säit: Ech kann déi Argumenter vun der DP-Spriecherin hei net novollzéien. Et ass jo awer ... Et gétt hei e bësse mam Chambersreglement gespilt, fir sech elo net mussen zu deem ze bekennen, zu deem se sech an der Kommissioun bekannt hunn, fir ze soen: „Et war unanime.“ Well bei all anerem Projet ... Wann et e Projet de loi wär, da géif de Rapport um Enn vum Debat hei an der Sëtzung gestëmmt gi vun der Chamber. An da misst jiddweree mat sengem Vott ëffentlech Stellung dozou huelen.

An hei, an deem heiten Debat, an engem Débat d'orientation, muss de Rapport net vun der Plenië gestëmmt ginn. An ech stelle mer elo d'hypothetesch Fro: Wann een elo eng drëtt Motioun géif deposéieren, wou dës Chamber sech géif de Rapport zu eege maachen, wéi géif d'DP dann aus hirer Zwéckmillchen erauskommen, fir manifestement net dat matzedroen an der Plenië, wat hir designéiert Vertrieederinnen a Vertrieeder an der Kommissioun gemaach hunn?

Dofir kann ech déi Acrobatie – well vu ruddere schwätze mer eigentlech schonn net méi, hei si mer wierklech schonn um Cirque-du-Soleil-Niveau vun Acrobatie ukomm – ...

(Brouhaha)

... net méi novollzéien, wéi ee ka soen: „Mir stëmme(n) an enger Kommissioun A“, een dann an d'Plenië geet, wou ee seet: „A ass net wichteg, mir wëllen elo B“, fir dann herno erauszegoen a warscheinlech ze soen: „Dat Eenzegt, wat wichteg ass, ass C.“

Also, et ass einfach nëmme Politique politicienne, fir hei ze soen: „Mir wëllen dat doten net maachen an dofir stëmme mer et net.“ Mee da sidd esou éierlech a sot: „Déi Recommandatioun wëlle mer net“, an da stëmmt och kloer géint déi Proposen! Dat maacht Der jo da bei der zweeter Motioun. Mee dann ass wéinstens kloer, datt d'DP zumindest – an ech hunn déi kleng Hoffnung, datt d'CSV dat nach anescht gesäit – hei ganz kloer géint spezifesch Fuerderungen aus deem Rapport ass. An da wär Äre Vott an der Kommissioun superfetatoire.

(Interruption)

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Den Här Weidig huet elo d'Wuert.

M. Tom Weidig (ADR) | Jo, ech verstinn och net genau, ...

(Hilarité)

... wat elo do elo genau ..., firwat, wa mer e Rapport maachen, nëmme(n) all déi Recommandatiounen ... Entweeder huele mer se all am Rapport oder mir huelen der nëmme(n) e puer. Ech hunn och d'Argumenter elo net esou richteg verstanen. An duerfir wäerte mer matstëmme(n), datt mer all déi Mesüre solle stëmme(n) an der Motioun.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Weidig. Ech hunn elo weider keng Wuertmeldungen zu der Motioun Nummer 1, déi vum Här Charel Weiler deposéiert gouf.

Da géing ech déi zum Vott stellen.

Vote sur la motion 1

Ech maachen de Vott op.

(Interruptions diverses)

Et huet kee sech gemellt. An ech kann et net ...

(Interruptions)

De Vott ass elo amgang. Dir kritt selbsterständlech d'Wuert bei der zweeter Motioun.

De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. D'Procuratiounen si warscheinlech nach net all geholl oder d'Votten net all gemaach. Kuckt nach eng Kéier no! Ech gesinn elo ... Här Weidig, geet Äre Computer net?

(Interruption par M. Tom Weidig)

Da sot Der, wannechgelift, duerno dem Generalsekretariat, wéi Der gestëmmt hätt, an da maache mer dat manuell derbäi. Ech schléissen dann de Vott elo esou of.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 35, Neen: 20, Abstentiounen: 4. Dës Motioun ass also mat 35 Jo-Stëmme bei 20 Nee-Stëmme(n) a bei 4 Abstentiounen ugeholl.

Résultat définitif après redressement: la motion 1 est adoptée par 35 voix pour, 20 voix contre et 5 abstentions.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp) et Laurent Zeimet;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. Gérard Schockmel), Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. André Bauler) et M. Gérard Schockmel.

Ont voté non: M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring;

MM. Sven Clement et Marc Goergen;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus: MM. Jeff Engelen (par M. Dan Hardy), Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Fred Keup) et M. Tom Weidig.

Motion 2

Da géinge mer zur Diskussioun vun der Motioun 2 kommen. Wien dozou nach wëllt d'Wuert huelen, dee soll sech elo mellen. Ech gesi keng Wuertmeldung zu dëser Motioun. Dach, den Här Baum. Här Baum, et ass un Iech.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Merci, Här President. D'Motioun Nummer 2 reflektéiert ganz trei d'Aarbechten, déi an der Spezialkommissioun gemaach gi sinn. Si regroupéiert nach eng Kéier alleguer déi Recommandatiounen, déi unanime vun der Spezialkommissioun ugeholl gi sinn. An ech hoffen, datt se dann och hei unanime an der Chamber wäert ugeholl ginn.

M. Sven Clement (Piraten) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Jo, merci, Här President. Zum Inhalt vun der Motioun: Si ass effektiv elo ganz komplett. Ech hoffen, alleguerten déi, déi de Rapport gelies hunn, fannen och alleguerten déi Punkten dran erëm.

Ech weess net, wéi hei d'Haltung vun der CSV ass an dëser Fro. Ech kann Iech just alleguerten häerzlech derzou invitieren, eng Kéier an Iech ze goen. Wann Der hannert dem Rapport vun der Spezialkommissioun stitt, da stëmmt Der dës Motioun och mat. An dann hu mer kee Widersproch, mee dann hu mer hei eng Motioun, déi méi komplett ass an déi méi wäit geet an déi dann hei der Realitéit vun der geleschter Aarbecht gerecht gétt. Ech hoffen, dass Der dat an Ärem Vott och kënnt zum Ausdrock bréngen. An dann, mengen ech, kéinte mer elo zur Ofstëmmung kommen.

(Brouhaha)

M. Claude Wiseler, Président | Sou, ech gesinn, dass elo keng weider Wuertmeldung do ass.

Da géing ech d'Motioun Nummer 2 vun der Madamm Taina Bofferding zum Vott stellen.

Vote sur la motion 2

De Vott fänkt un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. Nach e klengen Effort, fir datt mer zum Schluss kommen. Här Weidig, sidd Dir agelogg?

M. Tom Weidig (ADR) | Jo, et geet.

M. Claude Wiseler, Président | Et ass an der Rei. Gutt. Ok, ech schléissen de Vott dann domadder of.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 25, Nee: 34, Abstentiounen: 0. Dës Motioun ass also mat 34 Nee-Stëmme bei 25 Jo-Stëmme(n) a kenger Abstentioun ofgeleent.

Ont voté oui: M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf (par M. Alex Donnersbach), Marc Spautz, Charles Weiler (par M. Jeff Boonen), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. Gusty Graas), Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par Mme Corinne Cahen) et M. Gérard Schockmel.

Résolution 1

Da komme mer zum leschte Punkt. Dat ass d'Resolutioun, déi vun der Madamm Taina Bofferding deposéiert ginn ass. Do huet d'Madamm Hartmann schonn derzou geschwat. Wie wëllt nach d'Wuert dozou huelen? Den Här Baum.

M. Claude Haagen (LSAP) | Dat ass, wat een en Trauerspill nennt.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Merci, Här President. Effektiv, vis-à-vis, den Här Haagen huet Recht: Dat, wat mer mer elo grad erlieft hunn, ...

M. Claude Haagen (LSAP) | Dat ass en Trauerspill.

M. Marc Baum (déi Lénk) | ... dat ass en Trauerspill vun der parlamentarescher Demokratie. Mir hunn e Rapport, deen unanime ugeholl ginn ass. An elo gëtt et hei Spillercher, datt verschidde Recommendatiounen erausgeholl ginn. Mir soliten deem Trauerspill en Enn setzen, andeem mer zumindest d'Resolutioun 1 unhuelen an eis als Chamber déi Recommendatiounen zu eege maachen, déi eis selwer betreffen! Mir stëmmen dat hei mat.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Den Här Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Déi Hoerspléckerei, wien dann elo déi eenzel Saache wéi wichteg fënnt, dat ass eppes, dat een an der Kommissioun hätt kennen diskutéieren. Ech huelen Akt, datt dat vun der Majoritéit net gewënscht war, fir bis zur leschter Sekonn den Uschäin oprechtzeerhalen, et géif eng Unanimitéit ginn.

Mee u sech, wa mer dat heite stëmmen – an dofir sollte mer dat heiten och stëmmen –, dann ass et och eis Responsabilitéit als ganz Chamber, all eenzel Recommendatioun, déi an deem Rapport stoung, duerchzusetzen. A wann dat heescht, d'Regierung derzou opzefuerderen, da stëmmen mer mat där heiter Resolutioun glécklecherweis och nach eng Kéier, datt mer d'Regierung opfuerderen, genau dat ze maachen, dat, wat ech virduen als grouss Hypothees an de Raum gestallt hunn. Da gesi mer elo, datt da vläicht déi eng Partei heibannen A seet, B mécht an awer C denkt. Wie weess? Mir stëmmen dat mat.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Merci, Här President. Ech géing gären eng Propos maachen,

fir e Saz derbäizesetze bei dës Resolutioun, an zwar als éischten Turet nach derbäizesetzen: „décide d'entériner toutes les conclusions du rapport de la Commission spéciale“, fir dass mir als Chamber esou wéinstens eiser Pflicht gerecht ginn, deem Rapport deen néidege Suivi ze ginn. Déi Propos géing ech gären abréngen, wann dat fir d'Auteure ok ass, an och par rapport zu deene Leit, déi elo scho Stellung geholl hunn. Ech mengen, dass mir da wéinstens als Chamber no haut nach an de Spigel kéinte kucken.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Dann hëlt d'Auteure vun der Resolutioun dozou d'Wuert.

Mme Taina Bofferding (LSAP), rapportrice | Jo, merci der Madamm Bernard fir déi Propos. Ech mengen, dat ass dat mindest, wat mer nach kënnen hei elo a Beweegung bréngen.

Also nach eng Kéier: Déi Resolutioun ass zwar vun eis deposéiert, vun der Oppositioun matgedroen, mee hei geet et net ëm Majoritéit/Oppositioun. Hei geet et just drëms, dat, wat mer u Recommendatiounen am Rapport festgehalten hunn, wat eis selwer betrëfft, wat an eise Kompetenzberäich an der Chamber fällt, ëmzesetzen.

Well ganz éierlech: Wann d'CSV an d'DP dat do elo net matstëmmen, also, nee, ...

(Interruptions)

... da war dee ganzen Exercice wierklech fir d'Kaz! Dann hätte mer eis dat alles hei kënnen spueren.

An Dir sidd wierklech amgaangen, eng gutt Debatt, déi mer haten, wou mer och kontrovers diskutéiert hunn ... Mir haten eng gutt Debatt. Vill Leit hunn eis haut nogelasschert. A mir bréngen et wierklech fäerdeg, dat Ganz an deene leschten – allez hopp – 20 Minutten op en esou ridiculë Punkt ze bréngen! Éierlech, déi Leit, déi eis nokucken, déi mengen dach alleguerten, mir hätte se net méi all! Dat do ass einfach nëmme lächerlech!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bofferding. Ech géing just d'Madamm Bernard nach eng Kéier bieden, dat ze repetéieren, wat d'Madamm Bofferding elo als Propositioun ugeholl huet, fir datt mer wëssen, ëm wat et geet. Just dee Saz, Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Jo. „Décide d'entériner toutes les conclusions du rapport de la Commission spéciale“.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Sinn nach Wuertmeldungen zu där modifizierter Resolutioun do?

Wann dat net de Fall ass, da géing ech déi Resolutioun, esou wéi se elo modifizéiert ginn ass, op Propositioun vun der Madamm Bernard an akzeptéiert vun der Madamm Bofferding, zum Vott stellen.

Résolution 1 modifiée

La Chambre des Députés,

– considérant que le débat du 10 juillet 2025 marque la fin des travaux parlementaires de la Commission spéciale « Caritas », instituée en octobre 2024 dans le contexte de ladite « affaire Caritas », avec pour objectif de tirer des conclusions claires permettant de mieux guider les décisions politiques dans le cadre d'urgences futures similaires ;

– constatant que la Commission spéciale « Caritas » a procédé à des travaux approfondis, comprenant notamment de nombreuses auditions, des analyses documentées ainsi qu'un dialogue soutenu entre les membres

de la Commission, et que ces travaux se sont déroulés dans un esprit de collaboration interpartisane ;

– rappelant que les conclusions de ces travaux ont mené à l'élaboration d'un rapport final contenant une série de recommandations concrètes visant à prévenir de futurs dysfonctionnements, à renforcer la gouvernance et la transparence des relations entre l'État et les structures bénéficiaires de fonds publics, ainsi qu'à protéger au mieux les bénéficiaires des services sociaux ;

– soulignant que ledit rapport a été adopté à l'unanimité par l'ensemble des groupes politiques et sensibilités représentées à la Chambre, témoignant de la volonté commune de tirer les leçons de cette affaire au-delà des clivages partisans ;

– rappelant l'importance de traduire les conclusions issues d'une commission spéciale en actions concrètes afin de renforcer la confiance des citoyennes et citoyens dans l'institution parlementaire,

décide

– de mettre en œuvre dans les meilleurs délais les recommandations contenues dans le précité rapport, dès lors qu'elles relèvent de la responsabilité de la Chambre des Députés ;

– d'entériner toutes les conclusions du rapport de la Commission spéciale.

(s.) Taina Bofferding, Marc Baum, Djuna Bernard, Sven Clement, Tom Weidig.

Vote sur la résolution 1 modifiée

Ech maachen de Vott op. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration.

D'Resultat vun Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmmen bei kenger Abstentiuon. Dës Resolutioun ass also à l'unanimité ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Laurent Mosar) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Guy Arendt) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Domat wäre mer um Schluss vun dëser Diskussioun ukomm.

3. Discours de M. le Président

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, wann Der nach ee Moment Zäit hutt, well mer um Enn vun eiser effentlecher Sëtzung vun haut ukomm sinn, där 96. vun dëser